

STRATEGIA TERYTORIALNA OBSZARU PROWADZENIA POLITYKI TERYTORIALNEJ WĄBRZEŻNA

Spis treści

1.	Wstęp	4
2.	Synteza diagnozy wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych	4
2.1.	Zasięg przestrzenny i sieć osadnicza	4
2.2.	Informacje fizycznogeograficzne. Ochrona przyrody	6
2.3.	Turystyka	8
2.4.	Transport	9
2.4.1.	Sieć transportowa	9
2.4.2.	Drogi rowerowe	11
2.5.	Demografia	11
2.6.	Przedsiębiorczość	13
2.7.	Bezrobocie rejestrowane	14
2.8.	Pomoc społeczna i świadczenia na rzecz rodziny	15
2.9.	Opieka zdrowotna	16
2.10.	Opieka żłobkowa	17
2.11.	Wychowanie przedszkolne (w tym identyfikacja gmin spełniających warunek dostępowy wsparcia w zakresie infrastruktury wychowania przedszkolnego)	18
2.12.	Kształcenie ogólne (w tym identyfikacja gmin spełniających warunek dostępowy wsparcia w zakresie infrastruktury edukacyjnej bazy sportowej)	19
2.13.	Szkoły podstawowe i jakość kształcenia na poziomie szkoły podstawowej	20
2.14.	Szkoły ponadpodstawowe i jakość kształcenia na poziomie szkoły ponadpodstawowej	23
2.14.1.	Szkoły ponadpodstawowe maturalne	24
2.14.2.	Szkoły ponadpodstawowe zawodowe	24
2.15.	Lokalne instytucje kultury	25
2.16.	Odnowa przestrzeni publicznych	26
2.17.	Gospodarka wodno-ściekowa	26
2.18.	Poprawa efektywności energetycznej, redukcja emisji zanieczyszczeń i adaptacja do zmian klimatu	27
2.19.	Analiza potrzeb w zakresie wsparcia administracyjnego	29
2.20.	Podsumowanie (identyfikacja najważniejszych problemów/ potrzeb rozwojowych obszaru, jako podstawy programowania interwencji w ramach Polityki Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego)	29
3.	Identyfikacja obszarów charakteryzujących się trudną sytuacją społeczno-gospodarczą, tj. wykazujących negatywną sytuację społeczno-gospodarczą, gmin zagrożonych trwałą marginalizacją i miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze	30
4.	Wizja rozwoju obszaru – oczekiwany wynik realizacji działań planowanych w ramach Polityki Terytorialnej	31
5.	Opis wsparcia obszarów charakteryzujących się trudną sytuacją społeczno-gospodarczą	31
6.	Cele rozwojowe obszaru realizowane poprzez wsparcie w ramach Polityki Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego	32
6.1.	Opis realizacji celów	33
6.2.	Drzewo ustaleń	36
7.	Oczekiwane wskaźniki produktu i rezultatu realizacji strategii	37
8.	Wskazanie zgodności planowanej interwencji z dokumentami programowymi (funduszami), do których zamierza się aplikować o finansowanie wsparcia	39
9.	Lista projektów podstawowych (wraz z informacją na temat sposobu ich wyboru oraz powiązania z innymi projektami)	42
9.1.	Tryb i zasady naboru projektów	42

9.2.	Uzasadnienie wyboru projektów poprzez wykazanie zgodności projektów z potrzebami rozwojowymi danego obszaru	44
9.3.	Uzasadnienie wyboru projektów w oparciu o preferencje określone dla poszczególnych obszarów wsparcia	46
9.4.	Wykaz wybranych projektów do wsparcia wraz z ich charakterystyką	50
9.5.	Lista projektów rezerwowych	57
10.	Plan wdrożeniowy dla realizacji strategii	60
11.	Plan finansowy wraz z określeniem źródeł finansowania projektów	67
12.	Opis procesu zaangażowania partnerów zewnętrznych	73
13.	Sprawozdanie z konsultacji społecznych	74

1. Wstęp

Niniejszy dokument strategii terytorialnej sporządzony został w celu realizacji IIT (Innego Instrumentu Terytorialnego) na Obszarze Prowadzenia Polityki Terytorialnej Wąbrzeźna (dalej OPPT Wąbrzeźna), na podstawie *art. 36 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027*¹. Zgodnie z przytoczonym artykułem, strategia terytorialna opracowywana jest przez gminę, powiat lub ich partnerstwo w wybranej formie współpracy jednostek samorządu terytorialnego. Na obszarze OPPT Wąbrzeźna zawiązane zostało stowarzyszenie podjęte uchwałą w sprawie wyrażenia zgody na utworzenie oraz przystąpienie do Stowarzyszenia Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Wąbrzeźna pomiędzy przedstawicielami wszystkich gmin powiatu wąbrzeskiego oraz samorządem powiatu.

Strony stowarzyszenia:

- Powiat Wąbrzeski
- Gmina Książki
- Gmina Miasto Wąbrzeźno
- Gmina Ryńsk
- Gmina Dębowa Łąka
- Gmina Płużnica

Dokument ten będzie narzędziem do wspólnego realizowania polityki terytorialnej, na podstawie którego możliwe będzie uzyskanie wsparcia na projekty przewidziane do realizacji na okres perspektywy finansowej 2021-2027, przy współfinansowaniu ze środków UE (z różnych funduszy). W tym aspekcie bardzo ważnym źródłem wsparcia będą *Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027*, określające zakres i obszary wsparcia z poziomu samorządu województwa – w tym w zakresie polityki terytorialnej, która rozumiana jest jako forma podejścia do prowadzenia rozwoju województwa zakładającego różnicowanie działań wobec poszczególnych jego obszarów, uwzględniając ich rolę i znaczenie w systemie społeczno-gospodarczym województwa. Idea polityki terytorialnej w okresie programowania 2021-2027 oraz poziomy jej realizacji przedstawione zostały szerzej w *Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku. Strategia Przyspieszenia 2030+*².

2. Synteza diagnozy wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych

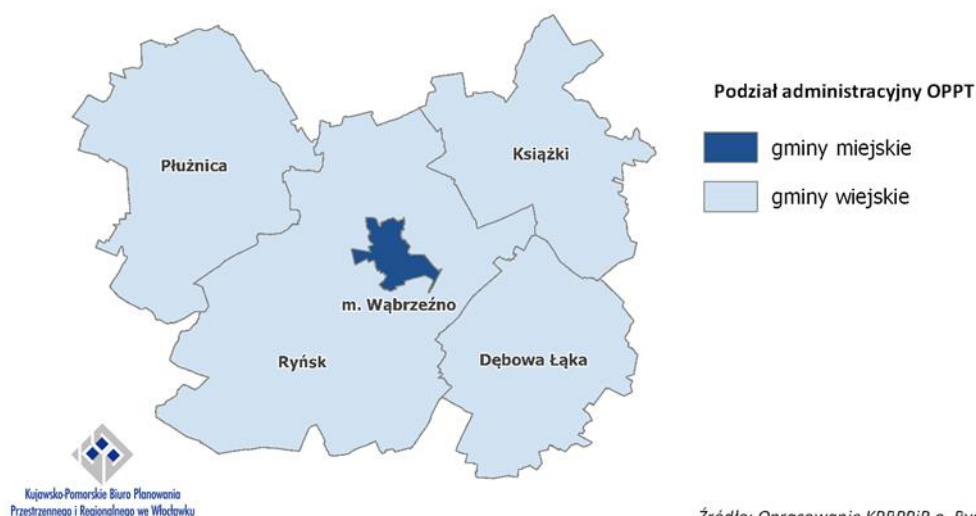
2.1. Zasięg przestrzenny i sieć osadnicza

OPPT Wąbrzeźna położony jest w północno-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego. Terytorialnie obejmuje 5 gmin powiatu wąbrzeskiego, w tym 1 miejską (Wąbrzeźno) i 4 wiejskie (Dębowa Łąka, Książki, Płużnica, Ryńsk). Obszar zajmuje powierzchnię 502 km².

¹ Dz.U. 2022 poz. 1079

² przyjętej uchwałą nr XXVIII/399/20 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 21 grudnia 2020 r.

Mapa. Podział administracyjny OPPT

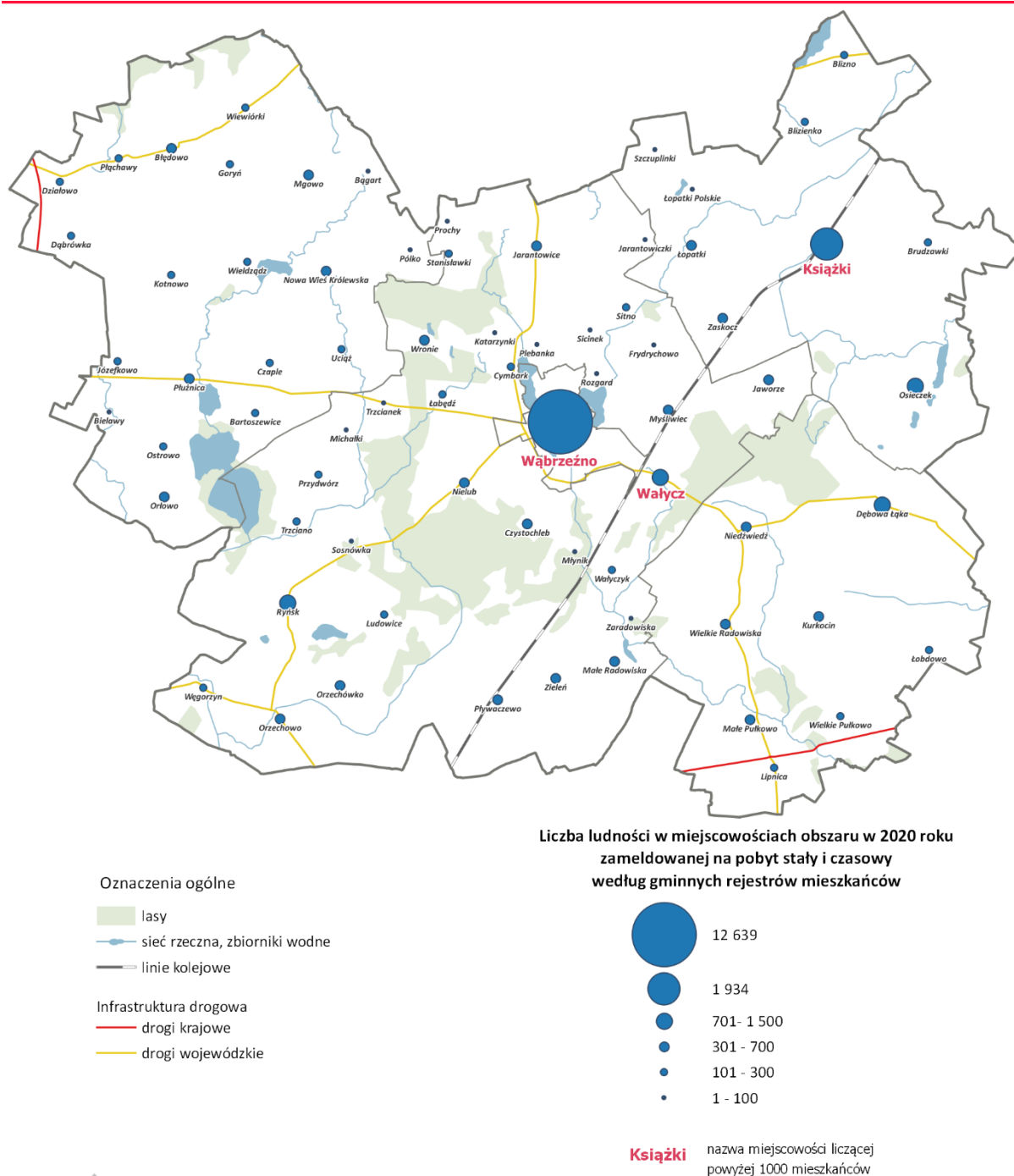
Źródło: Opracowanie KPBPPiR o. Bydgoszcz na podstawie GUS

Sieć osadniczą³ OPPT tworzą 73 zamieszkane miejscowości, w tym 1 miasto - Wąbrzeźno skupiające przeszło 1/3 wszystkich mieszkańców obszaru. Najwięcej miejscowości położonych jest na terenie gminy Ryńsk (35), najmniej zaś na terenie gmina Dębowa Łąka (8). Rozkład przestrzenny miejscowości w obszarze jest dość równomierny. Miasto Wąbrzeźno położone jest centralnie względem całego obszaru. Poza wspomnianym miastem tylko 2 miejscowości cechują się liczbą mieszkańców powyżej 1 tys., tj. Książki (1 934 mieszkańców), będąca siedzibą gminy oraz Wałycz (1 030 mieszkańców), będąca największą miejscowością gminy Ryńsk. Zlokalizowane są one w pobliżu ważnych ciągów komunikacyjnych, tj. linii kolejowych i/lub dróg wojewódzkich. Liczba miejscowości małych i bardzo małych, liczących poniżej 100 mieszkańców wynosi natomiast 17 (23,3% ogółu), a zamieszkuje je łącznie ponad 1,0 tys. osób (3,0% mieszkańców obszaru). Stan ilościowy miejscowości o liczbie mieszkańców w przedziale od 101 do 300 wynosi 27, zaś w przedziale od 301 do 700 mieszkańców 22. Miejscowości znajdujące się we wspomnianych przedziałach ludnościowych zamieszkiwane są kolejno przez 16,1% i 27,5% wszystkich mieszkańców obszaru.

Między gminami OPPT identyfikuje się występowanie silnych powiązań społeczno-gospodarczych, gdyż miasto Wąbrzeźno pełni rolę ośrodka ponadlokalnego, obsługującego nie tylko mieszkańców gminy, ale i całego powiatu wąbrzeskiego w zakresie usług publicznych poziomu powiatowego (m.in. obsługa z zakresu administracji powiatowej i instytucji jej podległych), w Wąbrzeźnie znajduje się również siedziba gminy Ryńsk. Dębowa Łąka, Książki, Płużnica, Ryńsk to ośrodki obsługujące mieszkańców gmin w usługach poziomu lokalnego (m.in. z zakresu opieki przedszkolnej, szkolnictwa podstawowego, opieki zdrowotnej, obsługi administracyjnej).

³ Zgodnie z danymi z gminnych rejestrów mieszkańców

Mapa. Liczba ludności w miejscowościach OPPT

Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania
Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku

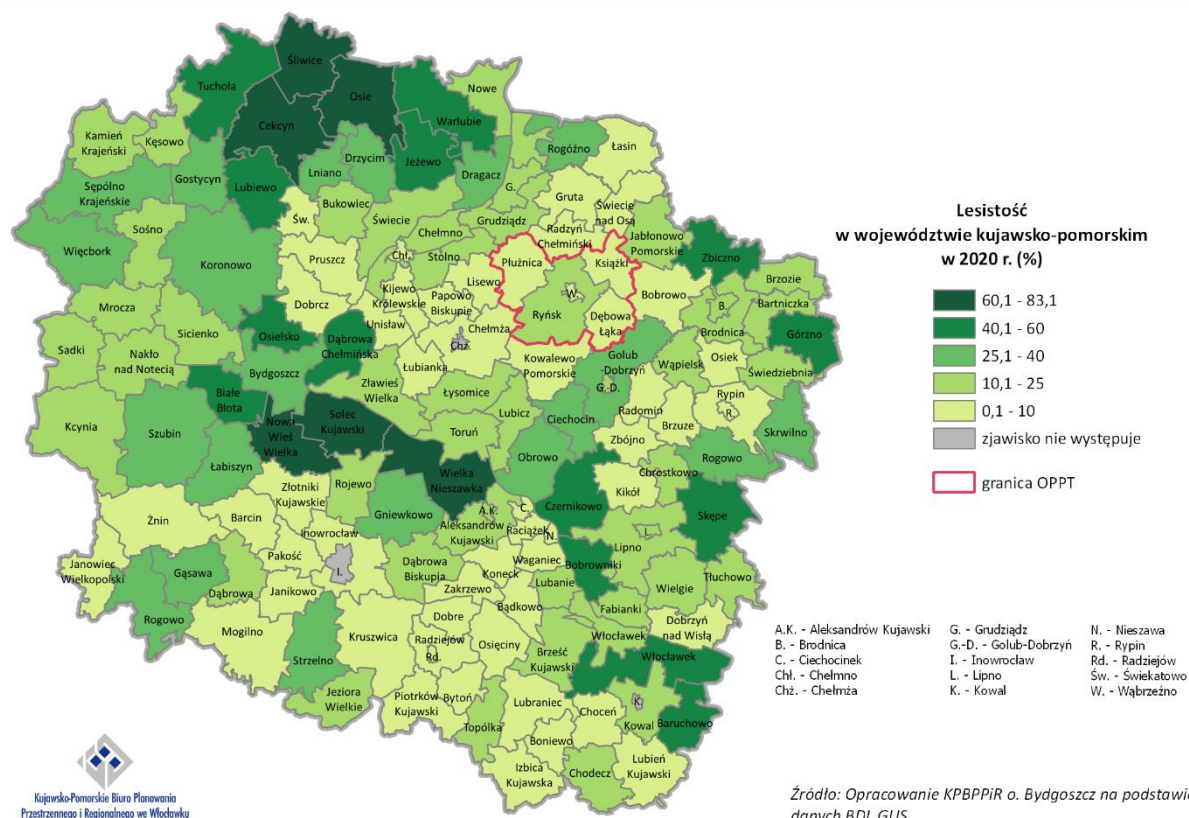
Źródło: Opracowanie KPBPIR o. Bydgoszcz na podstawie danych pozyskanych z gminnych rejestrów mieszkańców w 2021 roku

2.2. Informacje fizycznogeograficzne. Ochrona przyrody

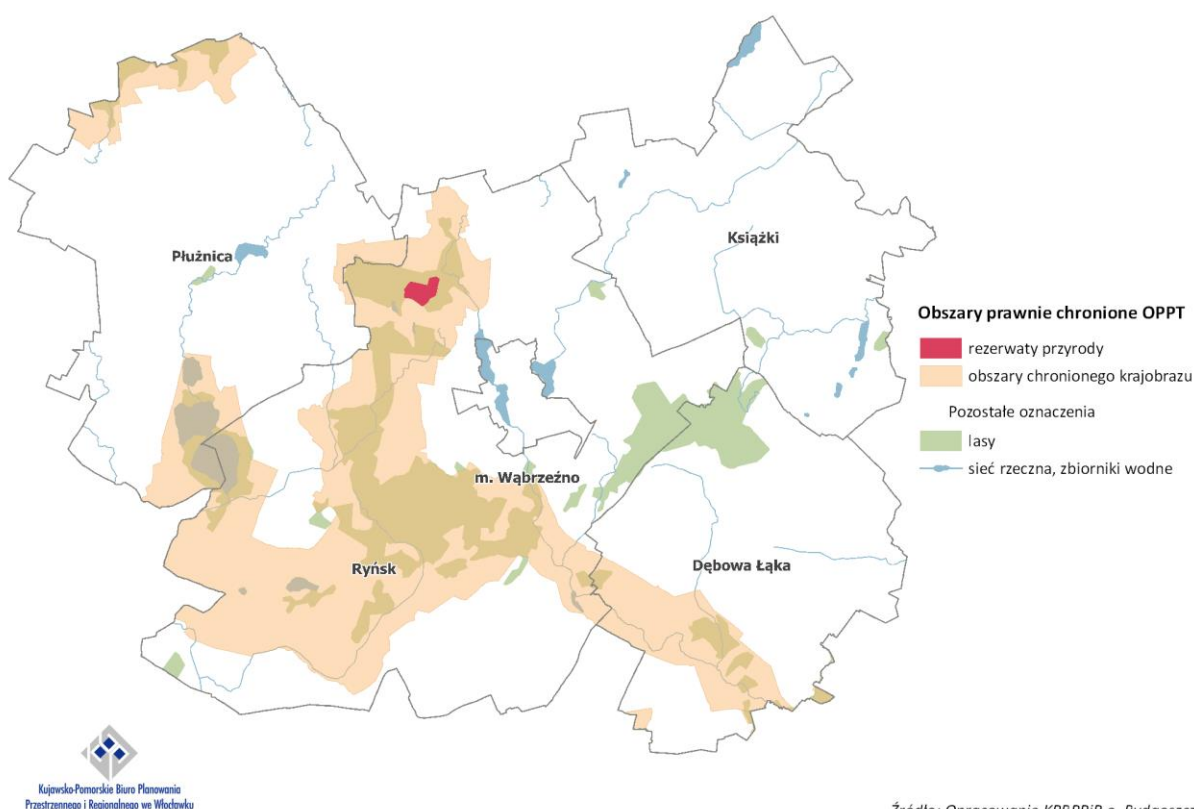
Pod względem fizycznogeograficznym OPPT Wąbrzeźna znajduje się w obrębie 2 mezoregionów, przy czym zdecydowana większość jego powierzchni (szacuje się, że około 99,5%), położona jest w zasięgu Pojezierza Chełmińskiego. Niewielkie powierzchnioowo tereny w bezpośrednim sąsiedztwie wschodniej

granicy obszaru znajdują się w zasięgu mezoregionu Doliny Drwęcy. W krajobrazie dominuje płaska lub lekko falista wysoczyzna morenowa zbudowana głównie z glin zwałowych, na której wykształciły się stosunkowo żyzne gleby płowe. Rzeźbę wysoczyzny urozmaicają liczne wzgórza moren martwego lodu i moren czołowych, zlokalizowane głównie na północ od miasta Wąbrzeźno, a także rozległe zagłębienia wytopiskowe i równiny zastoiskowe. Na przedpolu moren, wykształciła się natomiast równina sandrowa, zbudowana z piasków i żwirów, ze słabymi i trudnymi do uprawy glebami bielcowymi oraz rdzawymi, zaliczanymi do gleb o niskiej przydatności rolniczej, porośnięte obecnie lasami. Powierzchnia gruntów leśnych (lasów i gruntów związanych z gospodarką leśną) wynosi 42,8 km², zaś wskaźnik lesistości stanowi zaledwie 8,4% i jest prawie 3-krotnie niższy od średniej wojewódzkiej (23,5%). Obszar cechuje się słabo rozwiniętą siecią wód powierzchniowych. Do ważniejszych naturalnych cieków należy Struga Toruńska i Struga Wąbrzeska. Zgodnie z Mapą Podziału Hydrograficznego Polski sumaryczna liczba jezior w OPPT jest niska i wynosi 20 spośród 1069 zidentyfikowanych na terenie województwa. Ochroną prawną objęta jest niespełna 1/4 powierzchni obszaru, tj. 24,7% jego powierzchni (nie uwzględniając tu obszarów Natura 2000). Liczba obszarowych form ochrony znajdujących się całościowo lub częściowo na terenie obszaru jest niewielka (1 rezerwat, 3 obszary chronionego krajobrazu (przy czym w większości powierzchnia OPPT Wąbrzeźna znajduje się w zasięgu jednego, tj. Obszaru Chronionego Krajobrazu Torfowiskowo-Jeziorno-Leśnego „Zgniłka-Wieczno-Wronie; pozostałe dwa obejmują kolejno północne krańce gminy Płużnica oraz południowe gminy Dębowa Łąka).

Mapa. Lesistość w gminach województwa kujawsko-pomorskiego

Mapa. Obszary prawnie chronione w OPPT

2.3. Turystyka

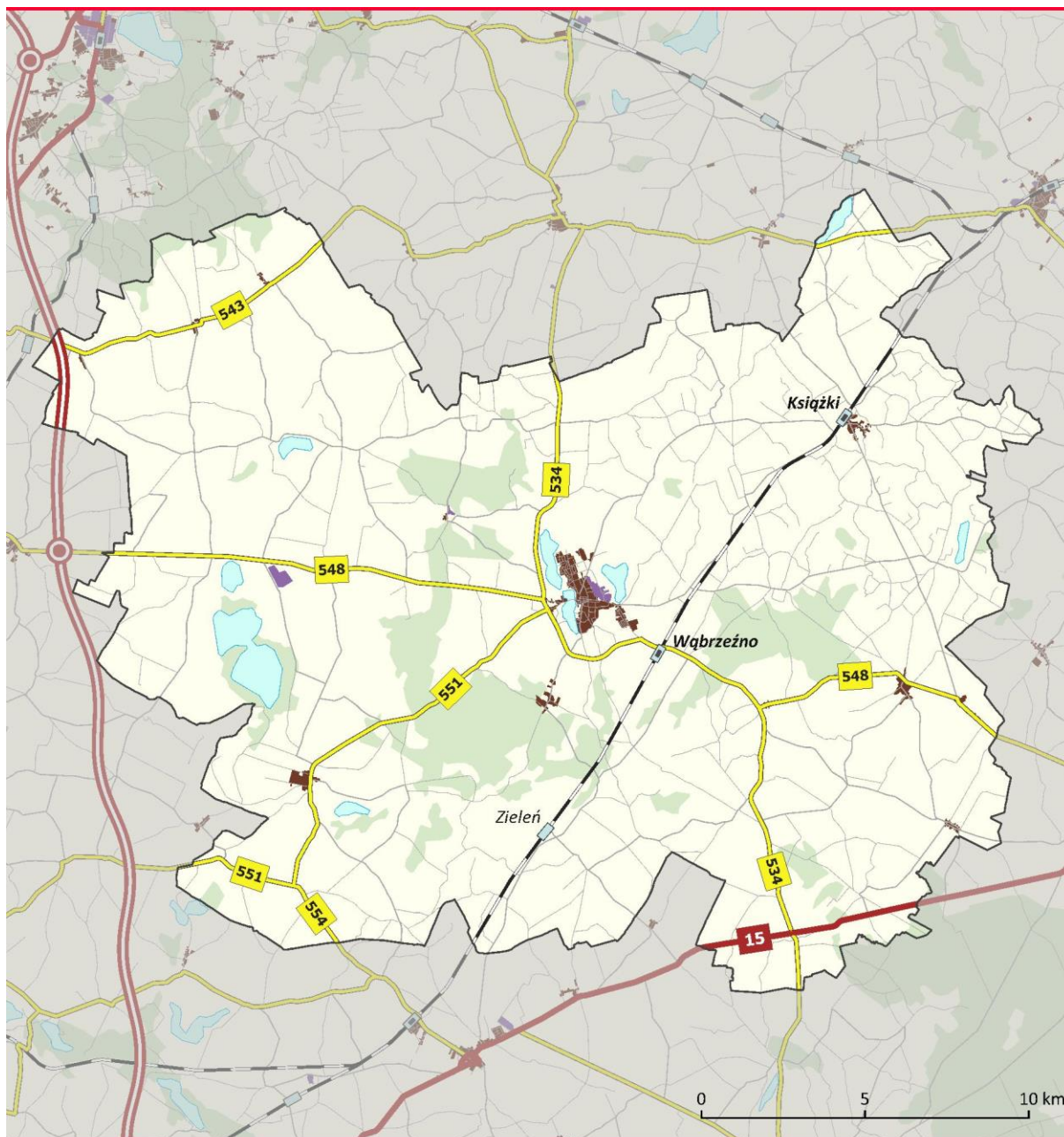
OPPT Wąbrzeźna cechuje się stosunkowo niskim potencjałem do zwiększenia skali masowego ruchu turystycznego. Obecne kąpieliska (m.in. w Wąbrzeźnie, Przydworzu Ostrowie) cechują się lokalnym zasięgiem oddziaływania. Podobny problem występuje w przypadku walorów kulturowych. Obszar prócz tego, że należy do jednych z najuboższych w zabytki terenów leżących w zasięgu dawnej krainy historycznej Ziemi Chełmińskiej, to dodatkowo zabytki te nie stanowią same w sobie motywacji do podjęcia decyzji o podróży dla turystów krajowych. Zabytki te mają głównie znaczenie lokalne, niemniej nie powinno się rezygnować z ich promowania, gdyż stanowią potencjał endogeniczny obszaru. Istotne jest, że obecność atrakcji turystycznych przyczyniła się do wytworzenia powiązań społeczno-gospodarczych obszaru w zakresie świadczenia i dostępności do usług turystyczno-rekreacyjnych dla mieszkańców całego obszaru, umożliwiając tym samym wypoczynek na terenie powiatu. Do ciekawych obiektów położonych na terenie obszaru należą ruiny zamku w Wąbrzeźnie, zespoły dworskie oraz obiekty architektury sakralnej w stylu gotyckim, których stosunkowo duże nagromadzenie na niewielkiej przestrzeni obszaru może stanowić podstawę do wyznaczenia nowych tematycznych tras turystycznych (produktów turystycznych). Infrastruktura turystyczna w postaci m.in. bazy noclegowej, szlaków turystycznych rozwinięta jest na słabym poziomie. W celu zwiększenia atrakcyjności turystycznej za istotne uznaje się tworzenie nowych przestrzeni służących turystyce i rekreacji (w tym towarzyszącym jeziorom), poprawę jakości i funkcjonalności terenów już zagospodarowanych (poprzez ich odnowę, przebudowę, modernizację, czy doposażanie w różnego rodzaju urządzenia turystyczne). Ważnym aspektem będzie także zapewnienie do nich dostępności poprzez realizację stosownej infrastruktury. Dla wzrostu konkurencyjności obszaru i uatrakcyjnienia pobytu turystów ważne będzie również tworzenie nowych miejsc i kreowanie nowych atrakcji turystycznych.

2.4. Transport

2.4.1. Sieć transportowa

Pod względem infrastruktury drogowej kluczowymi elementami sieci dla mieszkańców omawianego obszaru (wzmacniającymi powiązania funkcjonalne obszaru) są droga krajowa nr 15 (Trzebnica – Toruń – Ostróda) oraz drogi wojewódzkie o numerach 534 (Grudziądz – Wąbrzeźno – Rypin), 548 (Stolno – Wąbrzeźno – Płachoty) i 551 (Strzyżawa – Wąbrzeźno). Wspomniana droga krajowa to korytarz tranzytowy w relacji południowy-zachód – północny-wschód. Ponadto jest to również główna trasa umożliwiająca podróż do stolicy województwa – Torunia. Jednakże należy zaznaczyć, że DK15 na opisywanym terenie przebiega jedynie na niewielkim fragmencie w południowej jego części w związku, z czym w relacjach ponadlokalnych konieczne jest skorzystanie z łączników, które umożliwią dotarcie do tej drogi krajowej. Tego typu funkcję pełnią dwa ciągi dróg wojewódzkich: DW551/DW554 kanalizujące ruch z Wąbrzeźna i terenu gminy Ryńsk w kierunku południowo-zachodnim oraz DW534/DW548 obsługujące Wąbrzeźno i obszar gminy Dębowa Łąka kierując potok samochodowy na południe. Należy również podkreślić, iż DW548 to ciąg prowadzący w kierunku węzła autostradowego Lisewo. Poza znaczeniem w komunikacji zewnętrznej, sieć dróg wojewódzkich pełni również rolę w podróżach wewnętrznych. Pod tym względem DW534 komunikuje obszar w osi północ-południe, DW548 odpowiada za zapewnienie łączności w ujęciu wschód-zachód, natomiast DW551 umożliwia podróż w relacji Wąbrzeźno – Ryńsk. Pozostałe drogi wojewódzkie mają stosunkowo mniejsze znaczenie, DW543 obsługuje północno-zachodnią i północno-wschodnią część OPPT (gminy Płużnica i Książki) umożliwiając podróż w kierunku Radzyna Chełmińskiego w powiecie grudziądzkim, Jabłonowa Pomorskiego w powiecie brodnickim oraz DK55, która jest głównym ciągiem prowadzącym do miasta Grudziądz. Warto zauważyć, iż zasadniczo siedziby gmin analizowanego obszaru mają bezpośredni dostęp do drogi wojewódzkiej. Jedynym wyjątkiem w tym przypadku jest gmina Książki, przez którą przebiega jedynie krótki fragment DW543 – w znacznym oddaleniu od miejscowości Książki. W tym układzie najważniejszą rolę w układzie komunikacyjnym muszą przejąć drogi powiatowe i gminne, przyjmujące cały ruch samochodowy, w tym i tranzytowy. Oprócz infrastruktury drogowej przez analizowany obszar przebiega również linia kolejowa nr 353 (Poznań Wschód – Skandawa), która stanowi jeden z najważniejszych szlaków dla transportu szynowego w województwie kujawsko-pomorskim. Jest to linia dwutorowa, zelektryfikowana, wykorzystywana zarówno w przewozach pasażerskich jak i towarowych. Obsługa powiatu wąbrzeskiego odbywa się za pośrednictwem trzech punktów obsługi pasażerskiej: dwóch stacji kolejowych w Wąbrzeźnie i Książkach oraz przystanku osobowego Zieleń. Niewątpliwą niedogodnością w kontekście dostępności do transportu kolejowego dla mieszkańców powiatu wąbrzeskiego jest peryferyjna względem miasta powiatowego lokalizacja stacji w Wąbrzeźnie (ok. 3 km od centrum).

Mapa. Najważniejsze elementy sieci transportowej OPPT Wąbrzeźna

Infrastruktura transportowa w OPPT
stan na VII 2022 r.

infrastruktura drogowa:	infrastruktura kolejowa:	inne oznaczenia:
autostrady	linie kolejowe	wody powierzchniowe
drogi krajowe	punkty obsługi pasażerskiej na liniach kolejowych wykorzystywanych w ruchu pasażerskim:	lasy
drogi wojewódzkie	stacje kolejowe	pozostałe obszary
drogi powiatowe	przystanki osobowe	obszary antropogeniczne:
drogi gminne		mieszkaniowe
węzły drogowe:		przemysłowe
autostradowy		

2.4.2. Drogi rowerowe

Drogi rowerowe coraz częściej stają się nieodzownym elementem krajobrazu zarówno miejskiego, jak i wiejskiego. Coraz częściej zauważa się także wzrost wykorzystania roweru jako środka transportu i turystyki. Coraz powszechniejsze wykorzystywanie roweru wymaga dalszego rozwoju bezpiecznej i funkcjonalnej infrastruktury komunikacyjnej dedykowanej temu środkowi transportu. Infrastruktury, która z jednej strony przyczyni się do ograniczania emisji zanieczyszczeń do powietrza, a z drugiej wywoła impuls do rozwoju i promowania aktywnych form mobilności. Problemem obszaru jest jednak niewystarczający rozwój infrastruktury rowerowej, co wpływa ograniczająco na wykorzystanie roweru jako środka transportu. W związku z tym dostrzega się potrzebę realizacji kompleksowych działań na rzecz wsparcia rozwoju infrastruktury rowerowej i infrastruktury zintegrowanej z drogami rowerowym, a także działań informacyjno-promocyjnych podnoszących świadomość mieszkańców w zakresie odpowiedzialności społecznej za jakość środowiska naturalnego, a także efekty podejmowanych działań.

W zakresie rozwoju transportu rowerowego na terenie województwa identyfikuje się 3 największe potrzeby związane z infrastrukturą rowerową. Są to potrzeby związane z: likwidacją luk w istniejącej sieci infrastruktury rowerowej, potrzeby infrastrukturalne na obszarach miejskich, w tym także potrzeby związane z realizacją dróg rowerowych w relacji obszary wiejskie – miasto, w celu zwiększenia dostępu do usług publicznych oraz potrzeby związane z rozwojem infrastruktury rowerowej poprawiającej dostępność do obiektów i atrakcji turystycznych.

Na terenie OPPT Wąbrzeźna identyfikuje się w pierwszej kolejności potrzeby związane z likwidacją luk w istniejącej sieci infrastruktury pieszko-rowerowej. Niedobory w zakresie dróg rowerowych związane są także z brakiem małej infrastruktury towarzyszącej drogom rowerowym. Budowa kluczowych odcinków dróg rowerowych wpłynie przede wszystkim na zwiększenie spójności sieci dróg rowerowych i poprawę bezpieczeństwa ruchu oraz poprzez odseparowanie ruchu rowerowego od samochodowego przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa wszystkich uczestników ruchu drogowego. Spójne, bezpieczne i atrakcyjne trasy rowerowe mogą sprawić, że więcej osób zdecyduje się na wybór roweru jako środka transportu, co przełoży się m.in. na poprawę jakości powietrza i ogólny stan zdrowia mieszkańców.

2.5. Demografia

Według danych GUS OPPT Wąbrzeźna na koniec roku 2020 zamieszkiwany był przez 34,0 tys. osób (1,7% ludności województwa). W okresie ubiegłej dekady (2010-2020) liczba jego mieszkańców spadła o 3,6% (tracąc relatywnie więcej mieszkańców, niż przeciętnie całe województwo – 1,8%). Spadek miał miejsce zarówno w mieście Wąbrzeźno jak i na obszarach wiejskich (łącznie wyniósł 1,3 tys. osób) – przy czym w Wąbrzeźnie był on dwukrotnie większy, niż na obszarach wiejskich. Zdecydowana większość mieszkańców zamieszkiwała obszary wiejskie (60,6%), a ich udział w okresie 2010-2020 wzrósł o 1,0 pkt. proc. Gminy OPPT Wąbrzeźna cechują się dużym zróżnicowaniem pod względem liczby mieszkańców. W roku 2020 najwięcej osób mieszkało w gminie Wąbrzeźno (13,4 tys. – koncentrując 39,4% mieszkańców OPPT), natomiast najmniej w gminie Dębowa Łąka (3,2 tys. – stanowiąc 9,3% mieszkańców tego obszaru).

Spośród 5 gmin w granicach OPPT aż 4 zanotowały spadek liczby mieszkańców w okresie 2010-2020 (największy wystąpił w gminie Wąbrzeźno – na poziomie 6,0%), natomiast gmina Ryńsk jako jedyna zanotowała wzrost (o 0,1% - co oznacza relatywną stagnację). Biorąc pod uwagę dalsze trendy rozwoju demograficznego OPPT Wąbrzeźna wynikające z prognozy demograficznej GUS na lata 2017-2030, należy spodziewać się dalszego spadku liczby mieszkańców. W roku docelowym prognozy, populacja

OPPT wynosić ma 32,5 tys. mieszkańców, co oznaczałoby spadek na poziomie 4,8% w stosunku do roku 2020⁴.

W strukturze wieku mieszkańców OPPT Wąbrzeźna obserwuje się zmiany przejawiające się spadkiem udziału mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (z 21,0% do 18,2% w okresie 2010-2020) oraz produkcyjnym (z 63,6% do 60,8%) przy intensywnym wzroście udziału grupy poprodukcyjnej (z 15,4% do 21,0%) – co oznacza, iż społeczeństwo obszaru wyraźnie się starzeje.

W wyniku znaczących zmian demograficznych spowodowanych postępującym zjawiskiem starzenia się społeczeństwa można zaobserwować coraz większe potrzeby w zakresie wsparcia seniorów. Wsparcie to wymaga szeroko zakrojonych działań mających na celu pomoc osobom starszym w codziennym życiu, w integracji ze społeczeństwem oraz przeciwdziałaniu marginalizacji i wykluczeniu społecznemu. Rosnąca populacja osób starszych zmienia także popyt na usługi medyczne i opiekę społeczną. Niezbędny jest rozwój usług związanych z szeroko pojętą opieką senioralną, w tym wzmacnianie kadr pomocy i integracji społecznej (pielęgniarki środowiskowe, opiekunowie medyczni, opiekunowie osób starszych, opiekunowie w miejscu zamieszkania) oraz rozwój struktur instytucji ją prowadzących. Rosnąca skala potrzeb będzie wymagała także zmian instytucjonalnych. Potrzebne będą dzienne domy pobytu dla seniorów, centra usług środowiskowych, ale także wszelkie zdeinstytucjonalizowane formy opieki nad osobami starszymi. Ważne będzie także kształtowanie jak najbardziej przyjaznych dla seniorów i bezpiecznych przestrzeni publicznych. Istotnym aspektem będzie aktywizacja społeczna ludności starszej, mająca na celu aktywne zagospodarowanie wolnego czasu i sprzyjająca pozostawaniu w zdrowiu fizycznym i psychicznym (w tym poprzez kluby seniora, warsztaty terapii zajęciowej czy specjalistyczne projekty adresowane do osób starszych). Istnieje także potrzeba upowszechniania systemu opieki zdalnej, związanej z kontrolą stanu zdrowia i umożliwiającej szybkie wezwanie pomocy. Obecnie do najpopularniejszych form opieki zdalnej zalicza się tzw. bransoletki życia, czyli noszone na nadgarstku mobilne urządzenia do przywoływania pomocy wyposażone m.in. w przycisk SOS oraz czujnik upadku. Realizatorem zadań z zakresu polityki społecznej na poziomie województwa jest Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu (ROPS). Na poziomie gminnym za zadania ukierunkowane na ludność wymagającą wsparcia odpowiedzialne są Ośrodki Pomocy Społecznej.

Liczba mieszkańców OPPT w wieku poprodukcyjnym według stanu na rok 2020 wynosiła 7,1 tys. Populacja tej grupy dynamicznie wzrasta, co potwierdza zmiana o 31,4% w okresie 2010-2020 (przyrost o 1,7 tys. osób). Według przytoczonej powyżej prognozy demograficznej, proces starzenia się ludności OPPT Wąbrzeźna będzie się pogłębiał – czego skutkiem będzie m.in. wzrost liczby mieszkańców w grupie poprodukcyjnej do 8,2 tys. w roku 2030 (stanowiącej wtenczas 25,1% ogółu ludności). Zmiany zajdą także w grupie mieszkańców w wieku 80+, których populacja w okresie 2020-2030 zwiększy się o 22,4% i docelowo wynosić ma 1,7 tys. osób.

Wśród niekorzystnych zmian demograficznych należy wyróżnić kurczącą się populację mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym. W roku 2020 ich liczba wynosiła 6,2 tys., zmniejszając się w okresie 2010-2020 o 16,5% (spadek o 1,2 tys.). Według prognozy demograficznej, w obecnej dekadzie należy się spodziewać dalszego spadku liczby mieszkańców w tej grupie – do poziomu 5,8 tys. osób w roku 2030 (stanowiącej wtenczas 17,8%). Szczególnie niekorzystne są spadki wśród najmłodszych grup wiekowych. Liczebność grupy dzieci w wieku żłobkowym (0-2 lata) zmniejszyła się w okresie 2010-2020 aż o 26,8% (blisko 340 osób), natomiast grupy dzieci w wieku przedszkolnym o 5,1% (ok. 70 osób).

Na OPPT Wąbrzeźna obserwuje się pogarszanie się wskaźnika przyrostu naturalnego, spowodowane wyhamowaniem współczynnika urodzeń (co oznacza wolniejszą reprodukcję) oraz rosnącymi wartościami współczynnika zgonów (co oznacza większą umieralność mieszkańców) – niemniej jednak dynamika wzrostu zgonów jest wolniejsza, aniżeli dynamika spadku współczynnika urodzeń.

⁴ W porównaniu ze stanem liczby ludności na rok 2020 przewidzianym w prognozie.

Saldo migracji w okresie 2010-2020 przyjmowało wartości ujemne, co oznacza, że więcej osób wymeldowało się, aniżeli zameldowało na jego terenie na pobyt stały⁵. W bilansie migracyjnym za okres 2016-2020 OPPT stracił z tego powodu łącznie ok. 700 mieszkańców, natomiast w ciągu całej dekady (nie wliczając roku 2015) ok. 1,3 tys. Tempo utraty mieszkańców w wyniku migracji wzrosło, o czym świadczy spadek wartości średniorocznego salda migracji z poziomu -120 osób w okresie 2010-2014 do -140 osób w okresie 2016-2020.

Tabela. Liczba ludności i struktura ekonomicznych grup wieku w 2010 r. i 2020 r.

Jednostka		Liczba mieszkańców (osoby)		Udział mieszkańców według poszczególnych grup wiekowych (%)					
				przedprodukcyjny		produkcyjny		poprodukcyjny	
		2010	2020	2010	2020	2010	2020	2010	2020
OPPT Wąbrzeźna		35 302	34 040	21,0	18,2	63,6	60,8	15,4	21,0
Gminy	Wąbrzeźno	14 256	13 400	19,2	17,1	63,9	59,5	16,9	23,4
	Dębowa Łąka	3 245	3 154	23,6	19,1	61,0	62,9	15,4	18,0
	Książki	4 285	4 141	21,7	18,0	64,0	60,6	14,3	21,4
	Płużnica	4 951	4 771	21,3	18,4	64,2	61,3	14,5	20,4
	Ryńsk	8 565	8 574	22,7	19,7	63,4	61,8	13,9	18,5
Województwo kujawsko-pomorskie		2 098 711	2 061 942	19,4	18,0	64,7	59,9	16,0	22,1

Źródło: Opracowanie KPBPIR o. Bydgoszcz na podstawie BDL GUS

2.6. Przedsiębiorczość

Na terenie OPPT Wąbrzeźna w 2020 r. funkcjonowały 2 822 podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON (stanowiło to 1,3% wszystkich podmiotów działających na terenie województwa kujawsko-pomorskiego). W przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców dawało to wartość 82,9 podmiotów, co obejmowało 81,5% wartości wskaźnika dla całego regionu i 68,0% wartości dla kraju. W latach 2010-2020 wskaźnik odnotował stosunkowo wysoki wzrost wartości na tle całego województwa.

W 2020 r. w żadnej z gmin wchodzących w skład analizowanego OPPT wartość liczby pomiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 1 tys. mieszkańców nie przekraczała średniej dla całego województwa. Najwyższa notowana na tym obszarze wartość wskaźnika występowała w gminie Wąbrzeźno, gdzie wynosiła 97,5 (95,8% średniej wojewódzkiej). W pozostałych gminach obejmowała wartości z przedziału od 66,2 podmiotów na 1 tys. osób w gminie Książki do 76,3 w gminie Płużnica.

Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na terenie OPPT w 2020 r. wynosiła 2 092. W przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym przyjmowała stosunkowo niską wartość wynoszącą 10,1 podmiotów, co stanowiło 80,7% wartości dla województwa i 69,2% wartości dla kraju. Wskaźnik ten w latach 2012-2020, podobnie jak ogólny wskaźnik przedsiębiorczości, cechował się stosunkowo dużym wzrostem wartości w porównaniu dla zmian notowanych dla całego regionu.

Wartości wskaźnika liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym dla poszczególnych gmin wchodzących w skład OPPT kształtowały się na poziomie

⁵ Analizowano migracje na pobyt stały w ujęciu gminnym zarówno w ruchu wewnętrznym jak i zagranicznym – co oznacza, że liczone są także migracje pomiędzy jednostkami w obrębie analizowanego obszaru. Jednocześnie z uwagi na brak danych w Banku Danych Lokalnych GUS o migracjach długookresowych za rok 2015, w niniejszej analizie pominięto ten rok.

niższym niż średnia dla całego województwa lub kraju. Wskaźnik przyjmował wartości od 8,0 podmiotów na 100 osób w wieku produkcyjnym w gminie Książki do 11,6 w gminie Wąbrzeźno.

Tabela. Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON na terenie OPPT Wąbrzeźna 2020 r.

Jednostka		Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON		Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	
		Liczba	Na 1 tys. ludności	Liczba	Na 100 osób w wieku produkcyjnym
OPPT Wąbrzeźna		2 822	82,9	2 092	10,1
Gminy	Dębowa Łąka	226	71,7	167	8,4
	Książki	274	66,2	201	8,0
	Płużnica	364	76,3	260	8,9
	Ryńsk	652	76,0	542	10,2
	Wąbrzeźno	1 306	97,5	922	11,6
Województwo kujawsko-pomorskie		209 750	101,7	154 623	12,5

Źródło: Opracowanie KPBPPiR o. Bydgoszcz na podstawie BDL GUS

Dla wspierania rozwoju przedsiębiorczości - przyciągania nowych inwestorów, a także tworzenia możliwości rozwoju dla obecnie funkcjonujących podmiotów, które mogłyby rozwijać swoją działalność - istotnym jest tworzenie na danym obszarze terenów inwestycyjnych dedykowanych działalności gospodarczej oraz funkcjonowanie infrastruktury biznesowej, w tym m.in. inkubatorów przedsiębiorczości, ośrodków wspierających przedsiębiorczość, świadczącej usługi dla biznesu. Obecnie w zakresie infrastruktury wspierającej przedsiębiorców na obszarze OPPT działa jedna instytucja zlokalizowana w gminie Płużnica prowadzona przez Urząd Gminy – Płużnicki Park Inwestycyjny⁶. Wsparcie lokalnym przedsiębiorcom udzielać może również Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Ziemia Wąbrzeska (w gminach Ryńsk, Wąbrzeźno, Dębowa Łąka i Książki) i Lokalna Grupa Działania "Vistula-Terra Culmensis-Rozwój przez Tradycję" (w gminie Płużnica). OPPT Wąbrzeźna, podobnie jak całe województwo, kujawsko-pomorskie znajduje się w obszarze działania Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Obecnie dostępny na analizowanym obszarze zasób terenów inwestycyjnych zlokalizowany jest głównie na terenie gmin Ryńsk (Wałycz), Płużnica i Wąbrzeźno.

Rozwojowi przedsiębiorczości sprzyjają także działania ukierunkowane na poprawę jakości kształcenia zawodowego oraz rozwój kompetencji kluczowych u uczniów, wzmacniający ich przyszłą aktywność zawodową.

2.7. Bezrobocie rejestrowane

W 2021 r. na terenie OPPT Wąbrzeźna było 1 500 zarejestrowanych osób bezrobotnych. Stopa bezrobocia rejestrowanego na analizowanym obszarze utrzymuje się powyżej średniej dla całego województwa - w 2021 r. wynosiła 11,2%, natomiast dla województwa 7,7%.

Struktura grupy zarejestrowanych osób bezrobotnych pod względem grup wymagających szczególnego wsparcia na rynku pracy⁷ na terenie analizowanego OPPT kształtowała się względnie

⁶ Regionalne Obserwatorium Gospodarcze Województwa Kujawsko-Pomorskiego (stan na wrzesień 2022 r.)

⁷ Opracowano na podstawie danych pochodzących z publikacji „Informacja o bezrobociu w miastach i gminach województwa kujawsko-pomorskiego w 2021 roku” (WUP Toruń) oraz BDL GUS.

negatywnie. Udział bezrobotnych kobiet w liczbie kobiet w wieku produkcyjnym w 2021 r. dla OPPT był stosunkowo wysoki i wynosił 10,0% przy wartości dla województwa 6,4%. W grupie osób bezrobotnych 310 osób stanowiły kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka, co w strukturze wszystkich bezrobotnych obejmowało 20,7% oraz 32,8% bezrobotnych kobiet. Natomiast wskaźnik udziału kobiet, które nie podjęły pracy po urodzeniu dziecka w liczbie kobiet w wieku produkcyjnym przyjmował wartość powyżej średniej dla regionu – 3,3%, wobec 2,3% dla województwa. Na stosunkowo wysokim poziomie kształtował się udział osób długotrwale bezrobotnych⁸ w liczbie ludności w wieku produkcyjnym – dla analizowanego OPPT wynosił 4,1%, a dla województwa 2,6%, natomiast osoby długotrwale bezrobotne w całkowitej liczbie osób bezrobotnych stanowili aż 55,7% (835 osób). Wśród zarejestrowanych osób bezrobotnych w powiecie przeważały osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (ich udział w 2021 r. wynosił 33,3%), a także zasadniczym zawodowym/branżowym I stopnia (30,6%). Stosunkowo duży udział w grupie osób bezrobotnych stanowiły osoby bez kwalifikacji zawodowych – 41,7% (626 osób). Do grupy osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy należą także osoby bezrobotne do 25. roku życia – w 2021 r. ta grupa bezrobotnych na OPPT stanowiła stosunkowo duży udział w całkowitej liczbie osób bezrobotnych - obejmowała 14,0% (210 osób), a ich udział w grupie mieszkańców tego obszaru w wieku 18-24 lata był wysoki – 7,9%, wobec 4,7% dla regionu. Drugą istotną grupę wiekową stanowią osoby bezrobotne powyżej 50. roku życia, które w 2021 r. obejmowały 23,3% wszystkich zarejestrowanych osób bezrobotnych (350 osób) i stosunkowo wysoki udział wszystkich mieszkańców OPPT w tej grupie wiekowej⁹ - 6,5% (dla województwa 4,9%).

We wszystkich gminach wchodzących w skład analizowanego obszaru udział osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2021 r. był wyższy niż przeciętnie w województwie (5,1%). Na omawianym obszarze występowało stosunkowo małe zróżnicowanie wartości wskaźnika - zawierał się on w przedziale od 6,2% w gminie wiejskiej Książki do 7,8% w gminie Dębowa Łąka (wartość ta stanowiła 56,2% najwyższej wartości przyjmowanej w województwie).

Tabela. Bezrobocie rejestrowane na terenie OPPT Wąbrzeźna w 2010 r. i 2021 r.

Jednostka		Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych (osoby)				Udział zarejestrowanych osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym (%)					
		mężczyźni		kobiety		ogółem		mężczyźni		kobiety	
		2010	2021	2010	2021	2010	2021	2010	2021	2010	2021
OPPT Wąbrzeźna		1 320	556	1 496	944	12,6	7,3	11,0	5,0	14,3	10,0
Gminy	Dębowa Łąka	106	46	130	109	11,9	7,8	9,8	5,3	4,2	12,1
	Książki	173	69	182	85	12,9	6,2	11,5	6,1	5,1	7,6
	Płużnica	207	88	194	128	12,6	7,5	11,7	6,1	5,6	9,8
	Ryńsk	347	135	390	272	13,6	7,7	11,9	6,2	4,7	11,0
	Wąbrzeźno	487	218	600	350	11,9	7,2	10,3	6,4	5,2	9,6
Województwo kujawsko-pomorskie		61 861	25 273	75 696	36 588	10,3	5,1	9,0	3,9	11,7	6,4

Źródło: Opracowanie KPBPPiR o. Bydgoszcz na podstawie BDL GUS

2.8. Pomoc społeczna i świadczenia na rzecz rodziny

W 2020 r. ze środowiskowej pomocy społecznej korzystało 2 371 mieszkańców OPPT Wąbrzeźna i było to ponad dwukrotnie mniej niż w 2010 r. Spadek korzystających z pomocy społecznej w OPPT był większy niż przeciętnie w regionie: 51,9% wobec 49,1%. Mimo dużego spadku, zasięg korzystania z

⁸ Powyżej 12 miesięcy.

⁹ Kobiety w wieku 50-59 lat i mężczyźni w wieku 50-64 lata.

pomocy społecznej nadal kształtował się tu na wyższym poziomie niż przeciętnie w województwie. W 2020 r. udział beneficjentów pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności wyniósł 7,0% (dla województwa 6,0%). Najwyższym odsetkiem korzystających z pomocy społecznej wyróżnia się gmina Płużnica (12,2%). Najniższe wartości wskaźnika zanotowano w gminie Ryńsk (3,9%) i Książki (4,3%) i tylko w tych gminach były one niższe niż przeciętnie w województwie.

Do najczęstszych przyczyn przyznania świadczeń z pomocy społecznej w OPPT Wąbrzeźno należą ubóstwo, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba oraz niepełnosprawność. W 2020 r. z powodu ubóstwa pomocą społeczną objętych było 560 rodzin, zaś ze względu na bezrobocie – 557 rodzin, przy czym wartości te są znacznie niższe niż w latach poprzednich.

W 2020 r. zasiłek rodzinny otrzymywały 954 rodziny z terenu OPPT, a objętych nim było 1 982 dzieci w wieku do 17 lat. Od 2010 r. zauważalny jest znaczny spadek zarówno liczby rodzin korzystających ze świadczenia, jak i liczby dzieci na które rodzice otrzymują zasiłek, ciągle jednak udział dzieci na które rodzice otrzymują zasiłek w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku jest wyższy niż przeciętnie w województwie (31,9% wobec 26,7%). We wszystkich gminach OPPT odsetek omawianego wskaźnika był wyższy niż przeciętna wartość dla województwa. Najwyższe wartości zanotowano w gminie Płużnica (39,3%), najniższe zaś w gminie Wąbrzeźno (29,8%).

Tabela. Pomoc społeczna i świadczenia na rzecz rodziny w OPPT Wąbrzeźna.

Jednostka		Udział korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem (%)		Udział dzieci w wieku do 17 lat, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku (%)	
		2010	2020	2010	2020
OPPT Wąbrzeźna		14,0	7,0	48,9	31,9
Gminy	Dębowa Łąka	17,8	7,3	52,3	34,5
	Książki	18,1	4,3	51,5	30,8
	Płużnica	19,5	12,2	50,9	39,3
	Ryńsk	13,6	3,9	52,3	30,5
	Wąbrzeźno	10,1	7,8	43,8	29,8
Województwo kujawsko-pomorskie		11,6	6,0	41,9	26,7

Źródło: Opracowanie KPBPPiR o. Bydgoszcz na podstawie danych GUS

Niekorzystne warunki bytowe i uzależnienie od pomocy społecznej, będące następstwem, niezaradności, niskiej aktywności społecznej, braku kwalifikacji zawodowej, niechęci do pracy, czy nałogów są barierami rozwoju trudnymi do przełamania i o tyle niekorzystnymi, że nie dotyczą pojedynczych osób a całych rodzin, czy wręcz społeczności obszaru. Niekorzystne postawy życiowe są dziedziczone, co w konsekwencji powoduje ich powielanie przez kolejne pokolenia. Dlatego niezmiernie istotne jest wspieranie aktywizacji mieszkańców OPPT, a zwłaszcza dzieci i młodzieży, poprzez przekazywanie pozytywnych wzorców, uczenie przedsiębiorczości i samodzielności, rozwijanie aspiracji, zachęcanie do zdobywania wykształcenia i dobrych kwalifikacji zawodowych, które w dorosłym życiu umożliwią dzieciom i młodzieży życie poza systemem pomocy społecznej.

2.9. Opieka zdrowotna

Bardzo istotne dla rozwoju społecznego jest utrzymywanie dobrego stanu zdrowia ludności. Jest to szczególnie ważne mając na uwadze zachodzący i stale pogłębiający się proces starzenia się społeczeństwa (wzrostu liczby ludności starszej oraz wydłużania się życia), kiedy wraz z wiekiem stan zdrowia pogarsza się i następuje zwiększenie zapotrzebowania na wszelakie usługi rehabilitacyjne, a

także w ostatnich latach pogarszający się stan zdrowia psychicznego społeczeństwa. W związku z tym kluczowe jest utrzymywanie wysokiej dostępności oraz poziomu udzielanych świadczeń w ramach opieki zdrowotnej, zwłaszcza w warunkach ambulatoryjnych.

Na terenie OPPT Wąbrzeźna podstawowa opieka zdrowotna (POZ) w 2021 r. dostępna była we wszystkich gminach. Placówki POZ znajdowały się w 9 miejscowościach (w mieście, w siedzibach gmin wiejskich i 4 miejscowościach wiejskich). W każdej z tych miejscowości działał co najmniej jeden gabinet/poradnia pielęgniarki POZ, w większości z nich dostępny był także co najmniej jeden gabinet/poradnia lekarska.¹⁰

W 2019 r. na terenie OPPT działał jeden podmiot prowadzący oddziały szpitalne lub inne komórki opieki szpitalnej zaliczany do tzw. sieci szpitali czyli systemu podstawowego szpitalnego zabezpieczenia świadczeń opieki zdrowotnej (I stopnia). Był to NZOZ Nowy Szpital w Wąbrzeźnie Sp. z o.o.¹¹, który realizuje także działania z zakresu AOS, zapewniając tym samym dostęp do specjalistycznej opieki lekarskiej wszystkim mieszkańcom obszaru. Placówka ta wymaga modernizacji i doposażenia w celu realizacji usług specjalistycznych świadczonych ambulatoryjnie.

Na obszarze OPPT funkcjonowało 26 poradni specjalistycznych działających w ramach ambulatoryjnej opieki specjalistycznej¹². Obejmowały one 16 rodzajów specjalności z czego najliczniej reprezentowane były poradnie położniczo-ginekologiczne (3 placówek). Ponadto działały po dwie poradnie okulistyczne, neurologiczne, otorynolaryngologiczne, alergologiczne, diabetologiczne, endokrynologiczne, dermatologiczne oraz pracownie endoskopii. Występowały pojedyncze poradnie: reumatologiczna, logopedyczna, chirurgii ogólnej, kardiologiczna, chirurgii urazowo-ortopedycznej, urologiczna, chorób płuc.

Z opieki długoterminowej¹³ na analizowanym OPPT w 2019 r. korzystało 12 pacjentów w opiece domowej świadczonej przez pielęgniarkę opieki długoterminowej w domu osoby potrzebującej (oferował ją 1 świadczeniodawca) oraz 122 pacjentów w opiece stacjonarnej w zakładzie opiekuńczo-leczniczym/pielęgnacyjno-opiekuńczym (w Wąbrzeźnie). Na OPPT świadczenia z zakresu opieki paliatywnej i hospicyjnej¹⁴ dostępne były wyłącznie w formie hospicjum domowego, z którego w 2019 r. korzystało 112 pacjentów (1 świadczeniodawca). W zakresie rehabilitacji medycznej¹⁵ na obszarze OPPT można było skorzystać tylko w formie ambulatoryjnej udzielanej przez 5 świadczeniodawców w zakresie rehabilitacji ogólnej. W ramach opieki psychiatrycznej, zdrowia psychicznego i terapii uzależnień¹⁶ na OPPT działały 2 poradnie zdrowia psychicznego, 2 poradnie psychologiczne w tym 1 dla dzieci oraz 1 poradnia leczenia uzależnień od alkoholu.

2.10. Opieka żłobkowa

Według danych GUS opieką żłobkową (w formie żłobków, oddziałów żłobkowych i klubów dziecięcych) na terenie OPPT w 2020 r.¹⁷ objętych było 24 dzieci w wieku do 3 lat. Udział dzieci objętych opieką w liczbie dzieci w wieku do 3 lat wynosił 2,6%, co było wartością znacznie niższą od średniej dla województwa, która wynosiła 11,0%. Na terenie OPPT obserwuje się nieznaczny rozwój opieki żłobkowej na przestrzeni ostatnich lat. Przez wzgląd na bardzo niski poziom rozwoju opieki żłobkowej i brak dostępności jakichkolwiek form opieki żłobkowej w części gmin, cały czas na terenie OPPT

¹⁰ Stan na 30.07.2021 r. wg <https://gsl.nfz.gov.pl/GSL/GSL/POZ>

¹¹ <https://basiw.mz.gov.pl/index.html#/visualization?id=3404>

¹² <https://basiw.mz.gov.pl/index.html#/visualization?id=3409> (dostęp 26.07.2021 r.)

¹³ <https://basiw.mz.gov.pl/index.html#/visualization?id=3361> (dostęp 06.08.2021 r.)

¹⁴ <https://basiw.mz.gov.pl/index.html#/visualization?id=3368> (dostęp 06.08.2021 r.)

¹⁵ <https://basiw.mz.gov.pl/index.html#/visualization?id=3365> (dostęp 24.08.2021 r.)

¹⁶ <https://gsl.nfz.gov.pl/GSL/GSL/PrzychodnieSpecjalistyczne> (dostęp 4.10.2021 r.)

¹⁷ Stan na 31 XII

występują znaczne potrzeby w zakresie dostępności do tego rodzaju usług, pomimo stałego spadku liczby dzieci.

Zgodnie z danymi Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej¹⁸, w kwietniu 2022 roku opiekę nad dziećmi do lat 3 świadczył 1 publiczny klub dziecięcy, 2 żłobki (w tym 1 publiczny) oraz 5 dziennych opiekunów. Opieka dostępna była w mieście (1 żłobek i 3 dziennych opiekunów) oraz w 2 miejscowościach wiejskich (Książki – 1 klub dziecięcy; Płużnica – 1 żłobek i 2 dziennych opiekunów). Na terenie 2 z 5 gmin znajdujących się w zasięgu OPPT opieka instytucjonalna na dziećmi do lat 3 nie była sprawowana. Największą liczbą miejsc spośród placówek dysponował żłobek w Płużnicy (48) i w Wąbrzeźnie (30). Klub dziecięcy w miejscowości Książki miał do dyspozycji 16 miejsc. Dzienni opiekunowie natomiast mieli możliwość sprawowania opieki łącznie nad 15 dziećmi (przy czym podkreślić należy, iż w analizowanym roku nie sprawowali oni opieki). Najwyższym obłożeniem cechował się klub dziecięcy w Książkach (93,8%). Pośrednio wynikało to ze znacznie niższych kosztów pobytu dziecka we wspomnianym klubie dziecięcym, niż w żłobku niepublicznym (brak danych dla żłobka publicznego w zakresie liczby dzieci uczęszczających do placówki i tym samym jej obłożenia). Mimo prawie dwukrotnie wyższych kosztów związanych z pobytym dziecka, żłobek niepubliczny cechowało jednak obłożenie na stosunkowo dobrym poziomie (ok. 67,0%).

2.11. Wychowanie przedszkolne (w tym identyfikacja gmin spełniających warunek dostępowy wsparcia w zakresie infrastruktury wychowania przedszkolnego)

Wychowanie przedszkolne stanowi przygotowanie do dalszych etapów edukacji, umożliwiając dziecku zdobycie niezbędnych kompetencji. Wpływa m.in. na kształtowanie odpowiednich postaw i nawyków, umiejętności funkcjonowania w grupie, wzmacnianie poczucia wartości czy pobudzenie aktywności i ciekawości świata. Odgrywa tym samym bardzo istotną rolę w procesie poznawczego, emocjonalnego i społecznego rozwoju dziecka. W związku z tym konieczne jest zapewnienie wysokiego poziomu oferty placówek wychowania przedszkolnego i warunków wychowawczo-opiekuńczych w odpowiednio przygotowanej bazie lokalowej. Istotną kwestią jest również przystosowanie usług z zakresu wychowania przedszkolnego do dzieci ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi, w tym dzieci z niepełnosprawnościami.

W 2020 r. wychowaniem przedszkolnym na terenie OPPT Wąbrzeźna objętych było 619 dzieci w wieku od 3 do 5 lat. Udział dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym na analizowanym obszarze utrzymuje się na bardzo niskim poziomie, znacznie poniżej średniej dla województwa (80,1%) - w 2020 r. wynosił tylko 61,3%, co wskazuje na potrzeby rozwoju wychowania przedszkolnego na terenie obszaru.

Na poziomie poszczególnych gmin wchodzących w skład OPPT poza gminą Wąbrzeźno, będącą jedyną gminą, w której wskaźnik osiągał wartość wyższą niż przeciętnie dla województwa (wynosił 82,9%), wartości wskaźnika zawierały się w przedziale od 64,4% w gminie Dębowa Łąka do 54,6% w gminie Książki. Według danych GUS w 2020 roku w gminie Płużnica żadne z dzieci w wieku 3-5 lat nie było objęte wychowaniem przedszkolnym, lecz w kwietniu 2022 roku oddane zostało do użytku przedszkole z miejscami dla około 100 dzieci.

W dokumencie *Polityka Terytorialna Województwa Kujawsko-Pomorskiego* określono, że inwestycje w zakresie infrastruktury przedszkolnej będą realizowane wyłącznie na obszarach gmin o udziale dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w liczbie dzieci w wieku 3-5 lat poniżej 85% średniej dla województwa. Zgodnie z Aneks 4. do dokumentu *Wychowanie przedszkolne w województwie kujawsko-pomorskim w roku 2020 z uwzględnieniem wykorzystania środków UE*, opracowanym przez

¹⁸ Rejestr żłobków i klubów dziecięcych <https://dane.gov.pl>, dostęp z dnia 13.04.2022 r.

Departament Funduszy Europejskich UMWK-P w 2020 r. warunek ten spełniały 4 gminy z obszaru OPPT – Dębowa Łąka, Książki, Płużnica, Ryńsk. W poniższej tabeli, zawierającej wartości wskaźnika dla poszczególnych gmin, kolorem czerwonym zaznaczono wartości, które spełniają to kryterium.

Tabela. Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym na terenie OPPT Wąbrzeźna w 2020 r. (kolorem czerwonym zaznaczono wartości wskaźnika kształtujące się poniżej 85% średniej wojewódzkiej)

Jednostka		Liczba dzieci w wieku 3-5 lat	Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym	Udział dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w liczbie dzieci w wieku 3 – 5 lat (%)
OPPT Wąbrzeźna		1 009	619	61,3
Gminy	Dębowa Łąka	90	58	64,4
	Książki	108	59	54,6
	Płużnica	129	0	0,0
	Ryńsk	267	158	59,2
	Wąbrzeźno	415	344	82,9
Województwo kujawsko-pomorskie		59 900	47 994	80,1

Źródło: Opracowanie KPBPPiR o. Bydgoszcz na podstawie BDL GUS

Wg danych pochodzących z Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych SIO¹⁹ w marcu 2022 roku na terenie analizowanego OPPT działało 21 placówek wychowania przedszkolnego – 6 przedszkoli, 4 punkty przedszkolne i 11 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych. Większość z tych placówek to instytucje publiczne (14). W jednej gminie – Dębowa Łąka - funkcjonowały tylko oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych. Największa liczba placówek znajdowała się w gminie Ryńsk (10). W pozostałych gminach działało od 5 (gmina Wąbrzeźno) do 1 placówki (gmina Książki). Placówki zlokalizowane były w 12 miejscowościach. 10 placówek znajdowało się na obszarach wiejskich poza miejscowościami będącymi siedzibami gmin (w 7 miejscowościach).

2.12. Kształcenie ogólne (w tym identyfikacja gmin spełniających warunek dostępowy wsparcia w zakresie infrastruktury edukacyjnej bazy sportowej)

W zakresie kształcenia ogólnego wyzwaniem pozostaje dążenie do osiągnięcia wysokiej jakości nauczania, mierzonej wynikami egzaminów zewnętrznych. Braki utrudniające realizację zadania dostrzega się zarówno w sferze rozwoju kompetencji miękkich u uczniów, jak i w sferze niedostatecznego przygotowania kadr systemu oświaty.

W dzisiejszym świecie w procesie kształcenia coraz większego znaczenia nabiera umiejętność wykorzystania nowoczesnych technologii, w tym cyfrowych a więc poprawa kompetencji cyfrowych uczniów i kadr systemu oświaty oraz odpowiednie wyposażenie sprzętowe szkół i uczniów (zwłaszcza z grup defaworyzowanych), gdyż nadal dostrzegane są braki w tym zakresie. Niewystarczające umiejętności uczniów i nauczycieli stanowią duży problem w przypadku konieczności rezygnacji z tradycyjnych metod nauczania na rzecz prowadzenia zajęć w sposób zdalny lub w systemie hybrydowym. Ważnym aspektem w procesie edukacji jest także podnoszenie kompetencji językowych uczniów i kompetencji matematyczno-analitycznych, gdyż ciągle dostrzegalne są deficyty znajomości języka angielskiego wśród młodzieży, zwłaszcza wśród osób uczęszczających do szkół na terenach

¹⁹ dostęp z dnia 23.03.2022 r.

wiejskich, a także deficyty kompetencji matematycznych, analitycznych i logicznego myślenia, co wpływa negatywnie na późniejsze możliwości podjęcia satysfakcjonującej pracy i ogranicza samorozwój. Istotną kwestię w sytuacji coraz częściej pojawiającego się niedoboru kadr w systemie oświaty stanowi podnoszenie i uzupełnianie kompetencji i kwalifikacji nauczycieli. Wsparcie kadry obejmować powinno również zwiększenie umiejętności zapewnienia uczniom wsparcia pedagogiczno-psychologicznego, przygotowanie do pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych oraz do pracy z uczniem zdolnym.

Ważne jest, aby realizowane działania zmierzające do poprawy sytuacji prowadzone były przy jednoczesnym zapewnieniu równego dostępu (także infrastrukturalnego) do nowoczesnej edukacji wszystkim uczniom, gdyż w procesie edukacyjnym szczególnego wsparcia wymagają uczniowie ze środowisk defaworyzowanych oraz uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Bardzo istotne jest dalsze wprowadzanie edukacji włączającej zwłaszcza w przypadku dzieci z niepełnosprawnościami. Szkoła powinna pełnić kluczową rolę w zapobieganiu alienacji rówieśniczej poprzez dostosowanie infrastruktury i działania włączające, umożliwiając wspólną realizację zainteresowań, poszerzanie wiedzy, a zwłaszcza uczestnictwo w zajęciach sportowych i pozalekcyjnych wszystkich uczniów. Wpływa to na budowanie właściwych relacji i kompetencji społecznych, przyczyniając się do integracji uczniów. Dlatego wyzwaniem dla szkół ciągle jeszcze pozostaje zapewnienie atrakcyjnej infrastruktury sportowej i edukacyjnej, dostosowanej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

W 2022 roku przyjęta została „Diagnoza potrzeb przyszkolnej bazy sportowej w województwie kujawsko pomorskim”, stanowiąca Załącznik do Stanowiska Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 27 kwietnia 2022 r. W dokumencie tym zawarto informacje o najważniejszych niedoborach występujących w gminach i powiatach regionu w zakresie przyszkolnej infrastruktury sportowej. Wynikiem analizy jest wskazanie tzw. „białych plam”, a więc gmin i powiatów cechujących się najgorszą w regionie sytuacją w zakresie dostępu do nowoczesnej przyszkolnej infrastruktury sportowej (co prowadzi do wykluczenia społecznego) oraz zidentyfikowanie zadań inwestycyjnych rekomendowanych do dofinansowania o charakterze priorytetowym, ukierunkowanych na zniwelowanie „białych plam”. Na terenie OPPT Wąbrzeźna nie stwierdzono obecności „białych plam” w zakresie dostępu do przyszkolnej infrastruktury sportowej, w związku z czym nie wskazuje się inwestycji do priorytetowej realizacji.

2.13. Szkoły podstawowe i jakość kształcenia na poziomie szkoły podstawowej

Jak wskazują dane pozyskane z Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych²⁰ na terenie OPPT Wąbrzeźna funkcjonuje 12 szkół podstawowych (w tym 1 szkoła specjalna) – wszystkie o charakterze publicznym. Według danych GUS w 2020 r. łącznie w szkołach podstawowych dla dzieci i młodzieży działających na terenie OPPT uczyło się 2 675 uczniów (w tym 29 uczniów w szkołach specjalnych).

Podstawową statystyczną miarą oceny zróżnicowania jakości kształcenia jednostek samorządu terytorialnego jest analiza wyników egzaminów kończących szkołę podstawową (egzamin ósmoklasisty). Egzamin ten przeprowadzany jest w formie pisemnej i obejmuje trzy przedmioty: język polski, matematykę oraz język obcy nowożytny (zdecydowana większość uczniów zdaje egzamin z języka angielskiego, dlatego też analizę przeprowadzono na podstawie wyników osiąganych na egzaminie z tego języka obcego). Wyniki egzaminów ósmoklasisty stanowią podsumowanie zdobytej wiedzy i umiejętności w procesie kształcenia na etapie szkoły podstawowej i pośrednio wskazują na poziom nauczania w szkołach. Ze względu na coroczną zmienność poziomu trudności egzaminów,

²⁰ Rejestr Szkół i Placówek Oświatowych <https://rspo.gov.pl>, dostęp z dnia 23.03.2022 r.

wyniki przedstawiono jako wartości względne, odniesione do średniej dla województwa kujawsko-pomorskiego. Ponadto, w analizie wykorzystano wartości uśrednione dla 3 lat (2019-2021) w celu wyeliminowania jednorazowego, przypadkowego wystąpienia wartości bardzo niskiej (będącej konsekwencją np. zdawania egzaminu przez słabszy rocznik uczniów).

Na terenie OPPT Wąbrzeźna w okresie 2019-2021 egzamin kończący szkołę podstawową zdawało średniorocznie około 330 uczniów, a wyniki uzyskane na egzaminach ze wszystkich przedmiotów należą do najniższych na tle województwa kujawsko-pomorskiego. Z języka polskiego uzyskano w latach 2019-2021 przeciętny wynik egzaminu stanowiący jedynie 89,6% średniej wartości wojewódzkiej, a wyniki egzaminów z języka angielskiego i matematyki są aż o około 20% niższe od średniej dla regionu.

Analizując zróżnicowania wewnętrzne OPPT Wąbrzeźna stwierdzić należy, że słabe wyniki egzaminów dotyczą wszystkich gmin w zakresie wszystkich przedmiotów. Szczególnie niekorzystnie kształtuje się sytuacja pod względem języka angielskiego – wynikiem egzaminu z tego przedmiotu nieco wyższym, niż w pozostałych gminach obszaru, wyróżnia się jedynie gmina Wąbrzeźno, w której stanowi on 89,9% średniej wartości wojewódzkiej (57. pozycja wśród 144 gmin regionu), natomiast pozostałe gminy obszaru zajmowały dopiero od 133. do 139. pozycji, uzyskując wyniki poniżej 75% średniej wartości wojewódzkiej. Pod względem wyników egzaminów z pozostałych przedmiotów większość gmin zajmowała najniższe pozycje w województwie – od 121. do 144., za wyjątkiem nieco wyższych pozycji (choć obiektywnie bardzo niskich) zajmowanych przez gminę Ryńsk pod względem wyników egzaminu z języka polskiego (100. pozycja) i gminę Wąbrzeźno - z matematyki (112. pozycja).

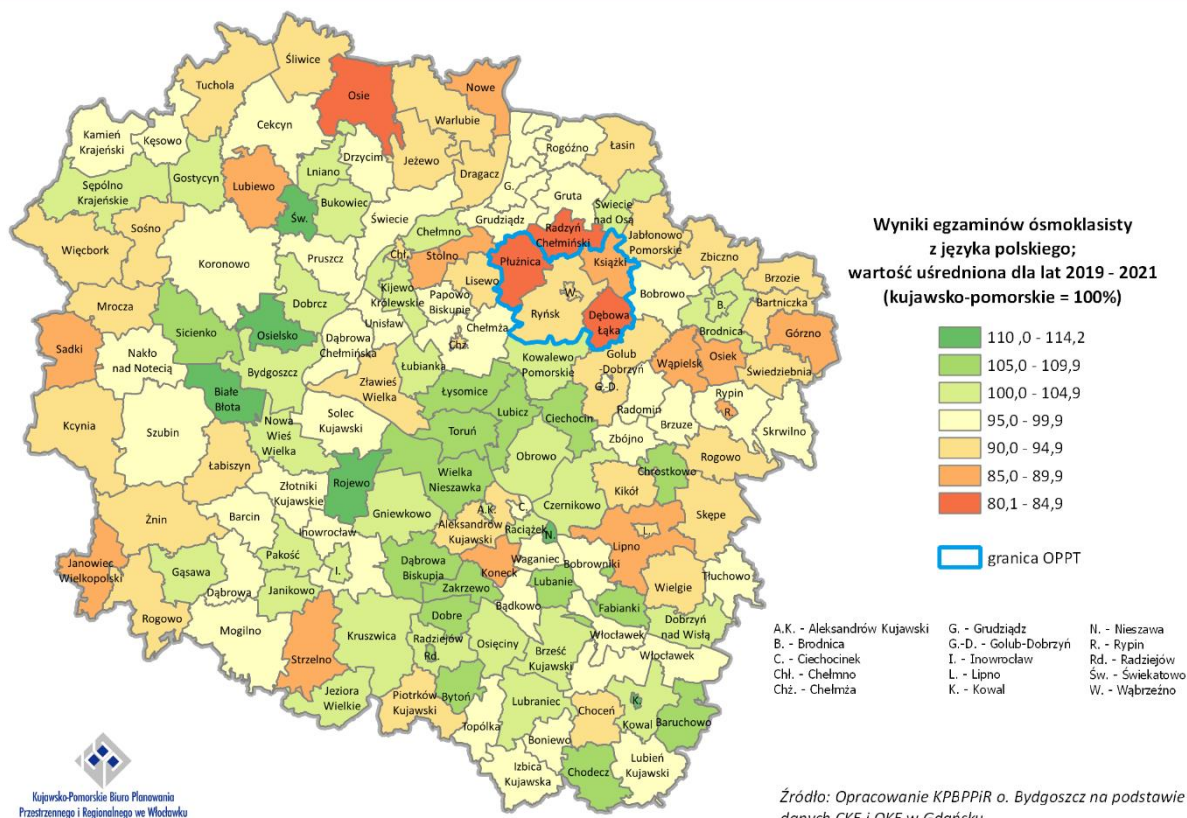
Tabela. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w latach 2019-2021 na OPPT Wąbrzeźna w stosunku do średniej wartości dla województwa kujawsko-pomorskiego (%; kujawsko-pomorskie = 100%)

Jednostka		Język polski				Matematyka				Język angielski			
		2019	2020	2021	śred.*	2019	2020	2021	śred.*	2019	2020	2021	śred.*
OPPT Wąbrzeźna		92,4	87,8	88,6	89,6	86,9	84,6	75,8	82,4	80,9	76,7	80,8	79,5
Gminy	Dębowa Łąka	77,5	76,4	96,3	83,4	84,0	84,6	79,2	82,6	72,2	72,6	69,0	71,3
	Książki	91,7	84,3	92,7	89,6	84,5	82,4	84,5	83,8	72,9	60,0	90,8	74,5
	Płużnica	84,5	81,9	73,9	80,1	78,3	85,9	55,9	73,4	61,8	80,3	73,5	71,9
	Ryńsk	93,8	98,9	90,8	94,5	73,7	85,6	78,2	79,2	73,9	68,9	78,1	73,7
	Wąbrzeźno	97,9	86,3	89,0	91,1	97,4	84,3	77,5	86,4	93,5	90,0	86,3	89,9
Województwo kujawsko-pomorskie		100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

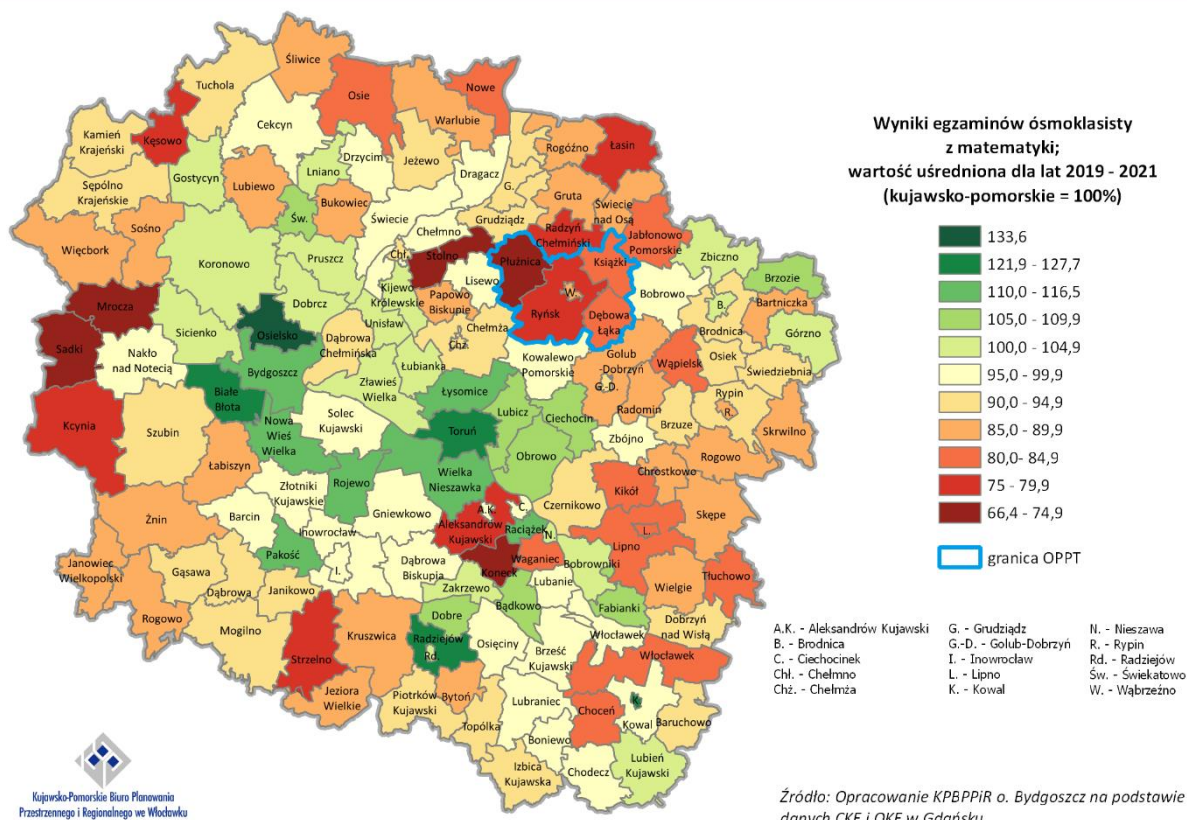
Źródło: Opracowanie KPBPPiR o. Bydgoszcz na podstawie CKE i OKE w Gdańsku

*wartość uśredniona dla lat 2019-2021

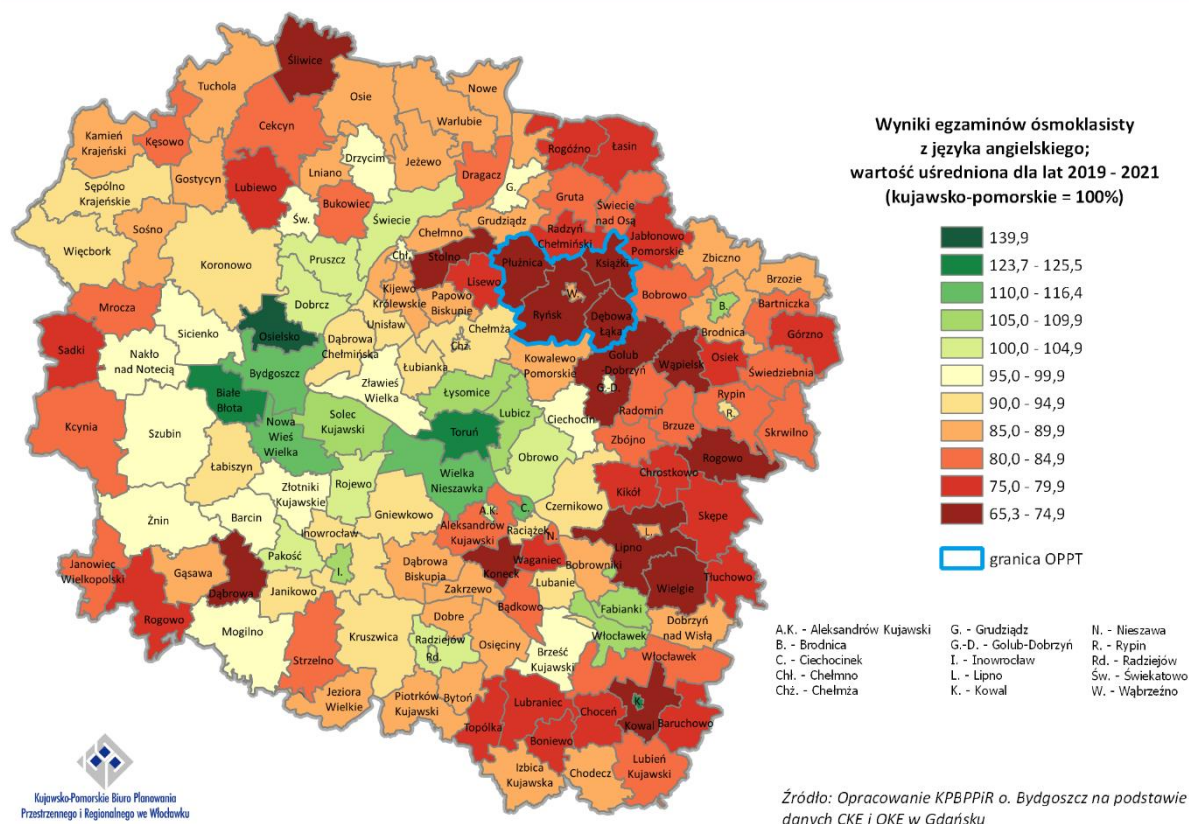
Mapa. Przeciętne wyniki egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego w latach 2019-2021 w stosunku do średniej wartości wojewódzkiej

Mapa. Przeciętne wyniki egzaminu ósmoklasisty z matematyki w latach 2019-2021 w stosunku do średniej wartości wojewódzkiej

Mapa. Przeciętne wyniki egzaminu ósmoklasisty z języka angielskiego w latach 2019-2021 w stosunku do średniej wartości wojewódzkiej

2.14. Szkoły ponadpodstawowe i jakość kształcenia na poziomie szkoły ponadpodstawowej

W wyniku reformy systemu edukacyjnego, zapoczątkowanej 1 września 2017 r., zlikwidowano gimnazja i wprowadzono 8-letnią szkołę podstawową, 4-letnie liceum ogólnokształcące, 5-letnie technikum, 3-letnią szkołę branżową I stopnia oraz 2-letnią szkołę branżową II stopnia. Szkoły branżowe są to szkoły powstałe na podbudowie programowej szkoły podstawowej, realizujące program nauczania w zakresie kształcenia ogólnego oraz zawodowego. Tym samym dotychczasowa 3-letnia zasadnicza szkoła zawodowa przekształciła się w 3-letnią branżową szkołę I stopnia. W roku szkolnym 2017/2018 odbył się pierwszy nabór do klasy pierwszej branżowych szkół I stopnia, a w 2020/2021 do klasy pierwszej branżowych szkół II stopnia.

Zgodnie z danymi z Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych²¹ na terenie OPPT Wąbrzeźna zarejestrowanych było 5 szkół ponadpodstawowych dla dzieci i młodzieży. Wszystkie szkoły zlokalizowane były na terenie Wąbrzeźna. Zaliczamy do nich: 2 licea ogólnokształcące, 1 technikum, 1 szkołę branżową I stopnia oraz 1 szkołę branżową II stopnia. Jak wynika z Rejestru wszystkie wskazane szkoły mają charakter publiczny. Działalność szkół ponadpodstawowych wzmacnia powiązania funkcjonalne obszaru, gdyż w szkołach tych kształcą się uczniowie z terenu całego powiatu wąbrzeskiego. Oznacza to, że działania realizowane na rzecz szkół ponadpodstawowych przyczyniają się do poprawy wykształcenia ogólnego, wzrostu aktywności i umiejętności zawodowych wszystkich mieszkańców OPPT.

²¹ Rejestr Szkół i Placówek Oświatowych <https://rspo.gov.pl>, dostęp z dnia 23.03.2022 r.

2.14.1. Szkoły ponadpodstawowe maturalne

Wyniki egzaminów maturalnych ukazują jakość kształcenia na poziomie ponadpodstawowym maturalnym i stopień przygotowania absolwentów do dalszej edukacji. Analizie poddano wyniki pisemnych egzaminów maturalnych na poziomie podstawowym z języka polskiego, matematyki i języka angielskiego. Podobnie jak w przypadku egzaminów ósmoklasisty, ze względu na coroczną zmienność poziomu trudności egzaminów, wyniki przedstawiono nie jako wartości bezwzględne, a jako wartości względne odniesione do średniej dla województwa kujawsko-pomorskiego. Także w tej analizie wykorzystano wartości uśrednione dla 3 lat (2019-2021).

W analizowanym okresie (2019-2021) na OPPT Wąbrzeźna egzamin maturalny zdawało średniorocznie około 150 absolwentów szkół średnich. W zakresie każdego ze zdawanych przedmiotów uczniowie uzyskiwali wyniki słabsze, niż w regionie – z języka polskiego osiągnięto przeciętna wartość wyników egzaminów z 3 lat na poziomie 98,0% średniej wartości wojewódzkiej, z matematyki 94,9%, z języka angielskiego 88,1% tej średniej.

Tabela. Wyniki egzaminu maturalnego w latach 2019-2021 na OPPT Wąbrzeźna w stosunku do średniej wartości dla województwa kujawsko-pomorskiego (%; kujawsko-pomorskie = 100%)

Jednostka	Język polski				Matematyka				Język angielski			
	2019	2020	2021	śred.*	2019	2020	2021	śred.*	2019	2020	2021	śred.*
OPPT Wąbrzeźna	92,0	108,0	94,1	98,0	96,5	94,0	94,3	94,9	87,1	84,1	93,2	88,1
Województwo kujawsko-pomorskie	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Źródło: Opracowanie KPBPPiR o. Bydgoszcz na podstawie CKE i OKE w Gdańsku

*wartość uśredniona dla lat 2019-2021

2.14.2. Szkoły ponadpodstawowe zawodowe

Niezbędnym elementem sprawnie funkcjonującego i sprzyjającego rozwojowi gospodarczemu rynku pracy jest efektywne szkolnictwo zawodowe. W zakresie systemu kształcenia zawodowego dostrzega się potrzebę realizacji działań ukierunkowanych na poprawę jakości i skuteczności tego rodzaju kształcenia oraz dostosowania kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy.

W zakresie poprawy jakości kształcenia zawodowego niezbędne jest wspieranie, rozwijanie i prowadzenie szeregu działań związanych z podnoszeniem umiejętności i kompetencji uczniów, a także prowadzenie działań związanych z nabywaniem specjalistycznych kwalifikacji związanych z danym zawodem jak też zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy²². Istnieje zatem potrzeba promowania kształcenia zawodowego jako wysokiej jakości ścieżki kariery wymagającej wysokich kwalifikacji, prowadzenia dodatkowych zajęć lekcyjnych, staży, praktyk zawodowych (często w bezpośredniej współpracy z pracodawcami oraz środowiskiem otoczenia biznesu), nauki języków obcych oraz prowadzenia szeregu innych działań związanych z podnoszeniem kwalifikacji i kompetencji zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy. Wsparcie uczniów powinno obejmować nie tylko zakres związany z edukacją formalną, ale również tą pozaformalną i uzupełniającą. Istotnym elementem jest zadbanie o rozwijanie umiejętności, uzdolnień oraz zainteresowań uczniów, realizacja działań edukacyjno-doradczych, diagnozowanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej i finansowej (stypendia). Ważnym elementem procesu edukacyjnego jest także kształcenie ustawiczne, które obejmuje uczenie się przez całe życie tj. pozyskiwanie wiedzy

²² Lista zawodów deficytowych, na poziomie kraju, województwa lub powiatu, publikowana jest na podstawie badania „Barometr zawodów”.

niezależnie od wieku, poziomu wykształcenia czy doświadczenia zawodowego. Dobrze przygotowana i wspierana oferta kształcenia ustawicznego daje szerokie możliwości całościowej edukacji a to przekłada się na wzrost i rozwój postępu społecznego i gospodarczego.

Ważnym elementem przyszłego sukcesu edukacyjnego jest także kształtowanie właściwego środowiska edukacyjnego tj. dostosowanie infrastruktury edukacyjnej do potrzeb nowoczesnego szkolnictwa zawodowego oraz zwiększenie dostępności wykwalifikowanych kadr. Biorąc pod uwagę szybki postęp technologiczny, dynamikę rynku pracy oraz potrzebę dostosowania do rynku pracy kierunków kształcenia zawodowego dostrzega się potrzebę realizacji zadań związanych z remontem, doposażeniem, modernizacją, adaptacją sal dydaktycznych, nowoczesnych pracowni zawodowych, warsztatów, centrów kształcenia praktycznego i ustawicznego oraz innych placówek, które pełnią rolę miejsc kształcenia praktycznego uczniów. Niezbędne jest także wsparcie rozwoju zawodowego nauczycieli i instruktorów praktycznej nauki zawodu, dostosowanie i podnoszenie ich kompetencji, nabywanie odpowiednich kwalifikacji związanych z danym zawodem. Przedstawiciele kadry powinni również uzyskiwać wsparcie z zakresu realizacji zadań doradztwa zawodowego czy edukacji włączającej tj. edukacji dostosowanej do uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów z niepełnosprawnościami czy uczniów z rodzin emigranckich. Odpowiednio przygotowane, doposażone i zmodernizowane miejsca, w których odbywają się zajęcia (szkoła, klasa, pracownia, biblioteka) oraz kadra, której stworzono warunki do podnoszenia kwalifikacji, będą wpływać zarówno na poprawę jakości kształcenia jak i podniesienie skuteczności nauczania.

Na terenie OPPT Wąbrzeźna identyfikuje się potrzebę realizacji zadań mających wpływ na poprawę jakości i skuteczności kształcenia zawodowego oraz dostosowanie kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy (w tym do wymogów zielonej i cyfrowej transformacji), gdyż ze względu na silne powiązania społeczno-gospodarcze obszaru, w szkołach zawodowych kształcą się mieszkańcy wszystkich gmin tworzących OPPT, a następnie absolwenci tych szkół znajdują zatrudnienie na terenie całego obszaru. Dlatego też niezbędne jest prowadzenie szeregu działań związanych z podnoszeniem umiejętności uczniów, nabywaniem kompetencji (w tym cyfrowych) oraz kwalifikacji zawodowych, zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy. Ponadto identyfikuje się potrzeby związane z rozwijaniem postaw i umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku w zakresie kreatywności, innowacyjności i pracy zespołowej. Na terenie OPPT dostrzega się również potrzebę realizacji zadań związanych z podniesieniem kompetencji i kwalifikacji nauczycieli kształcenia zawodowego.

Niedobory identyfikowane na terenie OPPT to także braki w wyposażeniu szkół oraz braki infrastrukturalne. Zwłaszcza potrzebne jest wsparcie dla szkół zawodowych w zakresie doposażenia pracowni zawodowych (w tym komputerowych), ale także warsztatów i pracowni kształcenia praktycznego. W zakresie infrastruktury zauważa się potrzeby związane z przebudową i modernizacją części budynku w centrum kształcenia praktycznego, wraz z dostosowaniem do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

2.15. Lokalne instytucje kultury

Na poziomie lokalnym ciężar pobudzania szeroko rozumianego rozwoju społecznego, w tym budowania wysokiej jakości kapitału ludzkiego, spoczywa w dużej mierze na placówkach kultury obejmujących biblioteki, centra i domy kultury, świetlice a także inne instytucje pełniące tego rodzaju funkcje. Do ich zadań należy zarówno umożliwienie uczestnictwa w życiu kulturalnym, jak i prowadzenie działań aktywizacyjnych i włączających, które służą przede wszystkim integracji społecznej, kształtowaniu tożsamości lokalnej i regionalnej, a także atrakcyjnemu i pożytecznemu spędzaniu wolnego czasu.

Działania tego rodzaju mają szczególne znaczenie w przypadku OPPT Wąbrzeźna, gdzie występują gminy o nasilonych problemach w zakresie rozwoju społecznego²³. Według danych GUS w 2021 r. na terenie OPPT funkcjonowało 13 bibliotek publicznych (łącznie z filiami) oraz 2 inne placówki prowadzące działalność kulturalną (w gminach Książki i Wąbrzeźno)²⁴. Poza placówkami wskazywanymi przez GUS na obszarze OPPT znajdują się również inne obiekty (m.in. świetlice wiejskie), które mogą być miejscem realizacji działań kulturalno-animacyjnych. Istotną kwestią jest stan techniczny i wyposażenie istniejących obiektów. Na terenie OPPT identyfikuje się instytucje kultury dysponujące niewystarczającymi warunkami lokalowymi (wymagające m.in. modernizacji, przebudowy lub adaptacji istniejących budynków czy zagospodarowania terenu wokół obiektów) oraz niedoborami w zakresie wyposażenia, co nie pozwala na pełne wykorzystanie ich potencjału i ogranicza możliwość rozszerzenia działalności. Podniesienie jakości, unowocześnienie oraz dostosowanie bazy lokalnych placówek kultury do wszystkich grup mieszkańców (także osób z niepełnosprawnościami) może być ważnym czynnikiem zachęcającym do uczestnictwa w życiu społeczno-kulturalnym obszaru.

2.16. Odnowa przestrzeni publicznych

Celem realizowanej odnowy przestrzeni publicznych jest przywrócenie atrakcyjności terenów zdegradowanych lub zniszczonych, które utraciły możliwość pełnienia swej pierwotnej funkcji, lub pełnienie tej funkcji zostało wyraźnie ograniczone. Przestrzenie publiczne powinny stanowić bezpieczne miejsce spędzania czasu wolnego, oferując przestrzeń do realizacji potrzeb rekreacyjnych, wypoczynkowych, turystycznych, kulturalnych, ułatwiając kontakt z przyrodą i innymi ludźmi. Dobrze zorganizowane przestrzenie publiczne są ważnym elementem procesu wzmacniania integracji mieszkańców, ułatwiają kontakty międzyludzkie i wspólne przebywanie wszystkich grup społecznych, co przyczynia się do rozwoju tolerancji i wzmacnia więzi międzypokoleniowe, wskutek czego sprzyja włączeniu w życie lokalnej społeczności osób z grup defaworyzowanych, osób z niepełnosprawnościami, osób starszych, rodziców małych dzieci, migrantów itp.

Na OPPT Wąbrzeźna dostrzega się potrzebę stworzenia miejsc do wypoczynku i rekreacji poprzez zagospodarowanie terenów rekreacyjnych na potrzeby lokalnej społeczności. Tereny publiczne wymagają najczęściej wyposażenia w odpowiednią infrastrukturę lub dokonania remontów obiektów pełniących funkcje społeczne i kulturalne oraz zagospodarowania ich otoczenia. Odnowa przestrzeni publicznych przyczyni się także do poprawy stanu środowiska przyrodniczego i będzie miała pozytywny wpływ na złagodzenie negatywnych zmian klimatu, gdyż wiąże się z powstaniem nowych terenów zielonych (w tym utworzeniem parku i parków koszykowych).

2.17. Gospodarka wodno-ściekowa

Ze względu na malejące zasoby wody do najważniejszych aspektów rozwoju i właściwego funkcjonowania gospodarki wodno-ściekowej należy zapewnienie dostaw wody dobrej jakości, oszczędzania wody i ograniczanie jej strat w sieciach wodociągowych oraz troska o stan wód poprzez właściwe oczyszczanie ścieków. Istotne jest zwiększenie efektywności dostaw wody poprzez m.in. rozwój systemów ujęć, uzdatnianie i wspieranie inteligentnych systemów zarządzania sieciami wodno-kanalizacyjnymi. Bardzo ważny jest aspekt edukacyjny, czyli promowanie i wspieranie mieszkańców w procesie oszczędzania wody, wyrabianie odpowiednich nawyków i umożliwienie kontroli zużycia wody w gospodarstwie domowym poprzez odpowiednie opomiarowanie.

²³ na podstawie „Strategii Przyspieszenia 2030+”

²⁴ GUS do grupy tej nie zalicza jednostek, zwyczajowo określanych "świetlicami", nie prowadzących działalności kulturalnej, których pomieszczenia służą do innych celów oraz świetlic szkolnych

OPPT Wąbrzeźna cechuje się nieznacznie wyższym, niż przeciętnie w województwie, udziałem osób korzystających z sieci wodociągowej (w 2020 roku odpowiednio: 95,7% i 95,5%). Udział osób korzystających z sieci wodociągowej w mieście był nieco wyższy niż na terenach wiejskich obszaru (97,2% wobec 94,7%), jednak należy zauważyć, że przeciętny wskaźnik dla obszarów wiejskich jest mocno zaniżony przez wartość występującą w gminie Ryńsk (zaledwie 87,6%), gdyż w pozostałych gminach wiejskich udziały korzystających z sieci wodociągowej były wyższe niż w mieście (kształtowały się na poziomie od 99,6 do 99,9%).

Udział osób korzystających z sieci kanalizacyjnej na OPPT Wąbrzeźna wyniósł w 2020 roku 55,8% i był to wskaźnik wyraźnie niższy, niż średnio w województwie (70,3%). Wysokim udziałem osób korzystających z sieci kanalizacyjnej wyróżnia się tylko jedna gmina miejska obszaru (Wąbrzeźno - powyżej 91%), natomiast na terenie wiejskim udział ten wynosi przeciętnie 32,8%. W większości gmin wiejskich odsetek korzystających zawiera się w granicach od 38% do 46%, za wyjątkiem gminy Ryńsk, w której korzystający z sieci kanalizacyjnej stanowią poniżej 20% ogółu mieszkańców gminy. Według VI edycji *Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych* (KPOŚK) na terenie obszaru istniała jedna aglomeracja wodno-ściekowa o RLM równej lub większej niż 2 tys. – Aglomeracja Wąbrzeźno (obejmująca gminy: Wąbrzeźno, Ryńsk, Dębowa Łąka, Książki, Płużnica) o RLM 19,9 tys. i poziomie skanalizowania wynoszącym 100,00%. Aglomerację obsługiwały oczyszczalnie: Wąbrzeźno i Gminna Oczyszczalnia Ścieków Nowa Wieś Królewska.

2.18. Poprawa efektywności energetycznej, redukcja emisji zanieczyszczeń i adaptacja do zmian klimatu

Jednym ze współczesnych problemów, który stanowi wyzwanie dla wielu sektorów gospodarki są zmiany klimatyczne. Przejawiają się one m.in. ociepleniem klimatu i nasilaniem się ekstremalnych zjawisk pogodowych. Zmiany te prowadzą często do negatywnych konsekwencji i strat dla środowiska, społeczeństwa oraz gospodarki, wśród których wyróżnić można np. spadek poziomu wód w zbiornikach wodnych oraz gruntowych, nasilanie się okresów suszy (szczególnie uciążliwych dla produkcji rolniczej – w tym żywności), pustoszenie gleb, utrudnienia w sektorze transportowym (w tym w komunikacji publicznej), uszkodzenia infrastruktury technicznej i łączności, uszkodzenia i zniszczenia budynków wskutek silnych zjawisk pogodowych, czy też powstawanie wysp ciepła na mocno przekształconych przestrzeniach (zwłaszcza miast). Możliwości dokładnego rozpoznania skali problemów na poziomie lokalnym są jednak bardzo ograniczone. Zmiany klimatyczne zachodzą bowiem na szeroką skalę i nie wynikają wyłącznie z sytuacji notowanej tylko na konkretnym obszarze. Stąd też jeżeli na terenie danej jednostki (np. gminy) wielkość emisji zanieczyszczeń jest mniejsza niż na terenie jednostki sąsiedniej, nie oznacza to iż jest ona z tego powodu mniej narażona na konsekwencje zmian klimatycznych. Poza tym dane klimatyczne analizowane są co do zasady na dużo bardziej ogólnym poziomie, stąd też różnicowanie sytuacji na poziomie jednostek lokalnych jest praktycznie niemożliwe. Procesy związane z przekształcaniem się klimatu zachodzą zarówno w miastach, jak i na obszarach wiejskich, niezależnie od ich położenia. Różnica polega jedynie na skali powodowanych uciążliwości. Dlatego też odpowiedź na próbę łagodzenia wspomnianych problemów powinna być ogólnie kierowana z jednej strony na eliminowanie przyczyny zmian klimatu – czyli bezpośrednie ograniczenie emisji gazów i pyłów we wszystkich dziedzinach gospodarki i w sektorze mieszkalnictwa (co przełoży się m.in. na wyhamowanie procesu globalnego ocieplenia w przyszłości), prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej (zapobiegając nadmiernym i nieuzasadnionym wycinkom drzew) i odpowiedzialne gospodarowanie zasobami wody, a z drugiej strony na zwiększanie odporności oraz trwałości infrastruktury i systemów (w tym ekosystemów) w różnych obszarach, aby nie doprowadzić do ich uszkodzenia lub zniszczenia. Problemy wynikające ze zmian klimatu dotyczą również obszar OPPT Wąbrzeźna, co przejawia się np. występowaniem licznych okresów suszy w

rolnictwie (w okresie 2012-2022, w zależności od gminy stwierdzono suszę w 5-7 latach²⁵, która zagrażała często co najmniej kilku rodzajom upraw), czy także obserwowanym wzrostem średniej temperatury powietrza w okresach wielolecia²⁶. Dlatego też w celu łagodzenia różnego rodzaju uciążliwości będących następstwem zmian klimatu, zasadne jest stosowanie podejścia ekosystemowego, mającego na celu ochronę oraz wzrost powierzchni zasobów przyrodniczych – co dotyczy wszelkich działań w obszarze niebiesko-zielonej infrastruktury (w tym również wprowadzanie jej w mikroskali, przede wszystkim poprzez „odbetonowywanie” powierzchni i realizację nowych nasadzeń).

Ważnym obszarem w kontekście wpływu na ocieplanie się klimatu jest energetyka. Wykorzystywanie surowców energetycznych na potrzeby pozyskania energii elektrycznej i ciepłej wiąże się z generowaniem zanieczyszczeń powietrza. Efektem ubocznym tych procesów jest ciągle dostarczanie gazów cieplarnianych do atmosfery, co wzmacnia omawiany problem. W obszarze energetyki ciepłej istotne są zwłaszcza kwestie takie jak poziom zapotrzebowania na ciepło (związany ze stanem technicznym instalacji sieci grzewczej oraz stopniem izolacji zewnętrznej budynków) oraz źródła jego pozyskiwania (związane z rodzajem wykorzystywanego surowca energetycznego). W obszarze energii elektrycznej istotny jest z kolei poziom zapotrzebowania na prąd (wynikający m.in. ze stanu i jakości instalacji oraz klasy energetycznej urządzeń i systemów) jak również źródła jego pozyskiwania (kwestia podłączenia do sieci ogólnej bądź wykorzystywania instalacji OZE). Jak wynika z danych GUS²⁷ dla kraju, w roku 2021, w strukturze paliw wykorzystanych do produkcji energii ciepłej na cele grzewcze, największy udział stanowiły paliwa stałe (61,9%) i gazowe (36,1%). Uzależnienie od tradycyjnych metod ogrzewania jest wciąż bardzo wysokie. Z drugiej strony, powołując się na dane GUS dotyczące potrzeb w zakresie inwestycji termomodernizacyjnych²⁸, aż blisko 40% budynków wielomieszkaniowych w kraju wymaga podjęcia tego rodzaju działań. Nawet jeżeli część z tych budynków przeszła już termomodernizację, to skala potrzeb wciąż pozostaje bardzo duża. W tych aspektach na obszarze OPPT Wąbrzeźna identyfikuje się problemy związane z komunalnymi budynkami mieszkaniowymi oraz budynkami użyteczności publicznej ogrzewanymi za pomocą mało efektywnych systemów grzewczych oraz charakteryzującymi się bardzo słabą izolacją zewnętrzną i występowaniem mostków termicznych. Bardzo często są to obiekty użytkowane od wielu lat, zbudowane w oparciu o stare systemy budownictwa. Efektem tego są mierzone bardzo duże straty ciepła, jak również widoczna jest duża energochłonność w związku z potrzebą stałego utrzymywania odpowiedniej temperatury w środku. Część budynków korzysta z ogrzewania dostarczanego przez lokalne ciepłownie. Opierają się one jednak na wysoko emisyjnych rozwiązaniach, co istotnie ogranicza możliwości zrealizowania celów redukcyjnych zanieczyszczeń powietrza. W tym aspekcie na obszarze OPPT Wąbrzeźna identyfikowana jest potrzeba zmniejszenia emisyjności systemów ciepłowniczych oraz zdecydowanego zwiększenia zaangażowania źródeł odnawialnych (ewentualnie niskoemisyjnych lub kogeneracyjnych) w produkcję energii ciepłej. Podobnie jest w przypadku zapotrzebowania na energię elektryczną, której konsumpcja (zwłaszcza w budynkach użyteczności publicznej opartych na energochłonnych instalacjach elektrycznych) jest bardzo wysoka. Dotyczy to na przykład systemów oświetlenia oraz zasilania urządzeń, których częstotliwość eksploatacji jest bardzo wysoka. W tym miejscu należy również zwrócić uwagę na kwestię produkcji energii z odnawialnych źródeł. Na obszarze OPPT Wąbrzeźna energia wykorzystywana na potrzeby działalności budynków użyteczności publicznej i budynków komunalnych pochodzi w głównej mierze z ogólnej sieci energetycznej, pomimo iż mają one potencjał do wdrażania rozwiązań opartych na własnej produkcji energii z odnawialnych źródeł.

Omówione powyżej aspekty wpływają na bardzo duże zainteresowanie problematyką zmian klimatu zarówno przez podmioty ze sfery publicznej, jak i prywatnej. Przeciwdziałanie pogłębianiu się zmianom

²⁵ <https://susza.iung.pulawy.pl>

²⁶ <https://klimat.imgw.pl>

²⁷ Gospodarka energetyczna i gazownictwo w 2021r. GUS, 2022

²⁸ Opracowanie metodologii i przeprowadzenie badania skali działań termomodernizacyjnych budynków mieszkalnych wielomieszkaniowych. GUS, 2018

klimatu (zwanej mitygacją zmian klimatu) oraz uodpornienie się na skutki tych zmian, stanowią szczególny obszar interwencji na poziomie Unii Europejskiej, kraju oraz województwa kujawsko-pomorskiego. Ponadto w ramach wspomnianej perspektywy przyjęto zasadę DNSH („do not significant harm”), która nakazuje realizowanie działań inwestycyjnych w taki sposób, aby nie czynić znaczących szkód w środowisku. Zasada ta jest oceniana w odniesieniu do celów środowiskowych tj. łagodzenie zmian klimatu, adaptacja do zmian klimatu, odpowiednie użytkowanie i ochrona zasobów wodnych i morskich, gospodarka o obiegu zamkniętym, zapobieganie i kontrola zanieczyszczeń powietrza, wody i ziemi oraz ochrona i odtwarzanie bioróżnorodności i ekosystemów.

2.19. Analiza potrzeb w zakresie wsparcia administracyjnego

Niezbędnym elementem skutecznej i efektywnej realizacji zadań związanych z opracowaniem i wdrożeniem *Strategii Terytorialnej Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Wąbrzeźna* jest odpowiednio przygotowany zespół kadrowo – administracyjny obsługujący zawiązane partnerstwo. Partnerstwo, jako nowa jednostka zarządzana na poziomie lokalnym, musi powołać zasób kadrowy, w celu prowadzenia statutowych działań, a także z uwagi na konieczność zapewnienia sprawnej realizacji i wdrażania Strategii na poziomie OPPT. W związku z tym istnieje potrzeba wsparcia finansowego dla tych jednostek, którym powierzone zostały zadania związane z prowadzeniem polityki terytorialnej na terenie wyodrębnionego obszaru. Wsparcie finansowe zdolności administracyjnej polega na finansowaniu wynagrodzeń pracowników, zakupie wyposażenia biura, w tym materiałów biurowych i eksploatacyjnych oraz zakupie sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem, sfinansowaniu szkoleń dla pracowników, utworzeniu strony internetowej, a także organizacji spotkań, w ramach partnerstwa, związanych z wdrażaniem polityki terytorialnej i rozwijaniem współpracy.

Wsparcie lokalnych struktur OPPT umożliwi zapewnienie stabilnej i kompetentnej kadry pracowników, a tym samym sprawnej obsługi wdrażania polityki terytorialnej w ww. obszarze funkcjonalnym oraz umożliwi sprawniejsze aplikowanie o środki finansowe na realizację wskazanych projektów. Zrealizowane projekty natomiast przyczynią się do rozwoju regionu i przeciwdziałania marginalizacji.

2.20. Podsumowanie (identyfikacja najważniejszych problemów/ potrzeb rozwojowych obszaru, jako podstawy programowania interwencji w ramach Polityki Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego)

Wykonana dla OPPT Wąbrzeźna diagnoza wskazuje na występujące na tym obszarze silne powiązania społeczno-gospodarcze i środowiskowe. Szczególnie silnie zaznaczają się powiązania miasta Wąbrzeźno z resztą obszaru OPPT, który jako ośrodek powiatowy zapewnia obsługę mieszkańców na poziomie ponadlokalnym. Na poziomie lokalnym obserwuje się związki łączące ośrodki lokalne (najczęściej będące siedzibami gmin) i otaczające je obszary wiejskie w zakresie realizacji podstawowych usług społecznych, takich jak opieka nad dziećmi i edukacja, opieka zdrowotna, kultura, a także świadczenie pracy, rekreacja i wypoczynek. Postrzeganie OPPT Wąbrzeźna jako spójnego obszaru uwidacznia się również w podejmowanych przez samorządy działaniach mających wpływ na stan środowiska przyrodniczego całego terenu OPPT.

Na obszarze OPPT Wąbrzeźna jako główne obszary wymagające wsparcia – w zakresie, których identyfikuje się najważniejsze problemy, potrzeby i potencjały rozwojowe - które stanowią podstawę programowania interwencji w ramach Polityki Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego wskazuje się przede wszystkim:

- wychowanie przedszkolne, kształcenie ogólne i zawodowe – ze względu na występujący niski udział dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym na obszarze OPPT oraz potrzeby w zakresie poprawy

jakości świadczenia usług wychowania przedszkolnego, niską jakość kształcenia mierzoną wynikami egzaminów zewnętrznych, niedostateczne kompetencje kluczowe uczniów (zwłaszcza cyfrowe i językowe), potrzeby dostosowania szkolnictwa zawodowego do potrzeb nowoczesnego rynku pracy, jak również występujące potrzeby wsparcia infrastrukturalnego i doposażenia obiektów, wsparcie dzieci ze specjalnymi potrzebami oraz z niepełnosprawnościami, a także wsparcie kadry nauczycielskiej;

- poprawę dostępności i podniesienie standardu zagospodarowanych ogólnodostępnych przestrzeni publicznych oraz obiektów świadczących usługi publiczne, odnowę przestrzeni publicznych, wsparcie rozwoju turystyki - na obszarze występują zniszczone lub mało atrakcyjne przestrzenie i obiekty publiczne, które wymagają zagospodarowania, remontu lub doposażenia w udostępnienia ich mieszkańcom m.in. na potrzeby świadczenia usług kulturalnych, ochrony zdrowia, rekreacji i wypoczynku oraz włączenia społecznego, a także poniesienia jakości świadczonych usług; w zakresie potencjałów rozwojowych na obszarze OPPT identyfikuje się niewykorzystany w pełni potencjał do rozwoju turystyki na bazie występujących walorów przyrodniczych i kulturowych; w związku z występującym procesem starzenia się społeczeństwa dostrzega się potrzebę poprawy dostępności do usług zdrowotnych;

- budowę dróg rowerowych – na terenie OPPT identyfikuje się niedostateczny rozwój infrastruktury rowerowej w związku z występowaniem luk w istniejącej sieci, co ogranicza wykorzystywanie roweru jako bezpiecznego i ekologicznego środka transportu;

- poprawę efektywności energetycznej i redukcję emisji zanieczyszczeń – ze względu na obecność na terenie OPPT budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej cechujących się słabą izolacją termiczną, wykorzystujących mało efektywne, energochłonne i nieekologiczne systemy grzewcze;

- wsparcie administracyjne – w celu sprawnego wdrażania ustaleń Strategii identyfikuje się szereg potrzeb w zakresie wsparcia kadry odpowiedzialnej za realizację zadań związanych z Polityką Terytorialną.

3. Identyfikacja obszarów charakteryzujących się trudną sytuacją społeczno-gospodarczą, tj. wykazujących negatywną sytuację społeczno-gospodarczą, gmin zagrożonych trwałą marginalizacją i miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze

Według Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego - Strategia Przyspieszenia 2030+ w obrębie OPPT Wąbrzeźna identyfikuje się obszary wymagające rozwiązania negatywnej sytuacji społeczno-gospodarczej (będące Obszarami Strategicznej Interwencji wskazywanymi w polityce regionalnej województwa). W ujęciu regionalnym²⁹ do gmin problemowych pod względem niskiego poziomu przedsiębiorczości i niskiego poziomu rozwoju społecznego zaliczono gminy Dębowa Łąka, Książki i Płużnica³⁰. W gminie Książki na wskazane problemy nakładają się także procesy starzenia się

²⁹ na podstawie delimitacji wykonanej na potrzeby „Strategii Przyspieszenia 2030+”

³⁰ wskaźniki, względem których gminę uznano za problemową tj. w przypadku których gmina wykazała negatywne wartości (poniżej lub powyżej przyjętego kryterium)

- saldo migracji wewnętrznych na 1 tys. mieszkańców (wartość uśredniona z lat 2014-2018) (**Dębowa Łąka, Książki, Płużnica**)
- zmiana liczby ludności w latach 2010-2018 (2010=100%) (**Dębowa Łąka, Książki, Płużnica**)
- wyniki egzaminów z matematyki i języka angielskiego na poziomie szkoły podstawowej (wartość uśredniona dla lat 2015-2016) oraz gimnazjum (wartość uśredniona dla lat 2016-2018) jako procent średniej krajowej (**Płużnica**)
- udział zarejestrowanych osób bezrobotnych powyżej 12 miesięcy w ludności w wieku produkcyjnym w 2018 r. (**Dębowa Łąka, Książki, Płużnica**)
- udział bezrobotnych kobiet w liczbie kobiet w wieku produkcyjnym w 2018 r. (**Dębowa Łąka**)
- udział beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w 2017 r. (**Dębowa Łąka, Książki, Płużnica**)

społeczeństwa o ponadprzeciętnym natężeniu. Ponadto wymienione gminy identyfikowane są także jako obszar zagrożony trwałą marginalizacją na poziomie krajowym³¹.

4. Wizja rozwoju obszaru – oczekiwany wynik realizacji działań planowanych w ramach Polityki Terytorialnej

Celem realizacji założeń Polityki Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego jest zrównoważony rozwój całego województwa, ze szczególnym uwzględnieniem tzw. obszarów problemowych (miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze, gmin zagrożonych trwałą marginalizacją, gmin wykazujących negatywną sytuację społeczno-gospodarczą), którym przyznano dodatkowe wsparcie finansowe przeznaczone na realizację działań służących poprawie zdiagnozowanej sytuacji problemowej.

Na terenie OPPT Wąbrzeźna do tzw. obszarów problemowych zaliczono gminy **Dębowa Łąka, Książki i Płużnica** (*wskazane z poziomu regionalnego jako problemowe pod względem niskiego poziomu rozwoju społecznego i niskiego poziomu przedsiębiorczości, a dodatkowo zaliczone na poziomie krajowym do gmin zmarginalizowanych*), dla których w celu niwelowania występujących na ich terenie problemów społeczno-gospodarczych planuje się realizację projektów mających na celu podniesienie jakości kształcenia ogólnego poprzez rozwój kompetencji kluczowych w zakresie językowym i nauk ścisłych, co sprzyjać będzie wyrównywaniu szans rozwojowych i wzrostowi aktywności uczniów, projektów wspierających rozwój instytucji kultury oraz odnowę przestrzeni publicznych, dzięki którym mieszkańcy zyskają przestrzeń do realizacji działań o charakterze kulturalno-rozrywkowym oraz działań włączających i możliwość integracji społecznej i międzypokoleniowej, ułatwiającej tym samym włączenie społeczne osób wymagających wsparcia. Działania mające na celu rozwój infrastruktury turystycznej wpłyną na podniesienie atrakcyjności turystycznej i zwiększą możliwości wykorzystania potencjału turystycznego, przyczyniając się do zwiększenia liczby turystów i pośrednio przyczyniając się do rozwoju lokalnej działalności gospodarczej. Duży wpływ na poprawę sytuacji gmin w zakresie zdiagnozowanych problemów będą miały również działania prowadzone przez Samorząd Powiatowy w zakresie wzmacniania jakości kształcenia ogólnego w szkołach ponadpodstawowych oraz szkolnictwa zawodowego i jego dostosowania do lokalnych rynków pracy, co przyczyni się do wzrostu kwalifikacji przyszłych pracowników OPPT Wąbrzeźna oraz wpłynie na wzrost ich aktywności społecznej.

5. Opis wsparcia obszarów charakteryzujących się trudną sytuacją społeczno-gospodarczą

Realizacja projektów w ramach zaproponowanych celów strategicznych na terenie OPPT Wąbrzeźna przyczyni się do podniesienia poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru, zwiększenia

-
- udział dzieci w wieku do 17 lat, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku w 2017 r. (**Dębowa Łąka, Książki**)
 - udział dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w 2017 r. (**Dębowa Łąka, Książki, Płużnica**)
 - udział osób uprawnionych do głosowania, które oddały głos w I turze wyborów samorządowych w latach 2010, 2014 i 2018 (**Dębowa Łąka**)
 - liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 1 tys. ludności w 2018 r. (**Dębowa Łąka, Książki, Płużnica**)
 - liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2018 r. (**Dębowa Łąka, Książki, Płużnica**)

³¹ na podstawie delimitacji wykonanej na potrzeby „Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju” oraz Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 a następnie zaktualizowanej w roku 2020 („Zaktualizowana lista gmin zagrożonych trwałą marginalizacją, programowanie 2021-2027” oraz „Zaktualizowana imienna lista 139 miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze”) Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

powiązań społeczno-gospodarczych wewnątrz obszaru oraz wesprze proces zielonej transformacji i rozwoju gospodarki zeroemisyjnej.

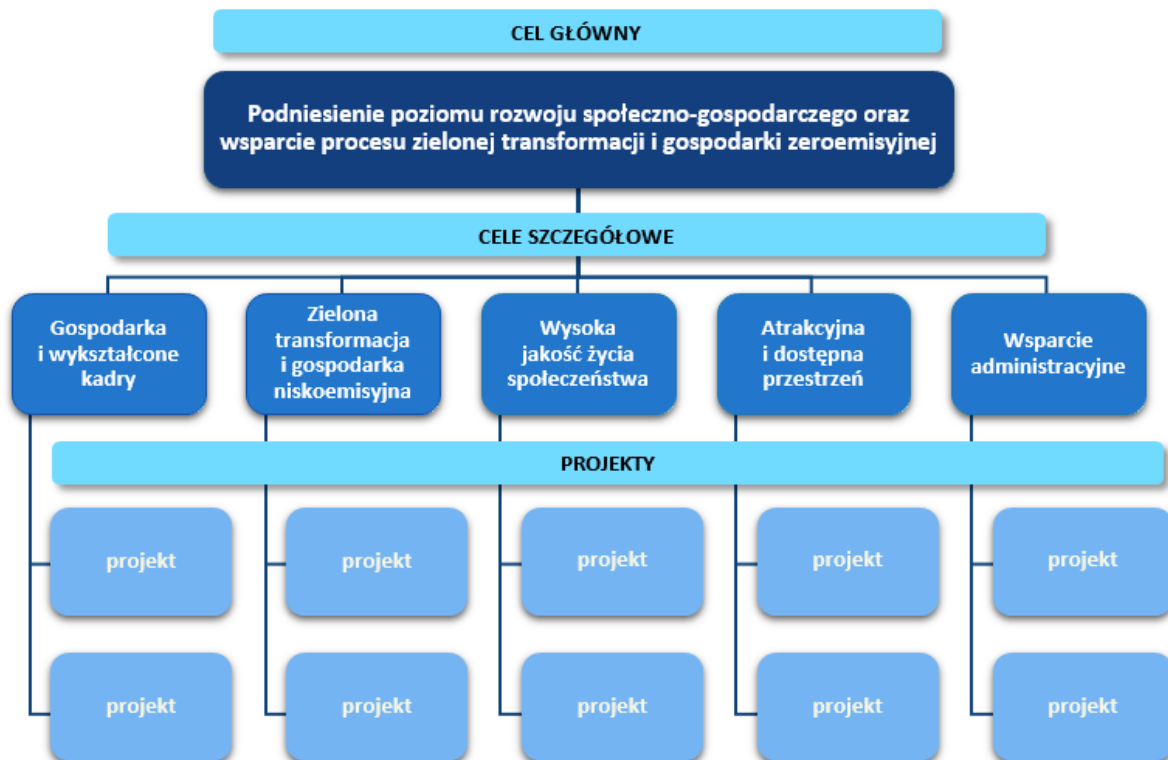
Ograniczony zostanie negatywny wpływ człowieka na atmosferę w wyniku rozwoju sieci dróg rowerowych umożliwiających ekologiczne i bezpieczne przemieszczanie się w celu skorzystania z usług publicznych czy dotarcia do miejsc pracy. Nastąpi poprawa czystości powietrza wskutek realizacji działań z zakresu modernizacji energetycznej przestarzałych źródeł ciepła oraz modernizacji budynków użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych, dzięki czemu zwiększy się efektywność energetyczna i zmniejszy się emisja zanieczyszczeń do atmosfery.

Na terenie OPPT Wąbrzeźna nastąpi poprawa jakości życia mieszkańców poprzez podniesienie jakości i zwiększenie dostępu do usług publicznych, zwłaszcza edukacyjnych, wychowania przedszkolnego, kulturalnych i ochrony zdrowia. W wyniku modernizacji infrastruktury kształcenia zawodowego, podnoszenia jakości i dostosowania kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy wzmocnione zostaną kompetencje zawodowe przyszłych pracowników. Uczniowie obszaru będą lepiej wykształceni i uzyskają dodatkowe kompetencje kluczowe i umiejętności uniwersalne, zwłaszcza w zakresie kompetencji matematyczno-przyrodniczych, językowych, cyfrowych, doradztwa zawodowego, a więc niezbędnych w przyszłym procesie nauki i pozyskiwania pracy. Wzrośnie atrakcyjność i dostęp do wychowania przedszkolnego poprzez poszerzenie oferty zajęć i zwiększenie liczby miejsc przedszkolnych. Proces kształcenia i wychowania przedszkolnego odbywać się będzie przy uwzględnieniu potrzeb uczniów i dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i sprzyjać będzie zapewnieniu dostępu tym osobom do dobrej jakości kształcenia włączającego, poprzez dodatkowe wsparcie i łatwiejszy dostęp do zajęć. Sprzyjać to będzie włączeniu społecznemu i zapobieganiu alienacji wśród rówieśników. W procesie kształcenia uczniowie uzyskają lepsze wsparcie ze strony nauczycieli, którzy podniosą swoje kompetencje i kwalifikacje w wyniku uczestnictwa w stażach i szkoleniach. Zwiększy się uczestnictwo mieszkańców w życiu społeczno-kulturalnym obszaru w wyniku podniesienia jakości i modernizacji obiektów kultury. Realizacja działań z zakresu ochrony zdrowia wpłynie na podniesienie jakości i zwiększenie dostępności do ambulatoryjnych zdrowotnych świadczeń specjalistycznych, co jest szczególnie istotne w kontekście starzejącego się społeczeństwa.

Przestrzeń stanie się bardziej atrakcyjna i dostępna dla mieszkańców obszaru oraz turystów, zwiększy się powierzchnia terenów zielonych. Zagospodarowane zostaną zaniedbane lub zniszczone przestrzenie publiczne, które służyć będą społecznościom lokalnym, umożliwiając bezpieczne spędzanie wolnego czasu, wzmacniając integrację i kontakty międzyludzkie. W wyniku realizacji infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej wzmocniony zostanie potencjał turystyczny obszaru.

W celu wzmocnienia rozwoju OPPT Wąbrzeźna, na obszarze planuje się także realizację działań uzupełniających w ramach instrumentu RLKS.

6. Cele rozwojowe obszaru realizowane poprzez wsparcie w ramach Polityki Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Ryc. Schemat struktury celów oraz realizujących je projektów (tzw. drzewo ustaleń)

6.1. Opis realizacji celów

Cel główny: Podniesienie poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego oraz wsparcie procesu zielonej transformacji i gospodarki zeroemisyjnej

Głównym celem realizacji strategii służącej wsparciu rozwoju w ramach polityki terytorialnej województwa kujawsko-pomorskiego jest „Podniesienie poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego oraz wsparcie procesu zielonej transformacji i gospodarki zeroemisyjnej”. Cel główny swoim zakresem obejmuje wszystkie zagadnienia mieszczące się w ramach celów szczegółowych i określa (stanowi swego rodzaju deklarację), dotyczącą wizji rozwoju obszaru, do której będzie się dążyć poprzez realizację zaplanowanej interwencji w ramach Polityki Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Cel ten zdefiniowano na podstawie zidentyfikowanych problemów i potrzeb rozwojowych występujących na obszarze realizacji Strategii, a jego wypełnienie związane będzie przede wszystkim z rozwojem innowacyjności i konkurencyjności gospodarki, w tym rozwój rynku pracy, kształtowaniem stanu środowiska przyrodniczego, poprawą szeroko rozumianego rozwoju społecznego, zwłaszcza w aspekcie rozwoju i dostępności do usług z zakresu edukacji, zdrowia, kultury i sportu oraz kształtowaniem warunków i przestrzeni dla wysokiej jakości życia.

Cele szczegółowe:

1. Cel szczegółowy: Gospodarka i wykształcone kadry

Cel szczegółowy „Gospodarka i wykształcone kadry” obejmuje przede wszystkim projekty realizowane w zakresie poprawy infrastruktury i jakości kształcenia zawodowego. Ponadto cel ten obejmuje projekty związane z podniesieniem poziomu innowacyjności i konkurencyjności gospodarczej regionu.

W ramach celu realizowane będą projekty ukierunkowane na poprawę jakości, efektywności i skuteczności kształcenia zawodowego oraz działania wpływające na dostosowanie tego rodzaju kształcenia do potrzeb rynku pracy. Cel „Gospodarka i wykształcone kadry” obejmuje także projekty wpływające na dostosowanie kształcenia zawodowego do wymogów zielonej i cyfrowej transformacji oraz projekty związane z promowaniem tego rodzaju kształcenia jako wysokiej jakości ścieżki kariery wymagającej wysokich kwalifikacji. Ponadto w celu poprawy jakości oraz dostosowania kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy realizowane będą inwestycje w infrastrukturę edukacyjną i szkoleniową szkół oraz centrów i placówek prowadzących kształcenie zawodowe. Dostępność wysoko wykwalifikowanych kadr będzie miała bezpośredni wpływ na podniesienie poziomu innowacyjności i konkurencyjności gospodarczej regionu przez co wpłynie na jego atrakcyjność.

2. Cel szczegółowy: Zielona transformacja i gospodarka niskoemisyjna

Cel szczegółowy „Zielona transformacja i gospodarka niskoemisyjna” związany jest z poprawą stanu środowiska przyrodniczego tj. obejmuje projekty dotyczące poprawy efektywności energetycznej, redukcji emisji zanieczyszczeń do powietrza, gospodarki zeroemisyjnej, przystosowania do zmian klimatu oraz zrównoważonej gospodarki wodnej.

Do najważniejszych wyzwań związanych z poprawą stanu środowiska przyrodniczego należą kwestie poprawy jakości powietrza i gospodarki wodnej. Cel „Zielona transformacja i gospodarka niskoemisyjna” zawiera szereg wielokierunkowych działań, które wpłyną na poprawę obecnego systemu energetycznego oraz efektywne wykorzystanie istniejących zasobów wodnych. I tak, kompleksowa modernizacja energetyczna, rozwój efektywnych energetycznie systemów ciepłowniczych opartych na źródłach OZE, budowa energooszczędnego oświetlenia ulicznego opartego na technologii LED doprowadzą do redukcji zużycia energii cieplnej i elektrycznej a tym samym znacząco wpłyną na redukcję zanieczyszczeń powietrza. Obok projektów energetycznych poprawie stanu powietrza będą służyć także działania z zakresu rozwoju i usprawnienia nisko- i zeroemisyjnego transportu publicznego m.in. działania w infrastrukturę rowerową przyczyniające się do priorytetyzacji ruchu pieszego i rowerowego, tym samym zmniejszające ilość emitowanych zanieczyszczeń do powietrza. Wsparcie zielonej i niebieskiej infrastruktury, nasadzenia i zazielenienia przyczynią się do zwiększenia terenów zielonych, a tym samym realizując zadania małej retencji pozwolą na skuteczne i efektywne gospodarowanie wodami opadowymi przez co pozytywnie wpłyną na zaadoptowanie danego obszaru do zmian klimatu. Natomiast projekty w zakresie efektywnych (inteligentnych) sieci wodociągowych, odpowiadające na problem malejących zasobów wodnych, mogą zostać ukierunkowane na ograniczenie strat wody oraz efektywne wykorzystanie istniejących zasobów wodnych.

3. Cel szczegółowy: Wysoka jakość życia społeczeństwa

Cel szczegółowy „Wysoka jakość życia społeczeństwa” obejmuje projekty związane z poprawą dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu (przedszkola), podniesieniem jakości kształcenia ogólnego, ochroną zdrowia oraz wsparciem instytucji kultury.

Zwiększenie dostępu do wysokiej jakości infrastruktury i usług społecznych skorelowane jest z kompleksową poprawą warunków kształcenia przedszkolnego tj. tworzeniem nowych miejsc wychowania przedszkolnego a także działaniami wpływającymi na poprawę oferty i jakości świadczonych usług edukacyjnych. Wysoka jakość życia społecznego to także projekty w zakresie poprawy jakości i efektywności kształcenia ogólnego. Działania te przyczynić się mają przede wszystkim do wyrównywania szans edukacyjnych wewnątrz- i międzyregionalnych. Projekty realizowane dla uczniów obejmować będą m. in. podnoszenie kompetencji kluczowych (w tym cyfrowych), społecznych, społeczno-emocjonalnych, podstawowych, przekrojowych lub związanych z zieloną lub cyfrową transformacją. Nie zabraknie również działań w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego

czy edukacji włączającej. Wsparcie dla przedstawicieli kadry będzie dotyczyć m. in. podnoszenia kompetencji lub nabywania kwalifikacji związanych z danym zawodem, podnoszenia kompetencji kluczowych (w tym cyfrowych), społeczno-emocjonalnych, przekrojowych lub związanych z zieloną lub cyfrową transformacją. Kadrze szkół i placówek będzie udzielana pomoc w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych lub wychowawczych. Z kolei szkoły i placówki prowadzące kształcenie ogólne uzyskają możliwość poprawy warunków kształcenia w ramach dostosowania do wymogów edukacji włączającej, w tym poprawy dostępności. Rozwój opieki specjalistycznej, rehabilitacji medycznej, deinstytucjonalizacja usług opieki zdrowotnej, tworzenie i dostosowanie infrastruktury podmiotów leczniczych do wymagań osób ze szczególnymi potrzebami oraz zakup sprzętu medycznego i aparatury medycznej to kolejne elementy, jakie zostały zawarte w celu „Wysoka jakość życia społeczeństwa”. Natomiast działania związane ze wsparciem instytucji kultury ukierunkowane będą na rozwój i funkcjonowanie oferty instytucji kultury dostosowanej do odbiorców lokalnych oraz regionalnych a także na zadania w zakresie budowy/rozbudowy/remontu, wyposażenia oraz adaptacji obiektów do pełnienia funkcji kulturalnych. Cel ten obejmuje także działania związane z odrestaurowaniem i konserwacją ogólnodostępnych obiektów zabytkowych wraz z zagospodarowaniem terenu wokół nich. Ważnym aspektem będą także projekty rozwijające czytelnictwo w formule tworzenia/wspierania bibliotek lokalnych/mediatek jako centrów życia społecznego. Sektor kultury stanowi bowiem istotny potencjał zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego przez co jest ważnym elementem wpływającym na podniesienie jakości życia.

4. Cel szczegółowy: Atrakcyjna i dostępna przestrzeń

Cel szczegółowy „Atrakcyjna i dostępna przestrzeń” obejmuje zagadnienia związane z odnową przestrzeni publicznej, turystyką oraz ścieżkami rowerowymi prowadzącymi do atrakcji turystycznych.

W celu przywrócenia lub nadania nowych funkcji, kulturalnych, społecznych lub edukacyjnych zdegradowanej przestrzeni, obiektom bądź terenom, w ramach celu „Atrakcyjna i dostępna przestrzeń” realizowane będą projekty polegające m.in. na ich przebudowie, remoncie, adaptacji (wraz z wyposażeniem) oraz projekty mające na celu uporządkowanie i zagospodarowanie przestrzeni publicznej, służące udostępnieniu terenów dla mieszkańców. W obszarze turystyki realizowane zostaną projekty przyczyniające się do rozwoju oferty turystycznej bazującej na lokalnych potencjałach turystycznych oraz walorach kulturowych i przyrodniczych, polegające m.in. na rozwoju infrastruktury turystycznej wraz z zakupem wyposażenia i sprzętu oraz adaptacji obiektów do pełnienia funkcji turystycznych. Działania te ukierunkowane będą na tworzenie lub rozszerzanie istniejących tras i szlaków turystycznych różnych rodzajów (np. piesze, wodne, rowerowe), w tym budowę, przebudowę i rozbudowę infrastruktury poprawiającej dostępność obiektów i atrakcji turystycznych oraz zagospodarowanie ich bezpośredniego otoczenia (m.in. parkingi, ciągi komunikacyjne, infrastruktura dla osób z niepełnosprawnościami, zielona infrastruktura). W ramach realizacji celu możliwa będzie także budowa/przebudowa szlaków i ścieżek rowerowych, prowadzących do atrakcji turystycznych lub miejsc bezpośrednio z nimi powiązanych.

5. Cel szczegółowy: Wsparcie administracyjne

Cel szczegółowy „Wsparcie administracyjne” obejmuje działania mające na celu wsparcie zdolności administracyjnej w zakresie wdrażania Polityki Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

W ramach realizacji celu możliwe będzie wynagradzanie osób odpowiedzialnych za realizację polityki terytorialnej, zakup wyposażenia biurowego, sprzętu komputerowego oraz materiałów biurowych i eksploatacyjnych oraz organizacja spotkań w ramach partnerstwa związanych z wdrażaniem polityki terytorialnej i rozwijaniem współpracy. Realizacja projektów przypisanych do celu „Wsparcie administracyjne” zapewni stworzenie i utrzymanie odpowiednich warunków pracy oraz zatrudnienie

wykwalfikowanych pracowników, gwarantujących skuteczne wykonywanie obowiązków związanych z realizacją Polityki Terytorialnej.

6.2. Drzewo ustaleń

CEL GŁÓWNY	CELE SZCZEGÓŁOWE	PROJEKTY
Podniesienie poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego oraz wsparcie zielonej transformacji i gospodarki zeroemisyjnej	Gospodarka i wykształcone kadry	OPPT-WA-2 Przebudowa i wyposażenie warsztatów i pracowni kształcenia praktycznego w Zespole Szkół w Wąbrzeźnie
		OPPT-WA-5 Podniesienie efektywności i jakości kształcenia zawodowego w Zespole Szkół w Wąbrzeźnie
	Zielona transformacja i gospodarka niskoemisyjna	OPPT-WA-1 Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej Powiatu Wąbrzeskiego
		OPPT-WA-6 Kompleksowa modernizacja energetyczna komunalnych budynków mieszkaniowych w Wąbrzeźnie
		OPPT-WA-10 Kompleksowa modernizacja energetyczna komunalnych budynków mieszkaniowych na terenie Gminy Dębowa Łąka
		OPPT-WA-11 Modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej w gminie Książki
		OPPT-WA-15 Przebudowa kotłowni w Szkole Podstawowej w Zieleniu
		OPPT-WA-19 Budowa ścieżki rowerowej Plebanka - Jarantowice
	Wysoka jakość życia społeczeństwa	OPPT-WA-3 Remont i doposażenie istniejącego zakładu rehabilitacji leczniczej w celu poprawy jakości świadczonych usług w ramach AOS
		OPPT-WA-4 Podniesienie jakości kształcenia ogólnego w szkołach i placówkach edukacyjnych Powiatu Wąbrzeskiego
		OPPT-WA-7 Utworzenie Młodzieżowego centrum Kultury
		OPPT-WA-12 Edukacyjne wsparcie dla Szkoły Podstawowej w Książkach
		OPPT-WA-16 Budowa przedszkola w Ryńsku
		OPPT-WA-17 Zakup i adaptacja budynku na potrzeby instytucji kultury w miejscowości Płużnica
	Atrakcyjna i dostępna przestrzeń	OPPT-WA-8 Rozbudowa infrastruktury turystyczno- rekreacyjnej na Podzamczu w Wąbrzeźnie
		OPPT-WA-9 Utworzenie terenu rekreacyjnego przy jeziorze Frydek w Wąbrzeźnie
		OPPT-WA-13 Rozwój turystyki w gminie Książki
		OPPT-WA-14 Odnowa, przebudowa oraz zagospodarowanie przestrzeni publicznej na terenie gminy Książki
		OPPT-WA-18 Odnowa przestrzeni publicznych na terenie gminy Płużnica
	Wsparcie administracyjne	OPPT-WA-20 Wsparcie na budowę potencjału administracyjnego OPPT Wąbrzeźna
		OPPT-WA-21 Wsparcie na budowę potencjału administracyjnego OPPT Wąbrzeźna

7. Oczekiwane wskaźniki produktu i rezultatu realizacji strategii

Wartości wskaźników produktu i rezultatu zaplanowane do realizacji w ramach obszarów dedykowanych dla OPPT Wąbrzeźna

Wskaźniki produktu							
Cel szcze- gółowy	Działanie	Fundusz	Numer	Wskaźnik	Jedno- stka miary	Cel pośre- dni (2024)	Cel koń- cowy (2029)
2 (i)	Działanie 02.17	EFRR	RCO019	Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej	m2	0	502
2 (i)	Działanie 02.17 Działanie 02.18	EFRR	PLRO025	Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła (innych niż indywidualne)*	szt.	1	3
2 (i)	Działanie 02.18	EFRR	RCO018	Lokale mieszkalne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej	szt.	26	70
2 (i)	Działanie 02.17 Działanie 02.18	EFRR	RCO074	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	osoby	150	1060
2 (viii)	Działanie 3.3	EFRR	RCO058	Wspierana infrastruktura rowerowa	km	0	4
2 (viii)	Działanie 3.3	EFRR	RCO074	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	osoby	0	450
4 (ii)	Działanie 06.13	EFRR	RCO066	Pojemność klas w nowych lub zmodernizowanych placówkach opieki nad dziećmi	osoby	40	40
4 (ii)	Działanie 06.15	EFRR	RCO067	Pojemność klas w nowych lub zmodernizowanych placówkach oświatowych	osoby	102	102
4 (ii)	Działanie 06.13 Działanie 06.15	EFRR	RCO074	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	osoby	171	171
4 (f)	Działanie 08.27	EFS+	PLFCO03	Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem	osoby	0	343
4 (f)	Działanie 08.28	EFS+	PLFCO04	Liczba uczniów i słuchaczy szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem	osoby	20	500
4 (f)	Działanie 08.28	EFS+	PLFCO05	Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach uczniowskich	osoby	20	125
4 (f)	Działanie 08.27 Działanie 08.28	EFS+	PLFCO07	Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem	Pod- mioty	1	3

Wskaźniki produktu							
Cel szcze- gółowy	Działanie	Fundusz	Numer	Wskaźnik	Jedno- stka miary	Cel pośre- dni (2024)	Cel koń- cowy (2029)
4 (v)	Działanie 06.16	EFRR	RCO069	Pojemność nowych lub zmodernizowanych placówek opieki zdrowotnej	Osoby/ rok	0	1162
4 (v)	Działanie 06.16	EFRR	RCO074	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	osoby	0	1 162
4 (v)	Działanie 06.16	EFRR	PLRO133	Liczba wspartych podmiotów wykonujących działalność leczniczą	szt.	1	1
5 (i)	Działanie 05.12 Działanie 05.13	EFRR	RCO077	Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem	sztuki	0	6
5 (i)	Działanie 05.12 Działanie 05.13 Działanie 05.14	EFRR	RCO074	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	osoby	0	8510

Wskaźniki rezultatu							
Cel szcze- gółowy	Działanie	Fundusz	Numer	Wskaźnik	Jedno- stka miary	Źródło danych	Cel koń- cowy (2029)
2 (i)	Działanie 02.17 Działanie 02.18	EFRR	RCR029	Szacowana emisja gazów cieplarnianych*	tony równo- ważnika CO2/rok	CST2021	1052
2 (i)	Działanie 02.17 Działanie 02.18	EFRR	RCR026	Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych)*	MWh/ rok	CST2021	3151
2 (viii)	Działanie 3.3	EFRR	RCR064	Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej	Użytko- wnicy/ rok	CST2021	5000
4 (ii)	Działanie 06.13	EFRR	RCR070	Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek opieki nad dziećmi	Użytko- wnicy/ rok	CST2021	40
4 (ii)	Działanie 06.15	EFRR	RCR071	Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek oświatowych	Użytko- wnicy/ rok	CST2021	102
4 (f)	Działanie 08.27 Działanie 08.28	EFS+	PLFCR01	Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu	osoby	CST2021	723

Wskaźniki rezultatu							
Cel szczegółowy	Działanie	Fundusz	Numer	Wskaźnik	Jednostka miary	Źródło danych	Cel końcowy (2029)
4 (v)	Działanie 06.16	EFRR	RCR073	Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek opieki zdrowotnej	Użytkownicy/rok	CST2021	1162
5 (i)	Działanie 05.12 Działanie 05.13	EFRR	RCR077	Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem	osoby odwiedzające/rok	CST2021	8768

* wartość pośrednia i docelowa wskaźników zostanie zweryfikowana po przeprowadzeniu audytów energetycznych, przed złożeniem wniosków o dofinansowanie.

8. Wskazanie zgodności planowanej interwencji z dokumentami programowymi (funduszami), do których zamierza się aplikować o finansowanie wsparcia

Niniejsza Strategia terytorialna realizowana będzie w zgodności z przyjętym Programem *Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza (FEKP) 2021-2027*. Program ten umożliwia ubieganie się o wsparcie na realizację projektów w ramach instrumentów terytorialnych takich jak m.in. ZIT, czy IIT. W województwie kujawsko-pomorskim tymi instrumentami objęte są konkretne obszary (tzw. obszary prowadzenia polityki terytorialnej), które wyznaczone zostały w *Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2030 – Strategia Przyspieszenia 2030+*. We wspomnianym programie FEKP zapisano, iż to strategię ZIT/IIT będą określały kierunki wsparcia i projekty dostosowane do specyfiki danego obszaru, zgodnie z przyjętymi założeniami rozwojowymi dla poszczególnych poziomów Polityki Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Niniejsza Strategia określa zatem listę projektów odpowiadających na problemy oraz potrzeby obszaru OPPT Wąbrzeźna, które wynikają z zakresu wsparcia w ramach Celów Polityki: CP2, CP4, CP5 scharakteryzowanego w programie FEKP. Wszystkie projekty wskazane do realizacji w ramach niniejszej Strategii, dla których planowane jest finansowanie ze środków programu FEKP 2021-2027, wykazują pełną zgodność z zapisami tego programu.

Tabela. Wykazanie zgodności planowanej interwencji z celami i priorytetami określonymi w programie FEKP 2021-2027

Cel Polityki	Priorytet	Cel szczegółowy	Nazwy projektów zgodnych z zakresem wsparcia w ramach celów i priorytetów
Cel Polityki 2. Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki	Priorytet 2 Fundusze Europejskie dla czystej energii i ochrony zasobów	2(i) Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	OPPT-WA-1 Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej Powiatu Wąbrzeskiego

zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem oraz zrównoważonej mobilności miejskiej	środowiska regionu		OPPT-WA-6 Kompleksowa modernizacja energetyczna komunalnych budynków mieszkaniowych w Wąbrzeźnie OPPT-WA-10 Kompleksowa modernizacja energetyczna komunalnych budynków mieszkaniowych na terenie Gminy Dębowa Łąka OPPT-WA-11 Modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej w gminie Książki OPPT-WA-15 Przebudowa kotłowni w Szkole Podstawowej w Zieleniu
	Priorytet 3 Fundusze Europejskie na zrównoważony transport miejski	2(viii) Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	OPPT-WA-19 Budowa ścieżki rowerowej Plebanka - Jarantowice
Cel Polityki 4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych	Priorytet 8 Fundusze Europejskie na rozwój lokalny	4(f) Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwienie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami	OPPT-WA-4 Podniesienie jakości kształcenia ogólnego w szkołach i placówkach edukacyjnych Powiatu Wąbrzeskiego OPPT-WA-5 Podniesienie efektywności i jakości kształcenia zawodowego w Zespole Szkół w Wąbrzeźnie OPPT-WA-12 Edukacyjne wsparcie dla Szkoły Podstawowej w Książkach OPPT-WA-16 Budowa przedszkola w Ryńsku

	Priorytet 6 Fundusze Europejskie na rzecz zwiększania dostępności regionalnej infrastruktury dla mieszkańców	4(ii) Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz on-line	OPPT-WA-2 Przebudowa i wyposażenie warsztatów i pracowni kształcenia praktycznego w Zespole Szkół w Wąbrzeźnie
	Priorytet 6 Fundusze Europejskie na rzecz zwiększania dostępności regionalnej infrastruktury dla mieszkańców	4(v) Zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej	OPPT-WA-3 Remont i doposażenie istniejącego zakładu rehabilitacji leczniczej w celu poprawy jakości świadczonych usług w ramach AOS

Cel Polityki 5. Europa bliższa obywatelom dzięki wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju wszystkich rodzajów terytoriów oraz inicjatyw lokalnych	Priorytet 5 Fundusze Europejskie na wzmacnianie potencjałów endogenicznych regionu	5(i) Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	OPPT-WA-7 Utworzenie Młodzieżowego Centrum Kultury OPPT-WA-8 Rozbudowa infrastruktury turystyczno- rekreacyjnej na Podzamczu w Wąbrzeźnie OPPT-WA-9 Utworzenie terenu rekreacyjnego przy jeziorze Frydek w Wąbrzeźnie OPPT-WA-13 Rozwój turystyki w gminie Książki OPPT-WA-14 Odnowa, przebudowa oraz zagospodarowanie przestrzeni publicznej na terenie gminy Książki OPPT-WA-17 Zakup i adaptacja budynku na potrzeby instytucji kultury w miejscowości Płużnica OPPT-WA-18 Odnowa przestrzeni publicznych na terenie gminy Płużnica OPPT-WA-20 Wsparcie na budowę potencjału administracyjnego OPPT Wąbrzeźna OPPT-WA-21 Wsparcie na budowę potencjału administracyjnego OPPT Wąbrzeźna
--	---	--	---

9. Lista projektów podstawowych (wraz z informacją na temat sposobu ich wyboru oraz powiązania z innymi projektami)

9.1. Tryb i zasady naboru projektów

Projekty wybrane do realizacji w ramach Strategii OPPT Wąbrzeźna wskazane w Wykazie wybranych projektów do wsparcia (9.4) zostały wyłonione przy zachowaniu partnerskiego modelu współpracy zapewniającego na różnych jego etapach udział szerokiego spektrum społeczności lokalnej m.in. jednostek samorządu terytorialnego, przedstawicieli organizacji pozarządowych, przedsiębiorców, szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne, zawodowe i ustawiczne, instytucji kultury,

partnerów społecznych oraz gospodarczych, instytucji rynku pracy, organizacji skupiających pracodawców, instytucji pomocy i integracji społecznej itd.

Proces ten przebiegał trójetapowo:

I etap – nabór propozycji projektowych z uwzględnieniem założeń dla polityki spójności na lata 2021-2027;

Nabór propozycji projektowych do przyszłej OPPT Wąbrzeźna odbywał się na zasadzie partnerskiego modelu współpracy pomiędzy poszczególnymi jednostkami samorządu terytorialnego z terenu powiatu wąbrzeskiego, które w późniejszym czasie zawiązały partnerstwo. Początkowo każdy z przyszłych partnerów OPPT Wąbrzeźna dokonał wyboru projektów na zasadach opracowanych przez każdy z samorządów indywidualnie. Zastosowane modele współpracy przez poszczególnych partnerów były zróżnicowane, każdy z nich opierał się o szeroką współpracę ze społecznością lokalną poprzez spotkania terenowe, współpracę z jednostkami organizacyjnymi poszczególnych samorządów, placówkami prowadzącymi kształcenie ogólne, zawodowe i ustawiczne, które bezpośrednio współpracują także przedstawicielami organizacji pozarządowych, instytucjami pomocy i integracji społecznej, instytucjami rynku pracy itd.

Poszczególne jst m.in. wyznaczyły osoby/zespoły odpowiedzialne za współtworzenie założeń przyszłych strategii, te zaś zostały zobligowane do włączenia w proces przygotowania dokumentu działających na swoim terenie np. poprzez powołanie zespołów roboczych, o bardzo szerokiej reprezentacji czynnika społecznego. Osiągnięto ten cel poprzez udział przedstawicieli wszystkich jednostek organizacyjnych jst, które odpowiedzialne są za pełne spektrum zadań poszczególnych samorządów. Zespoły opracowywały propozycje projektowe z uwzględnieniem opinii i wniosków z prowadzonych na szczeblu jednostek rozeznań potrzeb społecznych.

Przygotowane wstępne listy projektów były następnie prezentowane w trakcie spotkań z reprezentantami społeczności lokalnych, w których brali udział przedstawiciele m.in. lokalnie działających organizacji pozarządowych, instytucji pomocy i integracji społecznej, instytucji rynku pracy itd. dając możliwość wypowiedzenia się co do zasadności poszczególnych propozycji projektowych.

Wstępnie przygotowane przez poszczególne jst listy zamierzeń projektowych zostały zweryfikowane pod kontem ich założeń i możliwości sfinansowania ich np. ze środków zewnętrznych funkcjonujących i wdrażanych na terenie kraju programów.

II etap – przegląd i wybór zgłoszonych propozycji projektowych pod kątem założeń i możliwości finansowania ze środków programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027;

Wstępna analiza list dokonana przez zespoły robocze poszczególnych jst wchodzących w skład OPPT Wąbrzeźna pozwoliła na wyłonienie zamierzeń mających największe znaczenie dla realizacji planów i celów zidentyfikowanych na obszarach danego jst. Przedstawione listy zostały ujednolicone wg ogólnego wzoru wskazanego dla PT WKP, co umożliwiło ich analizę pod względem zgodności z założeniami negocjowanego z Komisją Europejską programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 , podziałem alokacji na poszczególne poziomy prowadzenia PT, wskazanymi obszarami wsparcia w ramach PT WKP 2021-2027 wraz z przypisaną alokacją.

Lista wyłonionych projektów była szeroko omawiana na spotkaniach i posiedzeniach przedstawicieli wszystkich jst wchodzących w skład OPPT Wąbrzeźna, tak aby zapewnić partnerski model współpracy dla tworzonych założeń polityki terytorialnej OPPT Wąbrzeźna, w tym przed i w trakcie formalizowania się zawiązanego partnerstwa..

III etap – wybór projektów do dofinansowania z uwzględnieniem zasad wskazanych w dokumencie Polityka Terytorialna, w szczególności w oparciu o zawarty w nim katalog preferencji.

Przedstawiciele jst podjęli wspólną zgodną decyzję o współdziałaniu na rzecz tworzenia i wdrażania na terenie administrowanym przez nich, geograficznie zbieżnym z obszarem powiatu wąbrzeskiego,

polityki terytorialnej dla OPPT Wąbrzeźna. W tym celu (m.in.) zostało utworzone i zarejestrowane Stowarzyszenie Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Wąbrzeźna. Utworzone Stowarzyszenie jest podmiotem odpowiedzialnym za nabór oraz wybór projektów i przedstawianie ich do rekomendacji do IZ FEDKP.

Wybór projektów do dofinansowania dla OPPT Wąbrzeźna w ramach polityki terytorialnej wskazanych w dokumencie Strategii OPPT Wąbrzeźna został przeprowadzony przez Stowarzyszenie w oparciu m.in. o takie kryteria jak, stopień w jakim projekt wpłynie na rozwiązanie problemów danego obszaru, stopień przygotowania inwestycji do realizacji oraz z uwzględnieniem katalogu preferencji wyboru projektów wskazanych w PT WK-P i wskazanych tam zasad.

9.2. Uzasadnienie wyboru projektów poprzez wykazanie zgodności projektów z potrzebami rozwojowymi danego obszaru

Bardzo duże znaczenie w kontekście możliwych do uzyskania efektów w wyniku realizacji zaplanowanych projektów, posiada stopień wpisania się ich w potrzeby rozwojowe obszaru. Aby stworzyć dobre warunki dla rozwoju całego obszaru, należałoby ukierunkować interwencję na najbardziej istotne sfery, w których występuje potencjał do jego osiągnięcia. Poza tym bardzo ważna jest również odpowiedź na diagnozowane na danym obszarze problemy, które mogą z kolei ograniczać możliwość prowadzenia działań w kluczowych sferach (przykładem może być np. mała liczba miejsc w placówkach przedszkoli co ogranicza możliwość podniesienia dostępności do usług w sferze wychowania przedszkolnego). Zaplanowane do realizacji projekty na obszarze OPPT wpisują się w potrzeby rozwojowe w kilku sferach, które przedstawiono w tabeli.

Tabela. Uzasadnienie wyboru projektów do wsparcia

NAZWA SFERY	PROJEKTY	UZASADNIENIE POTRZEBY REALIZACJI PROJEKTU
Termomodernizacja i poprawa efektywności energetycznej	OPPT-WA-1 Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej Powiatu Wąbrzeskiego OPPT-WA-6 Kompleksowa modernizacja energetyczna komunalnych budynków mieszkaniowych w Wąbrzeźnie OPPT-WA-10 Kompleksowa modernizacja energetyczna komunalnych budynków mieszkaniowych na terenie Gminy Dębowa Łąka OPPT-WA-11 Modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej w gminie Książki OPPT-WA-15 Przebudowa kotłowni w Szkole Podstawowej w Zieleniu	Uzasadnieniem realizacji projektów ze sfery termomodernizacji są opisy potrzeb rozwojowych w części diagnostycznej, w rozdziale „Poprawa efektywności energetycznej, redukcja emisji zanieczyszczeń i adaptacja do zmian klimatu”
Transport	OPPT-WA-19 Budowa ścieżki rowerowej Plebanka - Jarantowice	Uzasadnieniem realizacji projektów ze sfery transportu są opisy potrzeb rozwojowych w części diagnostycznej, w rozdziale „Transport”, „Sieć transportowa”, „Drogi rowerowe”

Wychowanie przedszkolne	OPPT-WA-16 Budowa przedszkola w Ryńsku	Uzasadnieniem realizacji projektów ze sfery wychowania przedszkolnego są opisy potrzeb rozwojowych w części diagnostycznej, w rozdziale „Wychowanie przedszkolne (w tym identyfikacja gmin spełniających warunek dostępowy wsparcia w zakresie infrastruktury wychowania przedszkolnego)”
Edukacja	OPPT-WA-2 Przebudowa i wyposażenie warsztatów i pracowni kształcenia praktycznego w Zespole Szkół w Wąbrzeźnie OPPT-WA-4 Podniesienie jakości kształcenia ogólnego Zespole Szkół Ogólnokształcących w Wąbrzeźnie OPPT-WA-5 Podniesienie efektywności i jakości kształcenia zawodowego w Zespole Szkół w Wąbrzeźnie OPPT-WA-12 Edukacyjne wsparcie dla Szkoły Podstawowej w Książkach	Uzasadnieniem realizacji projektów ze sfery edukacji są opisy potrzeb rozwojowych w części diagnostycznej, w rozdziałach „Kształcenie ogólne (w tym identyfikacja gmin spełniających warunek dostępowy wsparcia w zakresie infrastruktury edukacyjnej bazy sportowej)”, „Szkoly podstawowe i jakośc kształcenia na poziomie szkoly podstawowej”, „Szkoly ponadpodstawowe maturalne”, „Szkoly ponadpodstawowe zawodowe”
Zdrowie	OPPT-WA-3 Remont i doposażenie istniejącego zakładu rehabilitacji leczniczej w celu poprawy jakości świadczonych usług w ramach AOS	Uzasadnieniem realizacji projektów ze sfery zdrowia są opisy potrzeb rozwojowych w części diagnostycznej, w rozdziale „Opieka zdrowotna”
Kultura	OPPT-WA-7 Utworzenie Młodzieżowego Centrum Kultury OPPT-WA-17 Zakup i adaptacja budynku na potrzeby instytucji kultury w miejscowości Płużnica	Uzasadnieniem realizacji projektów ze sfery kultury są opisy potrzeb rozwojowych w części diagnostycznej, w rozdziale „Lokalne Instytucje kultury”
Turystyka	OPPT-WA-8 Rozbudowa infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej na Podzamczu w Wąbrzeźnie OPPT-WA-13 Rozwój turystyki w gminie Książki	Uzasadnieniem realizacji projektów ze sfery turystyki są opisy potrzeb rozwojowych w części diagnostycznej, w rozdziale „Turystyka”
Odnowa przestrzeni publicznych	OPPT-WA-9 Utworzenie terenu rekreacyjnego przy jeziorze Frydek w Wąbrzeźnie OPPT-WA-14 Odnowa, przebudowa oraz zagospodarowanie przestrzeni publicznej na terenie gminy Książki OPPT-WA-18 Odnowa przestrzeni publicznych na terenie gminy Płużnica	Uzasadnieniem realizacji projektów ze sfery odnowy przestrzeni publicznej są opisy potrzeb rozwojowych w części diagnostycznej, w rozdziale „Odnowa przestrzeni publicznych”
Wsparcie potencjału administracyjnego	OPPT-WA-20 Wsparcie na budowę potencjału administracyjnego OPPT Wąbrzeźna OPPT-WA-21 Wsparcie na budowę potencjału administracyjnego OPPT Wąbrzeźna	Uzasadnieniem realizacji projektów ze sfery wsparcia potencjału administracyjnego są opisy potrzeb rozwojowych w części diagnostycznej, w rozdziale „Analiza potrzeb w zakresie wsparcia administracyjnego”

9.3. Uzasadnienie wyboru projektów w oparciu o preferencje określone dla poszczególnych obszarów wsparcia

Polityka Terytorialna Województwa Kujawsko – Pomorskiego ma przede wszystkim za zadanie niwelowanie różnic rozwojowych pomiędzy poszczególnymi częściami Województwa. W jej ramach zostały wskazane obszary tematyczne, w których najbardziej oczekiwane rezultaty wiążą się z uwzględnieniem perspektywy obszarów powiązanych funkcjonalnie z poziomem powiatów.

Aby zapewnić spójność działań w realizacji polityki terytorialnej z założeniami strategicznymi województwa realizowanymi poprzez program FEoKP w dokumencie Polityka Terytorialna Województwa Kujawsko- Pomorskiego zawarty został uniwersalny katalog preferencji, którym powinny odpowiadać projekty kluczowe realizowane w ramach OPPT.

Lp.	Obszar wsparcia w polityce terytorialnej dla OPPT	Preferencje wyboru projektów	Projekt
1	Wsparcie infrastruktury rowerowej	- likwidacja luk w istniejącej sieci infrastruktury rowerowej	OPPT-WA-19 Budowa ścieżki rowerowej Plebanka - Jarantowice
2	Wsparcie kompleksowej modernizacji energetycznej obiektów użyteczności publicznej oraz modernizacja oświetlenia ulicznego (finansowane poprzez instrument finansowy)	- preferowane będą źródła ciepła wykorzystujące OZE	OPPT-WA-1 Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej Powiatu Wąbrzeskiego OPPT-WA-11 Modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej w gminie Książki
3	Wsparcie kompleksowej modernizacji energetycznej komunalnych budynków mieszkalnych	- priorytetowo traktowane będą źródła ciepła wykorzystujące OZE	OPPT-WA-6 Kompleksowa modernizacja energetyczna komunalnych budynków mieszkaniowych w Wąbrzeźnie OPPT-WA-10 Kompleksowa modernizacja energetyczna komunalnych budynków mieszkaniowych na terenie Gminy Dębowa Łąka
4	Wsparcie ciepłowni lokalnych i sieci ciepłowniczych	- inwestycje w ciepłownię, w których nastąpi zamiana dotychczasowego źródła ogrzewania na OZE	OPPT-WA-15 Przebudowa kotłowni w Szkole Podstawowej w Zieleniu
5	Wsparcie inwestycji w zakresie infrastruktury wychowania przedszkolnego	- wykorzystanie istniejącej infrastruktury	OPPT-WA-16 Budowa przedszkola w Ryńsku

6	Wsparcie w zakresie infrastruktury kształcenia zawodowego	- wykorzystanie istniejącej infrastruktury, - inwestycje obejmujące w szczególności infrastrukturę związaną z kształceniem w zawodach, na które istnieje regionalne lub lokalne zapotrzebowanie, w tym zgodnych z Regionalnymi Inteligentnymi Specjalizacjami	OPPT-WA-2 Przebudowa i wyposażenie warsztatów i pracowni kształcenia praktycznego w Zespole Szkół w Wąbrzeźnie
7	Kształcenie ogólne (EFS+)	- realizacja działań edukacyjnych będzie uwzględniać rozwiązania i narzędzia wypracowane w PO WER i FERS, - realizacja działań edukacyjnych będzie uwzględniać wsparcie integracji dzieci lub uczniów (w tym ich umiejętności językowych i adaptacji kulturowej), których opiekunowie są migrantami lub powracają z zagranicy oraz przygotowanie kadr oświaty do pracy z ww. dziećmi lub uczniami, - preferencje we wsparciu na rzecz kształcenia ogólnego będą dotyczyć szkół lub placówek osiągających najniższe wyniki egzaminacyjne w skali regionu lub z obszarów zmarginalizowanych	OPPT-WA-4 Podniesienie jakości kształcenia ogólnego w Zespole Szkół Ogólnokształcących w Wąbrzeźnie OPPT-WA-12 Edukacyjne wsparcie dla Szkoły Podstawowej w Książkach
8	Kształcenie zawodowe (EFS+)	- realizacja działań edukacyjnych będzie uwzględniać rozwiązania i narzędzia wypracowane w PO WER i FERS, - realizacja działań edukacyjnych będzie uwzględniać wsparcie integracji dzieci lub uczniów (w tym ich umiejętności językowych i adaptacji kulturowej), których opiekunowie są migrantami lub powracają z zagranicy, oraz przygotowanie kadr oświaty do pracy z ww. dziećmi lub uczniami, - preferencje we wsparciu na rzecz kształcenia zawodowego będą dotyczyć zawodów, na	OPPT-WA-5 Podniesienie efektywności i jakości kształcenia zawodowego w Zespole Szkół w Wąbrzeźnie

		które istnieje regionalne zapotrzebowanie.	
9	Wsparcie w zakresie opieki zdrowotnej	- inwestycje wspierają przejście z opieki szpitalnej/instytucjonalnej na usługi w zakresie opieki dziennej, ambulatoryjnej i/lub usługi środowiskowe, - inwestycje nie będą prowadziły do zwiększenia ogólnej liczby łóżek szpitalnych w systemie ochrony zdrowia.	OPPT-WA-3 Remont i doposażenie istniejącego zakładu rehabilitacji leczniczej w celu poprawy jakości świadczonych usług w ramach AOS
10	Wsparcie instytucji kultury	- stosowanie rozwiązań z zakresu zielono-niebieskiej infrastruktury, - zastosowanie gatunków rodzimych w zagospodarowywaniu otoczenia.	OPPT-WA-7 Utworzenie Młodzieżowego Centrum Kultury OPPT-WA-17 Zakup i adaptacja budynku na potrzeby instytucji kultury w miejscowości Płużnica
11	Wsparcie rozwoju turystyki	- stosowanie rozwiązań z zakresu zielono-niebieskiej infrastruktury, - zastosowanie gatunków rodzimych w zagospodarowywaniu otoczenia, - stosowanie dobrych praktyk z zakresu ochrony zieleni i drzew w celu zminimalizowania wpływu prowadzonych prac na występujące siedliska i gatunki	OPPT-WA-8 Rozbudowa infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej na Podzamczu w Wąbrzeźnie OPPT-WA-13 Rozwój turystyki w gminie Książki
12	Wsparcie odnowy przestrzeni publicznej	- stosowanie rozwiązań z zakresu zielono-niebieskiej infrastruktury, - zastosowanie gatunków rodzimych w zagospodarowywaniu otoczenia	OPPT-WA-9 Utworzenie terenu rekreacyjnego przy jeziorze Frydek w Wąbrzeźnie OPPT-WA-14 Odnowa, przebudowa oraz zagospodarowanie przestrzeni publicznej na terenie gminy Książki OPPT-WA-18 Odnowa przestrzeni publicznych na terenie gminy Płużnica
13	Wsparcie potencjału administracyjnego	- projekt realizuje cele główne i operacyjne Strategii Przyspieszenia 2030+, - projekt wynika z diagnozy strategii OPPT, realizuje w największym stopniu (wartość wskaźników) cele i potrzeby rozwojowe danego obszaru,	OPPT-WA-20 Wsparcie na budowę potencjału administracyjnego OPPT Wąbrzeźna OPPT-WA-21 Wsparcie na budowę potencjału administracyjnego OPPT Wąbrzeźna

		- projekt charakteryzuje się istotnym znaczeniem dla rozwoju danego OPPT w aspekcie społecznym, gospodarczym, środowiskowym	
--	--	---	--

9.4. Wykaz wybranych projektów do wsparcia wraz z ich charakterystyką

Tabela. Lista projektów podstawowych

Nr fiszki / Lp	Cel polity- -ki	Cel szczegó- -łowy (kod)	Typ wsparcia	Fundus z	Beneficjent	Nazwa projektu	Czy projekt znajduje się na obszarze problemowym ? (TAK/NIE)	Wskaźniki produktu	Wskaźniki rezultatu	Całkowita wartość projektu (euro)	Koszty kwalifiko- walne (euro)	Dofinanso- wanie UE (euro)	% dofina- nso- wania
1.	CP2	2(i)	Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej wraz z audytem (wsparcie w ramach IF)	EFRR	Powiat Wąbrzeski	Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej Powiatu Wąbrzeskiego	NIE	Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej – 502 m ² Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego - 75	Szacowana emisja gazów cieplarnianych - wartość możliwa do określenia po wykonaniu audytu Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych) - wartość możliwa do określenia po wykonaniu audytu	519 244,90	519 244,90	254 430,00	49%
2.	CP4	4(ii)	Inwestycję w infrastrukturę kształcenia zawodowego	EFRR	Powiat Wąbrzeski	Przebudowa i wyposażenie warsztatów i pracowni kształcenia praktycznego w Zespole Szkół w Wąbrzeźnie	NIE	Pojemność klas w nowych lub zmodernizowanych placówkach oświatowych – 102 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju	Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek oświatowych - 102	270 801,92	270 801,92	230 181,63	85%

								terytorialnego - 102					
3.	CP4	4(v)	Zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej	EFRR	Nowy Szpital w Wąbrzeźnie	Remont i wyposażenie istniejącego zakładu jakości świadczonych usług w ramach AOS	NIE	Pojemność nowych lub zmodernizowanych placówek opieki zdrowotnej – 1162 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 1162 Liczba wspartych podmiotów wykonujących działalność leczniczą - 1	Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek opieki zdrowotnej - 1162	347 729,41	347 729,41	295 570,00	85%
4	CP4	4(f)	Kształcenie ogólne	EFS	Powiat Wąbrzeski	Podniesienie jakości kształcenia ogólnego w Zespole Szkół Ogólnokształcących w Wąbrzeźnie	NIE	Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem – 243 Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem - 1	Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu - 223	443 317,65	443 317,65	376 820,00	85%
5.	CP4	4(f)	Kształcenie zawodowe	EFS	Powiat Wąbrzeski	Podniesienie efektywności i jakości kształcenia zawodowego w Zespole Szkół w Wąbrzeźnie		Liczba uczniów i słuchaczy szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem – 500	Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu - 400	588 021,61	588 021,61	499 818,37	85%

								Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach uczniowskich – 125 Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem - 1					
6.	CP2	2(i)	Kompleksowa modernizacja energetyczna komunalnych budynków mieszkalnych	EFRR	Gmina Miasto Wąbrzeźno	Kompleksowa modernizacja energetyczna komunalnych budynków mieszkaniowych w Wąbrzeźnie	NIE	Lokale mieszkalne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej – 52 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego - 150	Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych) - wartość możliwa do określenia po wykonaniu audytu	320 000,00	320 000,00	272 000,00	85%
7.	CP5	5(i)	Wsparcie instytucji kultury	EFRR	Gmina Miasto Wąbrzeźno	Utworzenie Młodzieżowego Domu Kultury	NIE	Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem – 1 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego - 200	Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem - 3118	841 764,71	841 764,71	712 500,00	85%

8.	CP5	5(i)	Wsparcie rozwoju turystyki	EFRR	Gmina Miasto Wąbrzeźno	Rozbudowa infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej na Podzamczu w Wąbrzeźnie	NIE	Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem – 2 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 500	Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem - 3000	617 647,06	617 647,06	525 000,00	85%
9.	CP5	5(i)	Odnowa przestrzeni publicznych***	EFRR	Gmina Miasto Wąbrzeźno	Utworzenie terenu rekreacyjnego przy jeziorze Frydek w Wąbrzeźnie	NIE	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 300	Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem - 1500	298 932,76	298 932,76	254 092,85	85%
10.	CP2	2(i)	Kompleksowa modernizacja energetyczna komunalnych budynków mieszkalnych	EFRR	Gmina Dębowa Łąka	Kompleksowa modernizacja energetyczna komunalnych budynków mieszkaniowych na terenie Gminy Dębowa Łąka	TAK	Lokale mieszkalne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej – 18 Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła (innych niż indywidualne) - 1 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego - 35	Szacowana emisja gazów cieplarnianych - wartość możliwa do określenia po wykonaniu audytu	655 247,81	655 247,81	556 960,64	85%
11.	CP2	2(i)	Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów	EFRR	Gmina Książki	Modernizacja energetyczna obiektów użyteczności	TAK	Liczba zmodernizowanych - ch źródeł ciepła	Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach	90 190,21	90 190,21	76 661,68	85%

			użyteczności publicznej wraz z audytem (wsparcie w ramach IF)			publicznej w gminie Książki		(innych niż indywidualne)* -1 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego - 500	mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych) - wartość możliwa do określenia po wykonaniu audytu Szacowana emisja gazów cieplarnianych - wartość możliwa do określenia po wykonaniu audytu				
12.	CP4	4(f)	Kształcenie ogólne	EFS	Gmina Książki	Edukacyjne wsparcie dla Szkoły Podstawowej w Książkach	TAK	Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem – 100 Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem – 1	Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu - 100	118 000,00	118 000,00	100 000,00	85%
13.	CP5	5(i)	Wsparcie rozwoju turystyki	EFRR	Gmina Książki	Rozwój turystyki w gminie Książki	TAK	Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem – 2 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju	Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem - 2500	409 001,00	409 001,00	347 433,69	85%

								terytorialnego - 2500					
14.	CP5	5(i)	Odnowa przestrzeni publicznych***	EFRR	Gmina Książki	Odnowa, przebudowa oraz zagospodarowanie przestrzeni publicznej na terenie gminy Książki	TAK	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 2500	Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem - 2500	244 045,82	244 045,08	207 438,32	85%
15.	CP2	2(i)	Ciepłownie lokalne	EFRR	Gmina Ryńsk	Przebudowa kotłowni w Szkole Podstawowej w Zieleniu	Nie	Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła (innych niż indywidualne)* - 1 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 150	Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych) - 1,20 MWh/rok Szacowana emisja gazów cieplarnianych - 0,30 tony równoważnika CO2	120 000,00	120 000,00	100 000,00	83%
16.	CP4	4(f)	Wychowanie przedszkolne	EFRR	Gmina Ryńsk	Budowa przedszkola w Ryńsku	NIE	Pojemność klas w nowych lub zmodernizowanych placówkach opieki nad dziećmi – 40 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego - 40	Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek opieki nad dziećmi – 40	660 000,00	660 000,00	69 999,36	11%
17.	CP5	5(i)	Wsparcie instytucji kultury	EFRR	Gmina Płużnica	Zakup i adaptacja budynku na potrzeby	TAK	Liczba obiektów kulturalnych i	Liczba osób odwiedzających	588 235,29	588 235,29	500 000,00	85%

						instytucji kultury w miejscowości Płużnica		turystycznych objętych wsparciem - 1 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 150	obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem – 150				
18.	CP5	5(i)	Odnowa przestrzeni publicznych	EFRR	Gmina Płużnica	Odnowa przestrzeni publicznych na terenie gminy Płużnica	TAK	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 150	Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem - 150	403 255,68	403 255,68	342 767,33	85%
19.	CP2	2(viii)	Infrastruktura przeznaczona dla rowerów ZIT/OPPT	EFRR	Gmina Ryńsk	Budowa ścieżki rowerowej Plebanka - Jarantowice	NIE	Wspierana infrastruktura rowerowa – 4,00 km Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 460	Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej - 5000	1 200 000,00	1 200 000,00	958 479,15	80%
20	CP5	5(i)	Wsparcie potencjału administracyjnego	EFRR	Stowarzyszenie OPPT Wąbrzeźna	Wsparcie na budowę potencjału administracyjnego	NIE	Podmioty zaangażowane w przygotowanie i realizację strategii zintegrowanego	Liczba osób objętych projektem w ramach wsparcia administracyjnego - 2	23 969,96	23 969,96	20 374,46	85%

								rozwoju terytorialnego - 6					
21	CP5	5(i)	Wsparcie potencjału administracyjnego	EFRR	Stowarzyszenie OPPT Wąbrzeźna	Wsparcie na budowę potencjału administracyjnego	NIE	Podmioty zaangażowane w przygotowanie i realizację strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego - 6	Liczba osób objętych projektem w ramach wsparcia administracyjnego	23 969,88	23 969,88	20 374,47	85%

9.5. Lista projektów rezerwowych

LP	Nr fiski	Cel Polityki	Cel szczegółowy (kod)	Typ wsparcia	Beneficjent	Nazwa projektu	Zasięg terytorialny realizacji projektu	Czy projekt znajduje się na obszarze problemowym (TAK/NIE)	Okres realizacji projektu	Źródło dofinansowania EFRR/EF S+	Całkowita wartość projektu (euro)	Koszty kwalifikowalne (euro)	Dofinansowanie UE (euro)	Wkład własny (euro)
1	1	CP2	2(i)	CP2/2(i)/Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej wraz z audytem (wsparcie w ramach IF)	Gmina Płużnica	Modernizacja źródeł ciepła w obiektach użyteczności publicznej na terenie gminy Płużnica.	OPPT	tak	2026-2027	EFRR	100 000,00	100 000,00	95 000,00	5 000,00
2	2		2(i)	CP2/2(i)/Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej wraz z audytem (wsparcie w ramach IF)	Gmina Dębowa Łąka	Modernizacja energetyczna dwóch komunalnych budynków mieszkaniowych na terenie Gminy Dębowa Łąka	OPPT	tak	II - IV kwartał 2025r.	EFRR	529 147,98	529 147,98	449 775,78	79 372,20

3	3		2(i)	CP2/2(i)/Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej wraz z audytem (wsparcie w ramach IF)	Gmina Dębowa Łąka	Modernizacja energetyczna dwóch komunalnych budynków mieszkaniowych na terenie Gminy Dębowa Łąka	OPPT	tak	II-IV kwartał 2025r.	EFRR	156 950,67	156 950,67	133 408,07	23 542,60
4	4		2(iv)	CP2/2(iv)/Działania adaptacyjne w miastach (nasadzenia, zazielenianie miast, gospodarowanie wodami opadowymi)	Gmina Miasto Wąbrzeźno	Budowa systemu zbiorników retencyjnych w Wąbrzeźnie	OPPT	nie	2025-2026	EFRR	1 121 000,00	1 121 000,00	952 000,00	169 000,00
5	5		2(iv)	CP2/2(iv)/Działania adaptacyjne w miastach (nasadzenia, zazielenianie miast, gospodarowanie wodami opadowymi)	Gmina Miasto Wąbrzeźno	Wąbrzeźno wolne od betonozy- zielony Plac Jana Pawła II w Wąbrzeźnie	OPPT	nie	2025-2026	EFRR	673 000,00	673 000,00	572 050,00	100 950,00
6	6		2(viii)	CP2/2(viii)/Infrastruktura przeznaczona dla rowerów ZIT/OPPT	Gmina Ryńsk	Budowa ścieżki rowerowej Wąbrzeźno-Nielub	OPPT	nie	2024-2026	EFRR	1 000 000,00	1 000 000,00	850 000,00	150 000,00
7	7		2(i)	CP2/2(i)/Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej wraz z audytem (wsparcie w ramach IF)	Gmina Książki	Modernizacja energetyczna komunalnych budynków mieszkaniowych na terenie Gminy Książki	OPPT	tak	2025-2026	EFRR	100 000,00	100 000,00	95 000,00	5 000,00
Razem CP2											3 580 098,65	3 580 098,65	3 052 233,85	527 864,80
1	8	CP4	4(f)	CP4/4(f)/Kształcenie ogólne-EFS+	Gmina Płużnica	Szkoła kompetencji- wsparcie dla uczniów ZSP w Płużnicy	OPPT	tak	2026-2027	EFS+	70 000,00	70 000,00	66 500,00	3 500,00
2	9		4(f)	CP4/4(f)/Kształcenie ogólne-EFS+	Powiat Wąbrzeski	Wsparcie edukacyjne uczniów Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Wąbrzeźnie	OPPT	nie	2025-2029	EFS+	443 317,65	443 317,65	376 820,00	66 497,65
3	10		4(f)	CP4/4(f)/Kształcenie zawodowe-EFS+	Powiat Wąbrzeski	Wsparcie edukacyjne uczniów Zespołu Szkół w Wąbrzeźnie	OPPT	nie	2025-2029	EFS+	588 021,61	588 021,61	499 818,37	88 203,24
4	11		4(ii)	CP4/4(ii)/ Inwestycję w infrastrukturę kształcenia zawodowego	Powiat Wąbrzeski	Podniesienie jakości kształcenia praktycznego w Zespole Szkół w Wąbrzeźnie	OPPT	nie	2026-2029	EFRR	270 801,92	270 801,92	230 181,63	40 620,29

5	12		4(ii)	CP4/4(ii)/ Baza sportowa-zgodnie z Diagnozą	Gmina Miasto Wąbrzeźno	Budowa boiska treningowego wraz z zapleczem technicznym i rozbudowa trybuny na Stadionie Miejskim im. Jana Wesołowskiego w Wąbrzeźnie”	OPPT	nie	2025-2026	EFRR	1 121 000,00	1 121 000,00	952 000,00	169 000,00	
6	13		4(f)	CP4/4(f)/ Wychowanie przedszkolne-EFS+	Stowarzysze nie Nasza Gmina	Prowadzenie zajęć przedszkolnych na terenie Gminy Ryńsk	OPPT	nie	2024-2027	EFS+	500 000,00	500 000,00	475 000,00	25 000,00	
7	14		4(f)	CP4/4(f)/Kształcenie ogólne-EFS+	Gmina Książki	Wsparcie dla uczniów Szkoły Podstawowej i Przedszkola w Książkach	OPPT	tak	2026-2027	EFS+	70 000,00	70 000,00	66 500,00	3 500,00	
Razem CP4 EFRR											1 391 801,92	1 391 801,92	1 182 181,63	209 620,29	
Razem CP4 EFS+											1 671 339,26	1 671 339,26	1 484 638,37	186 700,89	
RAZEM EFRR/EFS+											3 063 141,18	3 063 141,18	2 666 820,00	396 321,18	
1	15	CP5	5(i)	CP5/5(i)/Wsparcie rozwoju turystyki	Gmina Płużnica	Utworzenie terenów turystyczno-rekreacyjnych nad jeziorami w gminie Płużnica	OPPT	tak	2026-2027	EFRR	450 000,00	450 000,00	427 500,00	22 500,00	
2	16		5(i)	CP5/5(i)/Wsparcie rozwoju turystyki	Gmina Ryńsk	Rozwój turystyki w Gminie Ryńsk	OPPT	nie	2024-2026	EFRR	1 500 000,00	1 500 000,00	1 275 000,00	225 000,00	
3	17		5(i)	CP5/5(i)/Tereny inwestycyjne	Gmina Ryńsk	Zagospodarowanie terenów inwestycyjnych w Wałyczcu	OPPT	nie	2024-2027	EFRR	2 000 000,00	2 000 000,00	1 700 000,00	300 000,00	
4	18		5(i)	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Gmina Ryńsk	Odnowa przestrzeni publicznych na terenie Gminy Ryńsk	OPPT	nie	20204-2027	EFRR	1 200 000,00	1 200 000,00	1 020 000,00	180 000,00	
5	19		5(i)	CP5/5(i)/Wsparcie rozwoju turystyki	Gmina Książki	Rozwój turystyki w gminie Książki	OPPT	tak	2025-2027	EFRR	1 500 000,00	1 500 000,00	1 275 000,00	225 000,00	
6	20		5(i)	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Gmina Książki	Odnowa przestrzeni publicznych na terenie gminy Książki	OPPT	nie	2025-2027	EFRR	1 200 000,00	1 200 000,00	1 020 000,00	180 000,00	
Razem CP5												7 850 000,00	7 850 000,00	7 850 000,00	6 717 500,00
								Instrumen t IIT dla OPPT	SUMA ŁĄCZNIE EFRR:		12 821 900,57	12 821 900,57	10 951 915,48	1 869 985,09	

10. Plan wdrożeniowy dla realizacji strategii

Za realizację ogółu ustaleń strategii terytorialnej odpowiedzialne są władze partnerstwa³², które realizują to zadanie poprzez Zespół Zadaniowy ds. Realizacji Strategii. Zespół Zadaniowy ds. Realizacji Strategii zostanie powołany spośród pracowników jst będących sygnatariuszami partnerstwa, na wniosek władz partnerstwa w uzgodnieniu ze starostą, wójtami oraz burmistrzem jst wchodzącymi w skład partnerstwa. Władze partnerstwa w uzgodnieniu ze starostą, wójtami oraz burmistrzem jst wchodzącymi w skład partnerstwa określą szczegółowe zadania Zespołu. Powyższe zadania są związane z projektem polegającym na wsparciu administracyjnym dla prowadzenia polityki terytorialnej w partnerstwie.

Rolą Zespołu będzie:

1. Bieżąca współpraca z Instytucją Zarządzającą programem regionalnym Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027 w zakresie ogółu spraw związanych z realizacją ustaleń strategii dla partnerstwa.
2. Bieżąca współpraca z beneficjentami projektów ujętych w strategii w celu optymalizacji procesu ich realizacji.
3. Bieżąca współpraca z interesariuszami procesu kształtowania rozwoju danego partnerstwa – w celu przekazywania informacji na temat postępów realizacji ustaleń strategii oraz zbierania opinii i sugestii na rzecz jego usprawnienia.
4. Monitorowanie realizacji ustaleń strategii – w tym przygotowywanie corocznego „Raportu z realizacji strategii terytorialnej dla Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Wąbrzeźna”.
5. Prowadzenie strony www partnerstwa (jeśli zostanie podjęta decyzja o jej prowadzeniu).
6. Inicjowanie działań w kierunku aktualizacji strategii, jeśli zajdzie taka konieczność.
7. Obsługa administracyjna działań stowarzyszenia (m. in. obsługa organizacyjna i merytoryczna, obsługa księgowa, obsługa kadrowo-płacowa, ochrony danych osobowych).

Plan wdrożeniowy Strategii określający główne etapy związane z przygotowaniem i realizacją Strategii przedstawiony został w formie wykresu Gantta zaprezentowanego w tabeli poniżej „Harmonogram wdrożeniowy dla realizacji strategii”. Ponadto na podstawie planowanych harmonogramów realizacji poszczególnych przedsięwzięć priorytetowych umieszczonych na liście podstawowej określono planowane terminy i kwoty kontraktowania środków finansowych poprzez planowane terminy składania wniosków o dofinansowanie (tabela „Kontraktacja narastająco”) oraz planowane terminy składania wniosków o płatność (tabela „Przewidywane złożone wnioski o płatność narastająco”).

³² Organy statutowe zarządzające partnerstwem

W dniu 16 listopada 2023 r. zostało zawarte Porozumienie Terytorialne pomiędzy Województwem Kujawsko-Pomorskim, reprezentowanym przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego pełniącym funkcję Instytucji Zarządzającej programem regionalnym Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027, reprezentowanym przez Pana Piotra Całbeckiego - Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz Pana Dariusza Kurzawę – Wicemarszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego a Stowarzyszeniem Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Wąbrzeźna, zwanym „Partnerstwem JST”, reprezentowanym przez Pana Krzysztofa Maćkiewicza – Prezesa Zarządu, Starostę Wąbrzeskiego oraz Pana Władysława Łukasika – Wiceprezesa Zarządu, Wójta Gminy Ryńsk.

Porozumienie zostało zawarte na podstawie art. 14 rb ust. 1 pkt 1 oraz ust. 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (dz. U. z 2023 r. poz. 1259 z późn. zm.), mając na względzie właściwe przepisy krajowe i unijne związane z wdrażaniem polityki spójności w latach 2021-2027, w szczególności:

1. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz. Urz. UE L 231, 30.06.2021, s. 159-706), zwane dalej „rozporządzeniem ogólnym”;
2. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności (Dz. Urz. UE L 231, 30.06.2021, s. 60-93);
3. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylającego rozporządzenie (UE) nr 1296/2013 (Dz. Urz. UE L 231, 30.06.2021, s. 21-59);
4. Ustawę z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 1079), zwana dalej „ustawą wdrożeniową”;
5. Ustawę z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2023 r., poz. 1259, z późn. zm.);
6. Ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2094, z późn. zm.);
7. Ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, z późn. zm.);
8. Ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1526 z późn. zm.).

Porozumienie określa zasady i zakres współpracy między Województwem Kujawsko-Pomorskim, a Partnerstwem JST.

Integralna część Porozumienia stanowią następujące załączniki:

1. Lista przedsięwzięć priorytetowych.
2. Lista przedsięwzięć warunkowych (lista rezerwowa).

3. Fiszki przedsięwzięć priorytetowych.
4. Harmonogram przygotowania, realizacji oraz płatności dotyczących przedsięwzięć priorytetowych.
5. Wartości wskaźników produktu i rezultatu zaplanowane do realizacji w ramach obszarów dedykowanych IIT dla OPPT.

W ramach Porozumienia Terytorialnego prowadzona będzie systematyczna ewaluacja postępów w realizacji Strategii, w tym w zakresie osiągniętych wskaźników produktu i rezultatu projektów ujętych na liście przedsięwzięć priorytetowych. Na podstawie analizy wyników przeprowadzonej ewaluacji realizacji założeń Strategii oraz na zgłoszenie poszczególnych członków Stowarzyszenia Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Powiatu Mogileńskiego Strategia będzie aktualizowana w drodze uchwał Stowarzyszenia. Porozumienie Terytorialne w stosunku do Strategii IIT dla OPPT zapewnia większą elastyczność w zakresie możliwości dokonywania przez Beneficjentów modyfikacji wartości dofinansowania projektów przewidzianych do realizacji. Zgodnie z §9 ust. 3 Porozumienia Terytorialnego, dokument ten może być zmieniany na wniosek stron, bez konieczności natychmiastowego wprowadzania zmian w Strategii IIT dla OPPT (strategia może być aktualizowana maksymalnie 2 razy w roku).

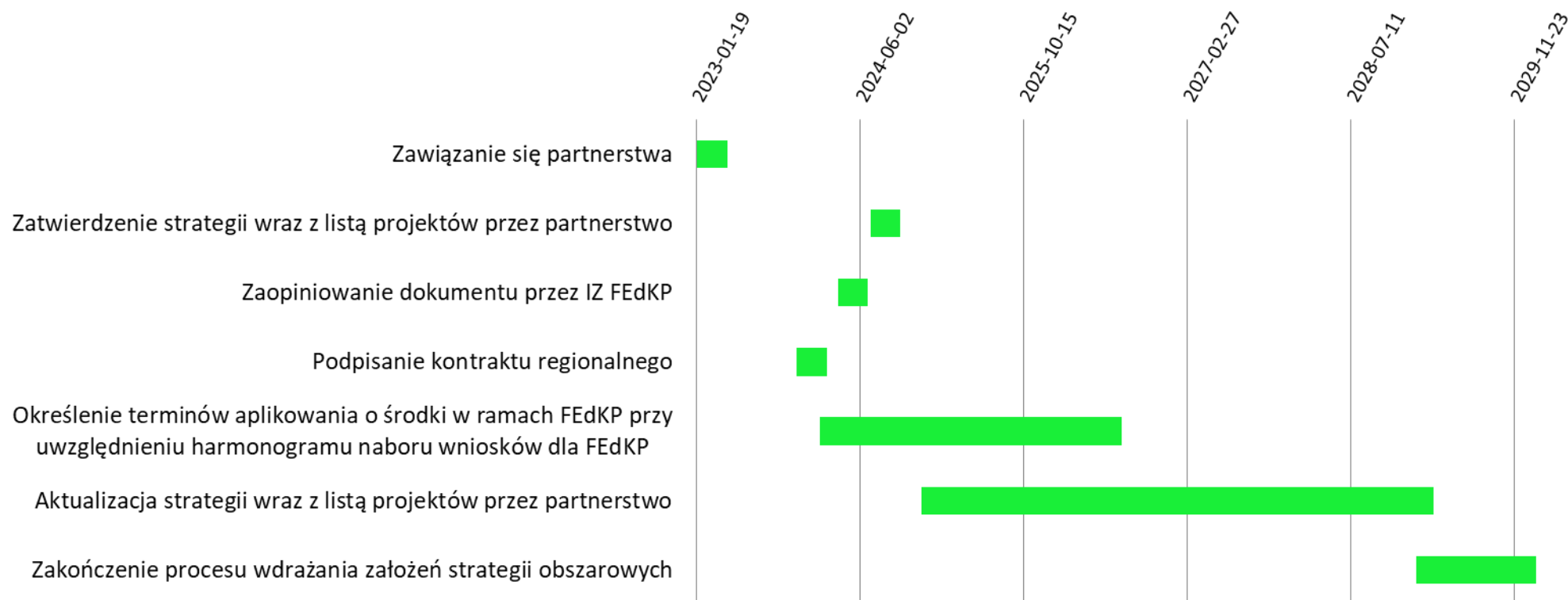
Plan wdrożeniowy dla realizacji Strategii obrazuje poniższy harmonogram

Załącznik 1. Harmonogram wdrożeniowy dla realizacji strategii

		Rok	2023				2024				2025				2026				2027				2028				2029			
Jednostka odpowiedzialna za realizację zadania	Zadanie	Kwartał	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Stowarzyszenie Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Wąbrzeźna	Zawiązanie się partnerstwa																													
Stowarzyszenie Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Wąbrzeźna	Zatwierdzenie strategii wraz z listą projektów przez partnerstwo																													
Stowarzyszenie Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Wąbrzeźna	Zaopiniowanie dokumentu przez IZ FEdKP																													
Stowarzyszenie Obszaru Prowadzenia Polityki	Podpisanie kontraktu regionalnego																													

[illegible]

Wykres Gannta

Kontraktacja narastająco

Kontraktacja (narastająco)				
	EFRR		EFS+	
Rok	Liczba projektów planowanych do złożenia	Wartość dofinansowania z projektów planowanych do złożenia (euro)	Liczba projektów planowanych do złożenia	Wartość dofinansowania z projektów planowanych do złożenia (euro)
2023	3	710 575,49	1	376 820,00
2024	14	5 013 313,62	2	599 818,37
2025	0	0,00	0	0,00
2026	1	20 374,47	0	0,00
Razem	18	5 744 263,58	3	976638,37

Przewidywane złożone wnioski o płatność narastająco

Przewidywane złożone wnioski o płatność (narastająco)				
Cele pośrednie				
	EFRR		EFS+	
	Procent liczony od wartości środków dedykowanych	Wartość złożonych wniosków o płatność (euro)	Procent liczony od wartości środków dedykowanych	Wartość złożonych wniosków o płatność (euro)

2023	0,00 %	0,00	0,00 %	0,00
2024	30,62 %	2 337 433,82	9,56 %	93 339,26
2025	54,49 %	4 159 572,09	31,64 %	309 000,00
2026	14,66 %	1 119 051,81	41,26	403 000,00
2027	0,07 %	5 992,00	35,22	344 000,00
2028	0,08 %	5 992,00	0	0,00
2029	0,08 %	5 993,88	0	0,00
Cel końcowy	100 %	7 634 035,58	100 %	1 149 339,26

11. Plan finansowy wraz z określeniem źródeł finansowania projektów

L.p.	Nazwa projektu	Koszt całkowity	Źródła finansowania (wkład UE, środki krajowe, środki własne, budżet państwa)	Wydatki planowane w latach						
				2023 r.	2024 r.	2025 r.	2026 r.	2027 r.	2028 r.	2029 r.
CP2										
1	Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności	519 244,90 euro	wkład UE: 254 430,00 euro środkami własnymi: 264 814,90 euro	0	20 000,00	499 244,90	0	0	0	0

	publicznej Powiatu Wąbrzeskiego									
2	Kompleksowa modernizacja energetyczna komunalnych budynków mieszkaniowych w Wąbrzeźnie	320 000 euro	wkład UE: 272 000,00 euro środki własne: 48 000,00 euro	0	13 043,48	306 956,52	0	0	0	0
3	Kompleksowa modernizacja energetyczna komunalnych budynków mieszkaniowych na terenie Gminy Dębowa Łąka	655 247,81 euro	wkład UE: 556 960,64 euro środki własne: 98 287,17 euro	0	0	655 247,81	0	0	0	0
4	Modernizacja energetyczna budynków w gminie Książki	90 190,21 euro	wkład UE: 76661,68 euro środki własne: 13528,53 euro	0	0	45 095,10	45 095,11	0	0	0
5	Przebudowa kotłowni w Szkole Podstawowej w Zieleniu	120 000,00 euro	wkład UE: 100 000,00 euro środki własne: 20 000,00 euro	0	120 000,00	0	0	0	0	0
6	Budowa ścieżki rowerowej Plebanka - Jarantowice	1 200 000,00 euro	wkład UE: 958 479,15 euro	0	0	600 000,00	600 000,00	0	0	0

			środki własne: 241 502,85 euro							
CP2 razem					153 043,48	2 106 544,33	645 095,11	0	0	0
CP4										
1	Przebudowa i wyposażenie warsztatów i pracowni kształcenia praktycznego w Zespole Szkół w Wąbrzeźnie	270 801,92 euro	wkład UE: 230 181,63 euro środki własne: 40 620,29 euro	0	70 000,00	200 801,92	0	0	0	0
2	Remont i doposażenie istniejącego zakładu rehabilitacji leczniczej, w celu poprawy jakości świadczonych usług w ramach AOS	347 729,41 EURO	wkład UE: 295 570,00 euro środki własne: 52 159,41 euro	0	0	173 000,00	174 729,41	0	0	0
3	Podniesienie jakości kształcenia ogólnego w Zespole Szkół Ogólnokształcących w Wąbrzeźnie	443 317,65 euro	wkład UE: 376 820,00 euro Budżet Państwa: 22 165,88 euro środki własne: 44 331,77 euro	0	43 317,65	100 000,00	150 000,00	150 000,00	0	0
4	Podniesienie efektywności i jakości	588 021,61 euro	wkład UE: 499 818,37,00 euro	0	50 021,61	150 000,00	194 000,00	194 000,00	0	0

	kształcenia zawodowego w Zespole Szkół w Wąbrzeźnie		Budżet Państwa: 29 401,08 euro środki własne: 58 802,16 euro							
5	Edukacyjne wsparcie dla Szkoły Podstawowej w Książkach	118 000,00 euro	wkład UE: 100 300,00 euro Budżet Państwa: 5 900,00 euro środki własne: 11 800,00 euro			59 000,00	59 000,00			
6	Budowa przedszkola w Ryńsku	660 000,00 euro	wkład UE: 69 999,36 euro środki własne: 590 000,64 euro	0	660 000,00	0	0	0	0	0
CP4 razem				0	823 333,26	682 801,92	577 729,41	344 000,00	0	0
CP5										
1	Utworzenie Młodzieżowego Centrum Kultury	841 764,71 euro	wkład UE: 712 500,00 euro środki własne: 129 264,71 euro	0	436208,44	405556,27	0	0	0	0
2	Rozbudowa infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej na	617 647,06 euro	wkład UE: 525 000 euro środki własne: 92 647,06 euro	0	321 784,40	295862,66	0	0	0	0

	Podzamczu w Wąbrzeźnie									
3	Utworzenie terenu rekreacyjnego przy jeziorze Frydek w Wąbrzeźnie	298 932,76 euro	wkład UE: 254 092,85 euro środki własne: 44 839,91 euro	0	155 492,47	143440,29	0	0	0	0
4	Rozwój turystyki w Gminie Książki	409 001,00 euro	wkład UE: 347 433,69 euro środki własne: 61 567,31 euro	0	204 500,50	204 500,50	0	0	0	0
5	Odnowa, przebudowa oraz zagospodarowanie przestrzeni publicznej na terenie gminy Książki	244 045,08 euro	wkład UE: 207438,32 euro środki własne: 36 606,76 euro	0	122 022,54	122 022,54	0	0	0	0
6	Zakup i adaptacja budynku na potrzeby instytucji kultury w miejscowości Płużnica	588 235,29 euro	wkład UE: 500 000,00 euro środki własne: 88 235,29 euro	0	0	295 000,00	293 235,29	0	0	0
7	Odnowa przestrzeni publicznych na terenie gminy Płużnica	403 255,68 euro	wkład UE: 342 767,33 euro środki własne: 60 488,35 euro	0	200 000,00	203 255,68	0	0	0	0
8	Wsparcie na budowę potencjału	23 969,96 euro	wkład UE: 20 374,46 euro	0	14 381,97	9 587,90	0	0	0	0

	administracyjnego OPPT Wąbrzeźna - I		środki własne: 3 595,50 euro							
9	Wsparcie na budowę potencjału administracyjnego OPPT Wąbrzeźna - II	23 969,88 euro	wkład UE: 20 374,39 euro środki własne: 3 595,49 euro	0	0	0	5 992,00	5 992,00	5 992,00	5 993,88
CP5 razem				0	1 454 390,32	1 679 225,84	299 227,29	5 992,00	5 992,00	5 993,88
Razem				0	2 337 433,80	4 510 970,02	1 407 551,80	349 992,00	5 992,00	5 993,88

12. Opis procesu zaangażowania partnerów zewnętrznych

Prace nad przygotowaniem strategii opierały się na współpracy partnerów samorządowych, gospodarczych, społecznych, instytucji publicznych a także mieszkańców. Proces tworzenia założeń rozwojowych OPPT Wąbrzeźna oraz sposób realizacji tych założeń prowadzony był w sposób niesformalizowany. Zaangażowane w jego przebieg zostały wszystkie samorządy z terenu powiatu wąbrzeskiego tworzące OPPT Wąbrzeźna. W ich strukturach zostały wyznaczone osoby/zespoły odpowiedzialne za współtworzenie założeń strategii, te zaś zostały zobligowane do włączenia w proces przygotowania dokumentu działających na swoim terenie partnerów społeczno – gospodarczych, podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, działających na rzecz ochrony środowiska oraz odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób ze specjalnymi potrzebami, równości płci i niedyskryminacji. Dla zapewnienia jak najszerszego zasięgu, każde jst, mając największe doświadczenie i znające lokalne środowiska, dobrało metody porozumiewania się i współpracy z w/w podmiotami ze swego obszaru w sposób najbardziej adekwatny, np. spotkania terenowe z przedstawicielami poszczególnych stowarzyszeń, jednostek organizacyjnych, podmiotów gospodarczych, spotkania środowiskowe – kierowane do różnych grup odbiorców itd.

Zebrane w ten sposób informacje, uwagi i opinie odnośnie zidentyfikowanych oczekiwań partnerów społecznych były następnie przedkładane i omawiane na spotkaniach przedstawicieli wszystkich samorządów OPPT Wąbrzeźna, bądź konsultowane za pomocą dostępnych kanałów informacyjnych, często w formie konsultacji elektronicznych. Szczególny nacisk w pracach nad przygotowaniem dokumentu został położony na identyfikację oraz zapobieganie możliwym naruszeniom praw osób ze specjalnymi potrzebami, równości płci i niedyskryminacji. Przyjęty model pozwolił uzyskać bardzo dużą i zróżnicowaną wiedzę na temat oczekiwań partnerów społeczno- gospodarczych, a przyjęty model angażowania partnerów zewnętrznych dał możliwość objęcia swoim zasięgiem całego obszaru OPPT Wąbrzeźna.

Przygotowany dokument, po zatwierdzeniu przez partnerstwo OPPT Wąbrzeźna, zostanie skierowany do konsultacji społecznych, które zostaną przeprowadzone z uwzględnieniem Wytycznych dotyczących organizacji procesu konsultacji społecznych, zorganizowanych w sposób umożliwiający dotarcie do jak najszerszego grona osób zainteresowanych.

Przyjmuje się przewidywany przebieg konsultacji:

1. Przyjęcie dokumentu i skierowanie go do konsultacji.
2. Upowszechnienie informacji o rozpoczęciu konsultacji oraz zamieszczenie przyjętego dokumentu oraz formularza uwag i wniosków ze wskazaniem drogi ich wnoszenia.
3. Opracowanie sprawozdania z przebiegu konsultacji, w tym w szczególności wykaz zgłoszonych uwag i wniosków oraz sposób ich uwzględnienia w projekcie dokumentu.
4. Zakończenie procesu konsultacji i przyjęcie dokumentu.

Sposób współpracy przyjęty podczas prac nad przygotowaniem dokumentu będzie kontynuowany podczas prac nad realizacją Strategii. W ramach partnerstwa OPPT Wąbrzeźna został powołany zespół, którego zadaniem będzie m.in. zaangażowanie partnerów społeczno – gospodarczych w proces realizacji strategii i jej aktualizacji. Zakłada się, że współpraca ta będzie odbywała się na kilku płaszczyznach, w tym doradczej, poprzez pozyskiwanie opinii i wniosków partnerów, informacyjnej poprzez pozyskiwanie wiedzy o stanie rozwoju, wynikach i opiniach społecznych na temat realizowanych zamierzeń itd. Ponadto płaszczyzna informacyjna będzie miała za zadanie udzielanie

społeczności zamieszkującej dany obszar informacji zwrotnej o postępach w realizacji dokumentu. Powołany Zespół będzie miał za zadanie zapewnienie bieżącej łączności z różnymi środowiskami i przepływ informacji do/od społeczeństwa, poprzez wykorzystanie najbardziej adekwatnych dla danego obszaru/grup odbiorców kanałów informacyjnych.

Projekty zamieszczone na liście przedsięwzięć priorytetowych w Strategii OPPT Wąbrzeźna zostały wypracowane przez samorządy gminne i powiatowy we współpracy z organizacjami pozarządowymi, przedsiębiorcami, partnerami społecznymi oraz gospodarczymi, instytucjami rynku pracy, organizacjami skupiającymi pracodawców, instytucjami pomocy i integracji społecznej, Lokalną Grupą Działania, szkołami i placówkami prowadzącymi kształcenie ogólne, zawodowe i ustawiczne, które uczestniczyły w spotkaniach organizowanych przez jst. Na etapie wyboru projektów priorytetowych oraz projektów rezerwowych/komplementarnych pod uwagę lokalne problemy: społeczne, gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne i środowiskowe oraz rozmawiano z przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi. Zaplanowane mechanizmy włączenia interesariuszy w proces wyboru projektów uwzględniały wszystkie trzy poziomy zaangażowania obywateli w sprawy publiczne, tj.: informowanie, czyli przekazywanie informacji, konsultowanie, czyli przekazywanie informacji wraz uzyskaniem informacji zwrotnej oraz aktywne uczestnictwo – pełną partycypację interesariuszy, opartą na współpracy. Prace nad przygotowaniem listy projektów opierały się na współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy, w tym szczególnie ze społecznością zamieszkującą obszar OPPT, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi oraz innymi użytkownikami obszaru. Włączanie interesariuszy odbyło się nie tylko poprzez umożliwienie im zgłaszania uwag do już gotowej listy projektów, ale również ich uczestnictwo w samym procesie jej tworzenia, w tym przede wszystkim w procesie identyfikacji podstawowych problemów, jak również pożądanych kierunków działania.

13. Sprawozdanie z konsultacji społecznych

Zagadnienie do uzupełnienia

14. System monitorowania strategii terytorialnej

System monitorowania polegał będzie na systematycznej ocenie postępów w stosunku do założeń, celów określonych w strategii oraz dokonywaniu niezbędnych korekt i aktualizacji samej strategii. Obejmował będzie postęp finansowy i rzeczowy realizacji projektów wynikających z strategii, ocenę stopnia realizacji przyjętych celów, ocenę przestrzegania terminów określonych przez partnerów strategii.

Monitoring postępu finansowego polegał będzie na sprawdzeniu poziomu złożonych wniosków o dofinansowanie, poziomu złożonych wniosków o płatność, przestrzeganiu terminów realizacji projektów określonych w strategii.

Monitoring postępu rzeczowego polegał będzie na sprawdzaniu wskaźników programowych, określeniu wartości pośrednich i docelowych wskaźników programowych, opracowaniu raportów okresowych w zakresie postępów wdrażania założeń strategii obszarowych (IZ, partnerstwo).

Monitoring odbywać się będzie w oparciu o dane pozyskiwane od poszczególnych partnerów.

Niezbędnym elementem oceny, czy realizacja ustaleń strategii postępuje prawidłowo, jest monitorowanie tego procesu. Ustala się następujące założenia realizacji tego procesu:

1. Podmiotem odpowiedzialnym za prowadzenie procesu monitorowania są władze partnerstwa³³, które realizują zadanie poprzez powołanie zespołu zadaniowego dedykowanego do prowadzenia monitorowania w całym okresie realizacji ustaleń strategii. Jeśli nie zostanie to ustalone inaczej, zadanie monitorowania będzie realizowane przez Zespół Zadaniowy ds. Realizacji Strategii, o którym mowa w rozdziale „Plan wdrożeniowy dla realizacji strategii”.
2. Monitorowaniu podlega realizacja każdego z projektów strategii (o których mowa w rozdziale „Lista projektów podstawowych (wraz z informacją na temat sposobu ich wyboru oraz powiązania z innymi projektami)”) oraz stan wskaźników realizacji strategii (o których mowa w rozdziale „Oczekiwane wskaźniki produktu i rezultatu realizacji strategii”).
3. Monitorowanie jest procesem ciągłym, ale wymiernym rezultatem tego procesu będzie sporządzenie raz w roku publikacji pn. „Raport z realizacji ustaleń strategii terytorialnej dla Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Wąbrzeźna” (zwany dalej Raportem). Raport za dany rok powinien być sporządzony nie później niż do końca miesiąca marca roku następującego po roku, za który jest sporządzany i zostać przyjęty przez władze partnerstwa nie później niż do końca miesiąca maja roku następującego po roku, za który jest sporządzany. W okresie jednego tygodnia po przyjęciu, Raport zostaje przekazany do Instytucji Zarządzającej programem regionalnym Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027 oraz zostaje opublikowany na stronach www: partnerstwa (jeśli prowadzi stronę) oraz wszystkich jst będących sygnatariuszami partnerstwa.
4. Do udziału w procesie monitorowania zobowiązani są wszyscy beneficjenci projektów, których obowiązkiem jest przekazanie zespołowi zadaniowemu dedykowanemu do prowadzenia monitorowania, corocznie do końca lutego, danych i informacji niezbędnych do przygotowania Raportu za rok poprzedni.
5. Raport sporządzany jest do końca realizacji ustaleń strategii. Jeśli planowane zadania zostaną zrealizowane przed zakończeniem perspektywy finansowej 2021-2027 – nie zachodzi potrzeba sporządzania raportu dla okresu po zakończeniu realizacji strategii. Jeżeli dany projekt zostanie zrealizowany przed zakończeniem obowiązywania strategii, jest wskazywany w Raporcie z odpowiednią adnotacją.
6. W przypadku zmiany ustaleń strategii dotyczącej listy projektów, do końca okresu monitorowania należy w Raporcie uwzględniać zarówno projekty dodane, jak i projekty, które zostały z niej usunięte – wraz z zamieszczeniem stosownej informacji o usunięciu projektu i podaniem roku usunięcia projektu i od którego roku realizowany jest projekt włączony do strategii.
7. Raport składa się z następujących, obligatoryjnie wymaganych, części:
 - a) Charakterystyki działań oraz efektów realizacji projektów strategii, realizowanej poprzez wypełnienie „Karty monitorowania stanu realizacji projektu strategii”, której wzór został zamieszczony poniżej.
 - b) Analizy stanu wskaźników realizacji strategii, realizowanej poprzez wypełnienie „Karty monitorowania stanu realizacji wskaźników strategii”, której wzór został zamieszczony poniżej.
 - c) Podsumowania zawierającego najważniejsze wnioski z dokonanej analizy. W szczególności należy zwrócić uwagę na: zidentyfikowane ryzyka realizacji wraz z propozycją ich zminimalizowania, zidentyfikowane możliwości usprawniania realizacji ustaleń strategii, zidentyfikowane projekty, które rekomenduje się do usunięcia ze strategii podczas jej formalnej aktualizacji.

³³ Organy statutowe zarządzające partnerstwem

Wzór „Karty monitorowania stanu realizacji projektu strategii”

Rok, za który podawana jest informacja								
Numer projektu								
Nazwa projektu								
Beneficjent								
Imię, nazwisko i dane kontaktowe osoby przedstawiającej dane źródłowe do Raportu								
Syntetyczny opis działań prowadzonych na rzecz realizacji projektu w roku, za który sporządza się Raport ³⁴								
Etap realizacji projektu na koniec roku, za który sporządza się Raport ³⁵								
Czy dostrzega się ryzyka dla kontynuacji realizacji projektu? Jeśli tak – należy je scharakteryzować								
Czy dostrzega się możliwości usprawnienia procesu realizacji projektu? Jeśli tak – należy je scharakteryzować								
Ewentualne informacje dodatkowe istotne dla procesu realizacji strategii w zakresie danego projektu ³⁶								
Stan realizacji wskaźników projektu								
Nazwa i miara wskaźnika	Wartość docelowa zadeklarowana w strategii	Stan wskaźnika na koniec roku:						
		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029

³⁴ Jeżeli w danym roku raportowym w przypadku opisywanego projektu nie były prowadzone żadne działania, w tym polu należy o tym poinformować

³⁵ Patrz wyjaśnienia poniżej tabeli.

³⁶ W tym polu należy podać informację, jeśli projekt został usunięty lub wprowadzony do strategii w wyniku zmiany strategii.

Wskaźnik 1								
Wskaźnik 2								
...								

Wyjaśnienia: Oceny etapu realizacji projektu na koniec roku, za który sporządza się Raport, należy dokonać wg następujących kryteriów zaawansowania prac:

- 1) etap „zero” – prace nie zostały rozpoczęte,
- 2) etap I – prace w fazie przygotowawczej - etap obejmuje opracowanie koncepcji projektu i harmonogramu prac, powołanie partnerów społecznych,
- 3) etap II – prace realizacyjne w fazie początkowej,
- 4) etap III – prace realizacyjne w fazie zaawansowanej,

Wskazuje się następujące możliwości oceny zaawansowania:

- w przypadku projektów o charakterze wieloletnim, za *prace realizacyjne w fazie początkowej* (etap II) należy uznać prace realizowane do osiągnięcia 30% założonego czasu realizacji projektu; po przekroczeniu tej wartości stan zaawansowania ocenia się jako *prace realizacyjne w fazie zaawansowanej* (etap III); alternatywnie dopuszcza się pomiar na podstawie zaangażowania środków, to znaczy za *prace realizacyjne w fazie początkowej* (etap II) należy uznać prace realizowane do osiągnięcia 30% założonego wydatkowania środków; po przekroczeniu tej wartości stan zaawansowania ocenia się jako *prace realizacyjne w fazie zaawansowanej* (etap III); raz przyjętą metodę pomiaru należy stosować do zakończenia projektu,
- w przypadku projektów, których postęp mierzony jest poprzez sukcesywne narastanie wartości wskaźnika, zmierzające do osiągnięcia założonej wartości docelowej, za *prace realizacyjne w fazie początkowej* (etap II) należy uznać prace realizowane do osiągnięcia 30% założonej w projekcie wartości wskaźnika docelowego; po przekroczeniu tej wartości stan zaawansowania ocenia się jako *prace realizacyjne w fazie zaawansowanej* (etap III),
- w przypadku projektów, które składają się z określonej liczby zaplanowanych do realizacji działań, za *prace realizacyjne w fazie początkowej* (etap II) należy uznać prace realizowane do osiągnięcia 30% łącznej liczby określonych do wykonania działań; po przekroczeniu tej wartości stan zaawansowania ocenia się jako *prace realizacyjne w fazie zaawansowanej* (etap III),
- w przypadku projektów o charakterze inwestycyjnym, za *prace realizacyjne w fazie początkowej* (etap II) należy uznać prace projektowe oraz uzyskanie niezbędnych pozwoleń i uzgodnień, natomiast za *prace realizacyjne w fazie zaawansowanej* (etap III) uznaje się fizyczne wykonawstwo prac,
- w przypadku projektów, których ocena stopnia zaawansowania nie mieści się w podanych powyżej kryteriach, następuje ocena indywidualna.

5) etap IV – prace zostały zakończone, projekt został zrealizowany.

6) etap „rezygnacja z projektu” – dotyczy projektów, od których realizacji odstąpiono w danym roku, projekt nie będzie reaktywowany, przy aktualizacji dokumentu strategii, projekt zostanie usunięty z listy projektów.

Wzór „Karty monitorowania stanu realizacji wskaźników strategii”

Stan realizacji wskaźników strategii								
Nazwa i miara wskaźnika	Wartość docelowa zadeklarowana w strategii	Stan wskaźnika na koniec roku:						
		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Wskaźniki dla projektów z zakresu CP1								

Wskaźnik 1								
Wskaźnik 2								
...								
Wskaźniki dla projektów z zakresu CP2								
Wskaźnik 1								
Wskaźnik 2								
...								
Dodatkowe informacje/wyjaśnienia dotyczące stanu realizacji wskaźników – jeśli zachodzi taka potrzeba ³⁷								
Wskaźnik x								
Wskaźnik y								
Wskaźnik z								
...								

³⁷ Ta część tabeli jest wypełniana, jeśli w zakresie realizacji poszczególnych wskaźników miały miejsce szczególne uwarunkowania, wpływające na nietypowy przebieg realizacji projektów, a więc narastania wartości wskaźników (np. nastąpiła zmiana strategii polegająca na usunięciu lub dodaniu projektów, co wpływa na wartość docelową danego wskaźnika), lub są to informacje istotne dla zrozumienia procesu realizacji strategii; w tym miejscu należy także podać informacje, jeśli wszystkie projekty składające się na dany wskaźnik zostały zrealizowane i wskaźnik nie będzie już w przyszłości podlegał zmianom; w tym miejscu należy także podać informacje, jeśli projekty składające się na dany wskaźnik nie zostały zrealizowane w całości, a więc wskaźnik docelowy dla strategii także nie zostanie zrealizowany w pierwotnie planowanej skali.